

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ संचलित

कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव

(यु.जी.सी. 2 (f) व 12-B मान्यताप्राप्त)

नंक पुनर्मूल्यांकित 'ब' श्रेणी

(श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबईशी संलग्न)

कृतिमान्

नियतकालिक
2018-2019

महाविद्यालयात आयोजित वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा २०१९' प्रसंगी प्रमुख पाहुणे श्री. डॉ. के. पी. राणे यांचे स्वागत करताना श्री. सचिव प्रा. अे. पी. चौधरी, उपाध्यक्ष श्री. व्ही. वाय. बेंडाळे संस्थेचे चेरामन श्री. एस. डी. चौधरी व इतर कार्यकारिणी सदस्य.

महाविद्यालयाची सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थीनी तेजस्विनी, कु. वर्षा साबळे हिचा सत्कार करताना डॉ. के. पी. राणे, प्रा. अे. पी. चौधरी, डॉ. के. डी. पाटिल, श्री. सी. एस. तळेले व प्राचार्या

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा-२०१९' अंतर्गत पारितोषिक वितरण प्रसंगी कु. पल्लवी सोमोसे हिचा गोरव करताना चेरामन श्री. एस. डी. चौधरी, श्री. प्रा. अे. पी. चौधरी, श्री. सी. एच. तळेले.

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा-२०१९' प्रसंगी मार्गदर्शन करताना संस्थेचे सचिव श्री. प्रा. अे. पी. चौधरी, डॉ. के. पी. राणे, इतर कार्यकारिणी सदस्य, प्राचार्या व प्राध्यापक.

'फुलोरा स्नेहसंमेलन' प्रसंगी मुख्यध्यापिका सौ. माया काळे यांचे स्वागत करताना प्रा. डॉ. सुंगंधा पाटील

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा २०१९' प्रसंगी सचिव प्रा. अे. पी. चौधरी यांचे स्वागत करताना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, सोबत डॉ. के. पी. राणे व इतर कार्यकारिणी सदस्य.

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा-२०१९' अंतर्गत पारितोषिक वितरण करताना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्रा. डॉ. हिरालाल चव्हाण व पारितोषिक प्राप्त विद्यार्थीनी.

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'फुलोरा-२०१९' अंतर्गत पारितोषिक वितरण करताना सचिव श्री. प्रा. अे. पी. चौधरी, संचालिका सौ. अर्चना चौधरी, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व विद्यार्थीनी कु. नून सूर्यवंशी

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ संचलित,

कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव

(यु.जी.सी. 2 (f) व 12-B मान्यताप्राप्त) नॅक पुनर्मूल्यांकित 'ब' श्रेणी

(एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबईशी संलग्न)

ख्वाँजामिया जवळ, जळगाव - ४२५००१. फोन नं. (०२५७) २२५०२०३, २२५१३०३

ई-मेल : adpmwcjal@gmail.com वेब : www.adpmwc.ac.in

कृसुमाई

नियतकालिक

२०१८-१९

संपादक

प्रा. माधवराव पाटील

कुसुमाई

: संपादक मंडळ :

अध्यक्षा : प्राचार्या डॉ. जयश्री एम. नेमाडे

प्रमुख संपादक : प्रा. माधव ए. पाटील

सदस्य : प्रा. युनूस आर. शेख

सदस्य : प्रा. डॉ. श्रीकांत एस.चौधरी

सदस्य : प्रा. राजेश एम. खडे

: प्रकाशक :

प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ संचलित

कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय,

खाजामियाँ जबल, जळगाव - ४२५००१

दूरध्वनी : (०२५७) २२५०२०३

: मुद्रक :

प्रशांत पब्लिकेशन्स

३, प्रताप नगर, श्री संत ज्ञानेश्वर मंदिर रोड, नूतन मराठा महाविद्यालयाजबल,

जळगाव ४२५००१. दूरध्वनी: (०२५७) २२३५५२०, २२३२८००

ईमेल: prashantpublication.jal@gmail.com वेबसाईट: www.prashantpublications.com

मुख्यपृष्ठ/अक्षरजुलवणी: प्रशांत पब्लिकेशन्स

सदर नियतकालिकात व्यक्त झालेली मते व विचार ही संबंधित नवोदित लेखकांची वैयक्तिक मते आहेत.

त्यांच्या मतांशी प्राचार्य, संपादक मंडळ, महाविद्यालय, संस्था सहमत असतीलच असे नाही.

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ, जळगाव
कार्यकारी मंडळ

रजि.नं.१८६०-महाराष्ट्र/८४०/जळगाव-२६ मे, १९८७
 नोंदणी क्र. एफ-८२१-(जळगाव) ३० सप्टेंबर १९८७

अ.क्र.	नाव	हुदा
१	मा.श्री. जी. ई. पाटील	अध्यक्ष
२	मा.श्री. व्ही. वाय. बेंडाळे	उपाध्यक्ष
३	मा.श्री. एस. डी. चौधरी	चेरमन
४	मा.प्रा.श्री. ओ. पी. चौधरी	सचिव
५	मा.श्री. सी. एच. तळेले	खजिनदार
६	मा.अँड.श्री. एस. वाय. बोरोले	सदस्य
७	मा.डॉ.श्री. के. डी. पाटील	सदस्य
८	मा.श्री. के. ओ. अत्तरदे	सदस्य
९	मा.सौ. तिलोत्तमा ओ. जावळे	सदस्य
१०	मा.श्रीमती कल्पना सी. महाजन	सदस्य
११	मा.सौ. विद्या ओ. महाजन	सदस्य
१२	मा.सौ. अर्चना ओ. चौधरी	सदस्य
१३	मा.श्री. प्रशांत एम. बोंडे	सदस्य
१४	मा.श्री. हर्षल व्ही. चौधरी	सदस्य
१५	मा.सौ. सायली के. पाटील	सदस्य

प्राध्यापक वर्ग

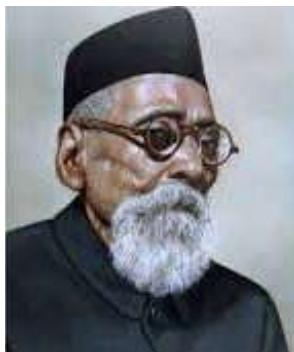
१. प्राचार्या डॉ.जयश्री एम. नेमाडे	एम.एस्सी.,एम.ए.(संप्रेषण),एम.एड.,सेट,पीएच.डी.	शिक्षणशास्त्र
२. प्रा.सौ.अनिता डी. मगरे	एम.एस्सी., एम.फिल.	बालविकास
३. प्रा.डॉ.श्री.हिरालाल व्ही. चव्हाण	एम.ए., एम.फिल., पीएच.डी.	अर्थशास्त्र
४. प्रा.डॉ.सौ.साधना बी.जावळे	एम.ए., एम.एड., सेट, पीएच.डी.	समाजशास्त्र
५. प्रा.डॉ.श्री.किशोर एच. नेहते	एम.एस्सी., पीएच.डी.	भूगोल
६. प्रा.डॉ.सौ.सुंगंधा आय. पाटील	एम.ए., बी.एड., पीएच.डी.	मराठी
७. प्रा.श्री.युनूस आर. शेख	एम.ए., सेट	इंग्रजी
८. प्रा.डॉ.श्री.सतीश जी. जाधव	एम.एस्सी., बी.एड., पीएच.डी.	भूगोल
९. प्रा.डॉ.श्रीकांत एस. चौधरी	एम.कॉम., एम.बी.ए., पीएच.डी.	अर्थशास्त्र
१०. प्रा.डॉ.श्री.विनय बी. पाटील	एम.लिब., बी.सी.जे., पीएच.डी.	ग्रंथपाल
११. प्रा.डॉ.श्री.संजय व्ही. भार्मरे	एम.ए., बीपीएड., पीएच.डी.	अर्थशास्त्र
१२. प्रा.सौ.वृषाली व्ही. कोलहे	एम.ए., एम.फिल.	समाजशास्त्र
१३. प्रा.डॉ.श्री सोमनाथ एस. लोकरे	एम.ए., बी.एड., नेट, पीएच.डी.	इंग्रजी
१४. प्रा.डॉ.प्रकाश जी. कांबळे	एम.ए., एम.फिल., पीएच.डी., नेट, बी.जे.	मराठी
१५. प्रा.श्री.माधवराव ए. पाटील	एम.ए., नेट, सेट	इंग्रजी
१६. प्रा.डिंपल एस. पाटील	एम.ए., बी.एड., सेट	हिंदी
१७. प्रा.राजेश एम. खर्डे	एम.ए., बी.एड., नेट, सेट	हिंदी

प्राध्यापकेतर कर्मचारी

१. श्री. चंद्रकांत एस. पाटील	एम.कॉम.	मुख्य लिपीक
२. श्री. महेंद्र पी. चौधरी	बी.कॉम.	वरिष्ठ लिपीक
३. श्री. गणेश बी. चौधरी	बी.एस्सी.	कनिष्ठ लिपीक
४. श्री. अशोक एस. पाटील		मुख्य शिपाई
५. श्री. प्रदीप एस. चौधरी	एस.एस.सी.	ग्रंथालय परिचर
६. श्री. जितेंद्र बी. पाटील	एस.एस.सी.	शिपाई
७. सौ. निलीमा व्ही. चौधरी	एच.एस.सी.	शिपाई
८. श्रीमती ज्योति के. चौधरी	एम.ए., बी.एड.	शिपाई

• COLLEGE DEVELOPMENT COMMITTEE •

Sr. No.	Name	Post
1	Shri. G.E. Patil	Chairman
2	Prof. Shri.A.P.Chaudhari	Member of Management
3	Dr.Shri.K.H.Nehete	Head of Geography Department Nominated by Management.
4	Dr.Shri.H.V.Chavan	Teacher's Representative
5	Dr.Mrs. Sadhana Jawale	Teacher's Representative
6	Shri.Y. R. Shaikh	Teacher's Representative
7	Shri.G.B.Chaudhari	Non-Teaching Representative
8	Dr.Shri.P.S.Chaudhari	Educationalist
9	Shri.L.T.Chaudhari	Industrialist
10	Prof. Dr.Shri.S.B.Patil	Research Expert
11	Mrs.Ujjawala K.Bendale	Social Worker
12	Dr.Shri.S.G.Jadhav	Co-ordinator IQAC
13	Ku.Khushbu B.Patil	Chairman of Student Council
14	Ku. Shalini R. Patil	Secretary of Student Council
15	Principal Dr.Jayashri Nemade	Member Secretary

एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ

गीत

‘‘संस्कृता स्त्री पराशक्ति’’ स्वर हमारा है
विश्व है परिवार, भारत घर हमारा है ॥

हम नहीं हैं दीन, कहता कौन हम अबला
है सबल संस्कृति हमारी, हम सभी सबला
ज्योति से जगमग हुआ, अंतर हमारा है ॥

स्वप्न ठाकरसी हुआ साकार है इसमें,
महर्षि कर्वे तपस्या - सार है इसमें
हम दिशाएँ और यह दिनकर हमारा है ॥

‘‘संस्कृता स्त्री पराशक्ति’’ स्वर हमारा है
विश्व है परिवार, भारत घर हमारा है ॥

• अभिनंदनीय निवड २०१८-१९ •

मा.प्रा. एस.डी. चौधरी
शिक्षण मंदिर संस्था जळगाव
अध्यक्षपदी निवड

मा.प्रा. अ.पी. चौधरी
द बेस्ट सिटीइन पब्लिशिंग हाऊसतर्फे
ग्लोरी ऑफ इंडिया पुरस्काराने सन्मानित

मा. सौ. सायली के. पाटील
वाणिज्य विषयात
सेट परीक्षा उत्तीर्ण

प्राचार्या डॉ. जयश्री एम. नेमाडे
क्रीडा मंडळ सदस्यपदी निवड,
एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई

प्रा.डॉ. सतीश जी. जाधव
भूगोल अभ्यास मंडळावर निवड,
एस.एन.डी.टी. महिला
विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा.डॉ. हिरालाल व्ही. चव्हाण
अर्थशास्त्र अभ्यासमंडळावर निवड.
के.बी.सी.उ.म.वि.जळगाव

प्रा.डॉ. किशोर एच. नेहेते
एन.एस.एस.सल्लागार समिती सदस्यपदी
निवड. एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ, मुंबई

प्रा.डॉ. विनय बी. पाटील
भारतीय ग्रंथालय संघ (आय.एल.ए.)
कार्यकारिणी सदस्यपदी निवड

प्रा.सौ. अनिता डी. मगरे
बालसंगोपन विभाग
सेवानिवृत्ति दि. ६-१०-२०१८

सेवानिवृत्ती

प्राध्यापक वर्ग

प्राध्यापकेतर कर्मचारी

कृसुमाई

...अंतरंग...

मराठी विभाग

हिंदी विभाग

इंग्रजी विभाग

बचपन विभाग

परिसंवाद अहवाल

महाविद्यालयीन वार्ता

प्राध्यापकांचे कार्य

पारितोषिके

...प्राचार्यांचे मनोगत...

कुसुमाई या नियतकालिकाचा सन २०१८-१९ या वर्षाचा अंक वाचकाच्या हाती देतांना अत्यंत आनंद होत आहे. या वर्षात महाविद्यालयात अनेक शैक्षणिक उपक्रम राबविले गेले. १२ जुलै २०१८ रोजी महाविद्यालयाचे शैक्षणिक कामकाज सुरु झाले. सुरुवातीपासूनच महाविद्यालय परिवाराने महाविद्यालयाच्या गुणवत्तेबरोबर वैयक्तिक गुणवत्तेकडे आवर्जून लक्ष दिले. त्यामुळे च प्राध्यापकांचे २३ शोधनिबंध राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय शोधपत्रिकेत प्रकाशित झालेले आहेत. या वर्षात एकूण २८ विद्यापीठीय, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय कार्यशाळांमध्ये प्राध्यापकांनी सहभाग घेतलेला आहे. १५ प्राध्यापकांनी यु.जी.सी. चे शार्ट टर्म कोर्सेस पूर्ण केलेले आहेत. त्याचबरोबर ISBN असलेली दोन पुस्तके राष्ट्रीय चर्चासित्रानिमित्त महाविद्यालयाने यशस्वीपणे प्रकाशीत केलेली आहेत.

शिक्षण व संशोधनाबरोबर महाविद्यालयात विद्यार्थीकेंद्री उपक्रम राबविण्यात आले. यामध्ये वादविवाद, वकृत्व स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले. त्यात विद्यार्थीनीनी मोठ्या संख्येने सहभाग नोंदवला. मराठी विभागातर्फे आपकी अदालत, सावित्रीबाई फुले वाचक चळवळ असे आगळे वेगळे उपक्रम नियमितपणे राबविले गेले. निर्क्रिति युवा फोरम या उपक्रमांतर्गत ज्वलंत विषयावर विद्यार्थीनीमध्ये चर्चा घडवून आणली गेली. मराठी विभागातर्फे 'शब्दांकुर' हे हस्तलिखित माझ्या जीवनातील अविस्मरणीय क्षण या विषयावर, तर हिंदी विभागातर्फे 'शब्दसुमन' हे हस्तलिखित दोहे, कविता व सुविचार यावर तयार करण्यात आले. या हस्तलिखिताचे प्रकाशन २६ जानेवारीला प्रजासत्ताक दिनाच्या शुभमूहूर्तावर झाले. यावर्षी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष निवासी

शिबीराचे आयोजन कानळदा येथे २० डिसेंबर ते २६ डिसेंबर या कालावधीत करण्यात आले. २७ ऑगस्ट या दिवशी सर्वधर्मपरिषदेचे आयोजन करण्यात आले. २६ नोव्हेंबर २०१८ यादिवशी संविधानदिनानिमित्त भारतीय

संविधानाच्या उद्देशपत्रिकेच्या फोटोकॉपीचे महाविद्यालयात अनावरण करण्यात आले. एक मुठ धान्य योजना या उपक्रमांतर्गत तांबापुरात आगीने उद्भस्त झालेल्या ८ कुंबांना मदत करण्यासाठी सामाजिक बांधिलकी या समिती अंतर्गत सर्व प्राध्यापकांनी विविध धनधान्य, निधी व कपडे जमा केले. या निधीतून शाळेत जाणाच्या लहान बालकांना वह्या, पेन व पेन्सिलचे तसेच धनधान्य व कपड्यांचे वाटप दिनांक २२ सप्टेंबर २०१९ रोजी करण्यात आले. या निराधारांना सर्वप्रथम मदत करणारे आपले महाविद्यालय होते.

विद्यार्थीनीचा सर्वांगीण विकास व्हावा यासाठी महाविद्यालय परिवार विविध उपक्रम राबवितो. यावर्षी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठाच्या संयुक्त विद्यमाने आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा १० व ११ ऑगस्ट २०१८ रोजी घेण्यात आल्या. याप्रसंगी क्रीडा स्मरणिका काढण्यात आली. या स्पर्धामध्ये बी.ए. तृतीय वर्षाची विद्यार्थीनी वर्षा वालमीक साबळे ही क्रीडा निबंध स्पर्धेत प्रथम आली. तर महाविद्यालयाचा रस्सीखेच संघ विद्यापीठाच्या तिसऱ्या स्थानावर राहीला. अश्वमेध क्रीडा स्पर्धामध्ये हॉलीबॉल या खेळासाठी निलम बारी या बी.ए. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थीनीची निवड झाली होती.

मागील वर्षाप्रमाणेच यावर्षी सुद्धा रोटरी क्लब

जळगाव कडून ५ सायकली, विद्यमान प्राध्यापकांकडून ९ सायकली, माजी प्राचार्या डॉ.मंगला जंगले यांचेकडून तसेच माजी प्राध्यापिका डॉ. प्रभावती महाजन व डॉ. सुलोचना पाटील यांचेकडून प्रत्येकी एक सायकल अशा एकूण २३ सायकली सायकल बँक योजनेच्या माध्यमातून महाविद्यालयातील होतकरु व गरजू विद्यार्थीनीना प्रदान करण्यात आलेल्या आहेत. ही योजना येणाऱ्या काळात अधिक सक्षम करण्याचा महाविद्यालयाचा मानस आहे. त्याचबरोबर प्रतिवर्षप्रमाणे याही वर्षी महाविद्यालयातील प्राध्यापक संचलित सावित्रीबाई फुले योजनेच्या माध्यमातून २५ विद्यार्थीनीना एस.टी.बसच्या पाससाठी आर्थिक सहकार्य केले गेले. येणाऱ्या काळात याच योजनेला कमवा व शिका या योजनेत रुपांतरीत करण्याचा आमचा मानस आहे. शैक्षणिक गुणवत्ता व अभ्यासेतर उपक्रमाबरोबरच हे महाविद्यालय अधिकाधिक समाजाभिमुख करण्यासाठी आम्ही कठीबद्ध आहोत. तेजस्वीनी ही बुद्धीला चालना देणारी मनोरंजक स्पर्धा दरवर्षी अत्यंत खेळीमेळीच्या वातावरणात संपन्न होते. या वर्षी हा पुरस्कार वर्षी वाल्मीक साबळे या विद्यार्थीनीला मिळाला. महाविद्यालयाचा सन २०१८चा बीए भाग ३ या परीक्षेचा निकाल ८२.४२ टक्के

लागला. या परीक्षेत भूगोल विभागाची भारती निंबाजी डब्बे ही विद्यार्थीनी सर्वप्रथम आली. महाविद्यालयात विद्यार्थीसाठी मराठी, हिंदी, इंग्रजी संवाद कौशल्य, विवाहपूर्व समुपदेशन, सौदर्यसाधना अशा विविध कौशल्यविकासाचे प्रशिक्षण वर्ग सुरु केलेले आहेत. या वर्गाना महाविद्यालयातील प्राध्यापक मार्गदर्शन करतात.

यावर्षी दोन विषयावर राष्ट्रीय सेमिनारचे आयोजन आय.सी.एस.एस.आर नवी दिल्ली या संस्थेच्या संयुक्त विद्यामाने करण्यात आले. २३ फेब्रुवारी २०१९ रोजी ‘बौद्धिक हक्क संपदा’ या विषयावर तर २५ फेब्रुवारीला ‘ओद्योगिकीकरण आणि समाज व पर्यावरणीय समस्या’ या विषयावर यशस्वीपणे आयोजीत केले गेले. २०१९-२०२० या शैक्षणिक वर्षात वाणिज्य शाखा महाविद्यालयात सुरु होत आहे. महाविद्यालयाची ही प्रगती सर्व सन्माननीय पदाधिकाऱ्यांच्या सकारात्मक व शैक्षणिक दृष्टीकोनामुळे तसेच प्राध्यापक व प्राध्यापकेतर बंधू-भिंगींच्या उत्तम सहकार्यामुळे होत आहे व भविष्यातही होत राहील हेच नम्रपणे प्रतिपादन करते व माझ्या लेखणीला विराम देते.

– डॉ. जयश्री मधुसूदन नेमाडे
प्राचार्या

...संपादकीय...

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ च्या महाविद्यालयीन नियतकालिक ‘कुसुमाई’चा अंक आपल्या हाती देताना मनस्वी आनंद होतो आहे. महाविद्यालयीन विद्यार्थीनीच्या उपजत सर्जनशीलतेची बाट मोकळी करून देण्याचे अत्यंत महत्त्वाचे व्यासपीठ आहे. ‘कुसुमाई’ नियतकालीक हे तारुण्यकाळातील उस्फूर्तपणे व नैसर्गिकरित्या वैचारिक व साहित्यिक लिखाणाला पाठबळ देणारे एक ऊर्जास्रोत आहे. विद्यार्थीनीच्या अंगी असलेली कला-कौशल्ये विकसित करण्यासाठी विविध उपक्रम, चर्चा इ. कार्यक्रम राबविले जातात. अशा कार्यक्रमांचे प्रतिबिंब या वार्षिक नियतकालिकातून प्रकट होत असतात. विद्यार्थीना हक्काचे व्यासपीठ उपलब्ध झाल्यामुळे विद्यार्थीनीच्या आत्मविश्वास बळावत असतो व त्यातून त्यांना प्रगतीशील मार्गावर जाण्यास संधी मिळत असते.

सध्याचे युग हे प्रचंड स्पर्धात्मक असे आहे व त्यात माहिती व तंत्रज्ञानास अनन्य असे महत्त्व आहे. पूर्वीच्या काळात अक्षरओळख नसणे त्यास निरक्षर महटले जायचे, परंतु वर्तमान काळात संगणक व तंत्रज्ञानाची ओळख नसणे त्यास ‘निरक्षर’ असे संबोधले जाते. आणि म्हणून आमच्या महाविद्यालयाची नेहमीच अशी भूमिका राहिलेली आहे, की महाविद्यालयाच्या प्रांगणात आलेल्या विद्यार्थीनी ज्ञानाच्या संपूर्ण कक्षेत आणून विकसित करणे व एक परिपूर्ण स्त्री म्हणून तिची ओळख निर्माण करणे, त्यासाठी महाविद्यालयात परिपूर्ण अशी संगणक प्रयोगशाळा उपलब्ध आहे. इंग्रजी, मराठी व हिंदी या तीनही भाषेतून महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनी स्वयंरचित काव्य, कथा व लघुलेखांच्या माध्यमातून साहित्यप्रती एक विशेष गोडी निर्माण केली आहे. साहित्य हा समाजाचा आरसा आहे, असे महटले जाते आणि म्हणूनच समाजात जे जे घडते त्याचे

प्रतिबिंब हे अक्षररुपाने साहित्यात उमटत असते. थोडक्यात, विद्यार्थीनी मांडलेल्या साहित्यातून समाजातील घटना घडामोळीचे यथार्थ चित्रण आपल्या या मासिकातून प्रकट झाले आहे.

‘स्त्री सक्षमीकरण’ हा आमच्या महाविद्यालयाचा पूर्वीपासूनच केंद्रबिंदू राहिला आहे. कारण स्त्री ही शिक्षित झाली तर ती स्वतःपुरती मर्यादित न राहता तिचा विकासाचा परिघ वाढतो, पर्यायाने कुटूंबासाठी, समाजासाठी व राष्ट्रासाठी ती फार मोठी शक्ती बनते. आणि म्हणूनच आमच्या महाविद्यालयात आलेली विद्यार्थीनी फक्त शैक्षणिक क्षेत्रापुरताच मर्यादित न राहता तिला सामाजिक, सांस्कृतिक, वैचारिक व इतर विविध अंगानी परिपूर्ण करण्यासाठी आमची महाविद्यालय नेहमी कटिबद्ध असते त्यासाठी आमचे व्यवस्थापन मंडळ, प्राध्यापक व कर्मचारी वर्गाचे यासाठी बहुमूल्य योगदान लाभत असते.

‘कुसुमाई’ नियतकालिक हे संपूर्ण शैक्षणिक वर्षभरात घडलेल्या महत्त्वपूर्ण व विविध घटनांची एक साखळी आहे. त्यात मानवी जीवनाविषयी, संस्कृतीविषयी, अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य व उपलब्धी यावर अर्थपूर्ण अशा पद्धतीने प्रकाश टाकत असते आणि याचा परिचय आपणास नियतकालिक वाचताना येईलच.

सदरील नियतकालिकाचे संपादन करताना अनेक महनीय व्यक्तींचे पाठबळ व मार्गदर्शन मिळाले. त्यात आमच्या अरुणोदय झान प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मा.श्री.जी.ई.पाटील, उपाध्यक्ष मा.श्री.व्ही.वाय बेंडाळे, चेअरमन मा.प्रा.श्री.एस.डी.चौधरी,

मानद सचिव प्रा.श्री.अे.पी.चौधरी, खजिनदार मा.श्री.सी.एच.तळेले व सर्व कार्यकारिणी सदस्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले. आमच्या प्राचाराया सन्माननीय सौ.डॉ.जयश्री नेमाडे यांच्या पाठबळाशिवाय व अनमोल मार्गदर्शनाशिवाय सदरील अंक पूर्णत्वास नेणे अशक्य होते. त्याबद्दल मी व आमचे संपूर्ण संपादक मंडळ आपल्या सर्वांचे ऋणी आहोत. महाविद्यालयातील प्राध्यापक, प्राध्यापकेतर कर्मचारी, ज्यांच्यामुळे हा अंक अर्थपूर्ण बनला त्या आमच्या प्रिय विद्यार्थिनी व आमचे नियतकालिक संपादक मंडळ या सर्वांनी दिलेल्या महत्त्वपूर्ण योगदानाबद्दल मी आपले मनापासून आभार व्यक्त करतो.

‘कुसुमाई’चे सुंदर मुख्यपृष्ठ आणि उत्कृष्ट छपाई करून वेळेवर अंक तयार करून देणारे जळगाव येथील प्रसिद्ध अशा प्रशांत बुक पब्लिकेशनचे संचालक मा.

श्री. रंगराव पाटील, श्री. प्रदीप पाटील, श्री. सुनिल पांढरे व त्यांचा संपूर्ण संघ यांचा मी मनापासून आभारी आहे. तसेच प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षपणे या अंकास परिपूर्णतेकडे नेण्यासाठी मदत करणाऱ्या सगळ्यांप्रती मी कृतज्ञता व्यक्त करतो.

सदरील अंक अचूकपणे आपल्यापर्यंत पोहोचवण्याचा मी प्रामाणिक असा प्रयत्न केला आहे, परंतु निसर्गान्वयमाप्रमाणे मानवी चुका होण्याची शक्यता असते, त्या चुका आमच्या या न्यायानं त्या स्वीकारून मोठ्या मनानं व अंतःकरणपूर्वक आपण हा अंक स्वीकाराल व कौतुक कराल, अशी मी सकारात्मक सदिच्छा बाळगतो व पुनश्च: आपल्या सर्वांप्रती कृतज्ञता व्यक्त करून माझे संपादकीय मनोगत थांबवतो.

– प्रा. माधव पाटील

• अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष •

• कुसुमाई समिती •

कुसुमाई

आमचे यशोदीप

कु. वर्षा साबळे
तेजश्विनी - २०१८-१९

कु. पल्लवी सोमोशे
बी.ए.भाग-१ सर्वप्रथम

कु. किरण वाघ
बी.ए.भाग - २ सर्वप्रथम

कु.भारती डब्बे
बी.ए.भाग-३ सर्वप्रथम

कु. मनाली भोळे
मराठी विषयात सर्वप्रथम बी.ए.भाग-३ हिंदी विषयात सर्वप्रथम बी.ए.भाग-३ इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम बी.ए.भाग-३

कु. दिपाली भोड़ि

कु. अश्विनी भालेराव
इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम बी.ए.भाग-३

कु. चंद्रकला सोनवणे

समाजशास्त्र विषयात सर्वप्रथम बी.ए.-३ अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम बी.ए.-३ अश्वमेध व्हॉलीबॉल स्पर्धेसाठी निवड
कुसुमाई —————— XVI —————— २०१८-१९ ——————

कु. वैशाली चंदनकर

कु. निलम बारी

विद्यार्थिनी परिषद २०१८-१९

कु. खुशबू पाटील
बी.ए.भाग-१ वर्गप्रतिनिधि

कु. शालीनी पाटील
बी.ए.भाग-२ वर्गप्रतिनिधि

कु. निराशा नन्हवरे
बी.ए.भाग-३ वर्गप्रतिनिधि

कु. योगिता पाटील
सांस्कृतिक प्रतिनिधि

कु. पूजा सोनार
एन.एस.एस. प्रतिनिधि

कु. सोनल भालेराव
क्रीडा प्रतिनिधि

कु. रोहिणी सपकाळे
नियतकालिक प्रतिनिधि

कु. कोमल भालेराव
एस.सी. प्रतिनिधि

कु. नूतन सूर्यवंशी
ओ.बी.सी. प्रतिनिधि

कु. वंदना वळवी
एस.टी. प्रतिनिधि

शैक्षणिक उपक्रम

तांबापुरा येथील आगीत नुकसान झालेल्या बाबींची व रहिवाशयांची विचारपूस करतांना महाविद्यालयातील संस्थापक सामाजिक जबाबदारी समितीचे प्रा.डॉ. सतीश जाधव व प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे

शिक्षक-पालक सभेप्रसंगी उपस्थित प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, डॉ. संजय भामरे, प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे, प्रा. युनूस शेख, डॉ. सुंगंधा पाटील व पालक.

तांबापुरा येथील आगीत नुकसान झालेल्या रहिवाशांना शैक्षणिक साहित्याचे वाटप करतांना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा. डॉ. प्रकाश कांबळे.

महाविद्यालयात भारतीय राज्यघटनेच्या ‘उद्देशपत्रिकेच्या फोटोकॉपी’चे अनावरण करतांना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे.

राष्ट्रीय एकात्मता समिती अंतर्गत २६ नोव्हेंबर २०१८ रोजी संविधान दिनानिमित्त विद्यार्थींनी व प्राध्यापक वर्ग उद्देशपत्रिकेचे सामूहिक शपथ घेतांना.

विद्यार्थी कल्याण समिती अंतर्गत रोटरी क्लब जळगाव पुरस्कृत सायकल वितरण कार्यक्रमाप्रसंगी संस्थेचे सचिव मा.श्री.प्रा.अे.पी.चौधरी तसेच श्री. राजीव शर्मा, नितीन विसपुते, श्री.मोहन कुलकर्णी, प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे.

शैक्षणिक उपक्रम

अर्थशास्त्र विभाग आयोजित जळगाव येथील जैन इंटरनेशन सिस्टीम्स लि. येथील शैक्षणिक भेटीप्रसंगी अर्थशास्त्राचे प्राध्यापक व विद्यार्थीनी.

शॉर्ट कोर्स समिती अंतर्गत 'ब्युटीशियन' या कोर्सच्या संदर्भात मार्गादर्शन करतांना ज्योती इंटरनेशनल ब्युटी ऑकेडेमिच्या संचालिका डॉ. ज्योती महाजन, प्राध्यापिका सौ. अनिता मगरे व विद्यार्थीनी.

तोरणमाळ येथील एकदिवसीय शैक्षणिक सहलीप्रसंगी महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनी.

एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई येथे संपन्न झालेल्या पदवी प्रदान समारंभाचे पावर पॉईंटद्वारे माहिती देतांना ग्रंथपाल डॉ. विनय पाटील.

जागतिक युवा कौशल्य दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात बोलतांना डॉ. साधना जावळे, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्राध्यापक.

सांस्कृतिक समिती आयोजित 'स्वधार योजना' या कार्यक्रमात बोलतांना सौ. शिल्पा मालपुरे, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्राध्यापक.

शैक्षणिक उपक्रम

विद्यार्थी कल्याण समिती अंतर्गत सायकल वितरण कार्यक्रमात प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्राध्यापक, कर्मचारी व विद्यार्थीनी.

‘अल्पसंख्याक’ दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात माहिती देतांना श्री. मुनाफ शेख.

शॉट कोर्स समिती अंतर्गत इंग्रजी संवाद कौशल्ये यांवर मार्गदर्शन करतांना इंग्रजी विषयाचे प्राध्यापक डॉ. सोमनाथ लोकरे व विद्यार्थीनी.

प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे संचलित ‘आपकी अदालत’ या नाविन्यपूर्ण कार्यक्रमात बोलताना प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे, प्रा.डॉ. किशोर नेहते व प्रा. राजेश खड्डे.

मराठी विभागातील विद्यार्थीनीनी हस्तलिखित केलेल्या ‘शब्दांकूर’चे प्रकाशन करताना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्राध्यापक व विद्यार्थीनी.

अर्थशास्त्र विभागाने आयोजित केलेल्या ‘अंदाजपत्रक’ या कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना प्रा.ब्ही.डी.पाटील, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा.डॉ.हिरालाल चव्हाण.

शैक्षणिक उपक्रम

महाविद्यालयात आयोजित पदवी वितरण या कार्यक्रमा प्रसंगी जळगाव शहर महापालिकेच्या महापौर सौ. सीमा भोळे व संस्थेचे सचिव प्रा.श्री. अ.पी.चौधरी, प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे व ग्रंथपाल.

छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीनिमित्त व्याख्यान देतांना प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे व प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे.

स्त्री-अभ्यास केंद्र आयोजित 'स्त्रीया आणि कायदे' या विषयावर मार्गदर्शन करतांना डॉ. विजेता सिंग व प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे.

पॉवर पॉइंटद्वारे 'सॉफ्ट स्किल्स' या विषयावर विद्यार्थीनीना मार्गदर्शन करतांना महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे.

प्राध्यापक प्रबोधिनीअंतर्गत प्रा.युनूस शेख 'पर्यावरण' या विषयावर व्याख्यान देताना. सोबत प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा.डॉ. सतीश जाधव

ग्रंथालय व आय.सी.टी.समिती अंतर्गत आयोजित 'एम. एस.एक्सेल' या प्रशिक्षण कार्यक्रमात उपस्थित प्रा.सौ.पी.ए. विखार, प्राचार्या व ग्रंथपाल.

शैक्षणिक उपक्रम

राष्ट्रीय एकात्मता समिती व रा.से.योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सर्वधर्म परिषदेत उपस्थित विविध धर्मगुरु, प्राचार्या, प्राध्यापक व विद्यार्थीनी.

महाविद्यालयात 'साडी डे' कार्यक्रमात उपस्थित विद्यार्थीनी.

शॉर्ट कोर्स समिती अंतर्गत टेलरिंग प्रशिक्षण घेताना महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनी.

समाजशास्त्र विभाग आयोजित वस्तुनिष्ठ स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थीनी व प्राध्यापिका सौ. वृषाली कोलहे.

शॉर्ट कोर्स समिती अंतर्गत 'ब्युटी कल्चर अँड हेअर ड्रेसिंगचे' प्रशिक्षण घेतांना विद्यार्थीनी.

'विवाहपूर्व समुपदेशन' या कार्यक्रमात उपस्थित डॉ. अनुजा भोइटे, मुख्याध्यापिका सौ. माया काळे, डॉ. साधना जावळे, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे.

शैक्षणिक उपक्रम

भूगोल विभाग आयोजित सोयो सिस्टीम्स व किरण पार्सिप जळगाव येथे शैक्षणिक सहलीप्रसंगी प्रा.डॉ.किशोर नेहेते, प्रा.डॉ.सतीश जाधव, प्रा.डॉ. श्रीकांत चौधरी व विद्यार्थीनी.

महाविद्यालयात आयोजित सहविचार सभेत मार्गदर्शन करतांना संस्थेचे सचिव प्रा.अे.पी.चौधरी तसेच माजी प्राचार्या डॉ. मंगला जंगले, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व माजी प्राचार्य डॉ. किसन पाटील.

महाविद्यालयात आयोजित सहविचार सभेत उपस्थित आजी-माजी प्राध्यापक-प्राध्यापिका.

महाविद्यालयातील संगणक प्रयोगशाळेत संगणकीय कौशल्यांचा अभ्यास करतांना विद्यार्थीनी.

प्राध्यापक प्रबोधिनीत मार्गदर्शन करतांना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व व्यासपीठावर डॉ. प्रकाश कांबळे.

इंग्रजी संवाद कौशल्य या तासिकेत परिचय करून देतांना विद्यार्थीनी.

राष्ट्रीय सेवा योजना

आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त उपस्थित व्यासपीठावर प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, उपप्राचार्य प्रा. डॉ. किशोर नेहेते, सौ. नेहा तळेले, प्रा.अनिता मगरे, चि. भूषण तळेले व इतर.

जागतिक योगदिनानिमित्त योग प्रात्यक्षिक करताना महाविद्यालयाच्या प्राचार्या, उपप्राचार्य, प्राध्यापक वर्ग व शिक्षकेतर कर्मचारी.

जागतिक वन महोत्सवाप्रसंगी वृक्षारोपण करतांना संस्थेचे सचिव प्रा. अ.पी. चौधरी, प्राचार्या, प्राध्यापक व विद्यार्थीनी.

महाविद्यालयीन परिसराची स्वच्छता करताना एन.एस.एस. कार्यक्रम अधिकारी व स्वयंसेवक विद्यार्थीनी.

‘पर्यावरण संवर्धनाचा करुया जागर’ या कार्यक्रमांतर्गत व्यासपीठावर प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्रा.सुनील गरुड, प्राध्यापक व कर्मचारी.

‘लोकसंख्या : एक विस्फोट’ या विषयावर गट चर्चा करताना विद्यार्थीनी.

राष्ट्रीय सेवा योजना

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विशेष हिवाळी शिबिर उद्घाटनप्रसंगी संस्थेचे सचिव प्रा.अ.पी.चौधरी, श्री विनोद उपरवट, कार्यक्रम अधिकारी, गावकरी व विद्यार्थींनी.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात मार्गदर्शन करतांना विभागीय समन्वयक प्रा. विनोद उपरवट तसेच मुख्याध्यापक, के.पी.चव्हाण, सचिव प्रा.अ.पी.चौधरी, कार्यक्रम अधिकारी, ग्रामस्थ व विद्यार्थींनी.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात बोलतांना गट विकास अधिकारी सौ.डॉ. मंजुश्री गायकवाड तसेच व्यासपीठावर उपस्थित प्राचार्या, विभागीय समन्वयक व ग्रामस्थ.

कानळदा येथे आयोजित विशेष हिवाळी शिबिरात ग्रामस्थांची वैद्यकीय तपासणी करतांना डॉ. तुषार फिरके, डॉ. काजल फिरके.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात ‘भारतातील लोकशाही: फायदे व तोटे’ या विषयावर गटचर्चा करतांना स्वयंसेवक विद्यार्थींनी.

विशेष हिवाळी शिबिरात भूषण गॅस एजन्सी जळगाव येथील मा. भूषण चौधरी ‘महिलांची सुरक्षितता आणि गॅस बचत’ यावर मार्गदर्शन करतांना, सोबत प्राध्यापक व श्री अजय ठोंबरे.

राष्ट्रीय सेवा योजना

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात कानळदा या गावात आयोजित रॅलीत प्रा.डॉ.प्रकाश कांबळे, प्रा.डिंपल पाटील व विद्यार्थींनी.

महर्षी कण्व आश्रमाची साफसफाई व परिसर स्वच्छ करतांना राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवक विद्यार्थींनी.

विशेष हिवाळी शिबिरात स्वयंसेवक विद्यार्थींनी स्वेच्छा भोजनाचा आस्वाद घेतांना.

कानळदा या गावात घरोघरी जाऊन सामाजिक व राजकीय गोष्टींवर चर्चा करतांना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. सुगंधा पाटील व स्वयंसेवक विद्यार्थींनी.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिराप्रसंगी प्रा.राजेंद्र देशमुख यांचा सत्कार करताना कार्यक्रम अधिकारी प्रा.डॉ. सुगंधा पाटील व प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात निसर्गाच्या सान्निध्यात एन.एस.एस.कार्यक्रम अधिकारी प्रा.डॉ.सुगंधा पाटील, प्रा.डॉ.प्रकाश कांबळे, प्रा.डिंपल पाटील व विद्यार्थींनी.

राष्ट्रीय सेवा योजना

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या कानळदा येथील विशेष हिवाळी शिबिरात मार्गदर्शन करतांना प्रा.सुनील वाघमरे, नॅक समन्वयक प्रा.डॉ. सतीश जाधव, कार्यक्रम अधिकारी व विद्यार्थींनी.

विशेष हिवाळी शिबिरात शेकोटी चा आनंद लुटतांना एन.एस.एस. स्वयंसेवक विद्यार्थींनी.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष हिवाळी शिबिरात बोलतांना कानळदा येथील ग्रामस्थ श्री. चिंतामण चव्हाण, व्यासपीठावर प्राचार्या, सचिव श्री प्रा.अ.पी.चौधरी व इतर ग्रामस्थ.

अंधश्रेधा निर्मूलन समिती जळगाव व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित कार्यक्रमात श्री विनोद सपकाळे, प्राचार्या व इतर.

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवक विद्यार्थींनी जळगाव रिमांड होम येथील अनाथ मुलांना राखी बांधताना.

महाविद्यालय परिसराची स्वच्छता करतांना राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थींनी, कार्यक्रम अधिकारी व इतर.

मराठी विभाग

• मराठी विभाग •

१. आदर्श पुरुष डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : कु. रागिनी लक्ष्मण सोनवणे
२. मातृ पितृ प्रेम : कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
३. सुविचार : कु. प्रज्ञा संजय घुगे
४. मैत्री : कु. काजल शंकर फुलमाळी
५. छान गोष्ट : कु. प्रतिक्षा वसंत पाटील
६. माझ्या शाळेतल्या आठवणी : कु. मोनाली रमेश सोनवणे
७. मुलांचा आणि वडिलांचा टाईमपास : कु. खुशबु भानुदास पाटील
८. कोपडी तिथून सुरु होते : कु. आरती गौतम सोनवणे
९. बालपण : कु. चैताली राजेंद्र कोळी
१०. स्वप्न तुटले, असा दिसतो भारत : कु. आरती गौतम सोनवणे
११. म्हणी : कु. निलीमा दयाराम डोळे
१२. बोधरूपी कथा : कु. खुशबु भानुदास पाटील
१३. संस्कार : कु. सपना गोकुळ ढोले
१४. चुटकुले : कु. सपना गोकुळ ढोले
१५. प्रेम करू कसे : कु. मोनाली रमेश सोनवणे
१६. आयुष्य : कु. निराशा गजानन नन्नवरे
१७. इच्छा : कु. प्रज्ञा संजय घुगे
१८. निरोप : कु. आरती गौतम सोनवणे
१९. मैत्रीण : कु. चैताली राजेंद्र कोळी
२०. संदेश : कु. पल्लवी विठ्ठल पाटील
२१. माझी माय : कु. आरती गौतम सोनवणे
२२. बेटी बचाओ : कु. काजल शंकर फुलमाळी
२३. मन कसे रे : कु. खुशबु भानुदास पाटील
२४. अशीच मी राहील : कु. भाग्यश्री दिलीप वाणी

२५. प्रेमाचा सुगंध	: कु. भाग्यश्री दिलीप वाणी
२६. नाते	: कु. प्रियंका संजय पाटील
२७. सुगी	: कु. वैशाली बाळासाहेब सपकाळे
२८. मुलीचं आयुष्य	: कु. भाग्यश्री दिलीप वाणी
२९. मैत्री	: कु. प्रियंका संजय पाटील
३०. माझी आई	: कु. कोमल सुनिल भालेराव
३१. देवा तुला कुठे शोधू सांगणा	: कु. श्रेया श्रीकांत तायडे
३२. आयुष्य	: कु. पल्लवी उत्तम बोदडे
३३. जीवन	: कु. पल्लवी उत्तम बोदडे
३४. भ्रष्टाचाराचं जग	: कु. शालिनी रत्न पाटील
३५. स्त्री भूण हत्या	: कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
३६. कन्या	: कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
३७. माय	: कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
३८. समर्थ माझी माय	: कु. काजल शंकर फुलमाळी
३९. आयुष्य	: कु. पुनम भिकन नन्नवरे
४०. विद्यापीठ	: कु. पुनम भिकन नन्नवरे
४१. सुविचार	: कु. वर्षा वाल्मिक साबळे

आदर्श पुरुष डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

– कृ. रागिणी लक्ष्मण सोनवणे
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

नवे भारताचे निर्माते डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा जन्म १४ एप्रिल १८९१ साली महु या गावी झाला. भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब हे केवळ जगाच्याच नव्हे तर मानवतेच्या इतिहासात ज्यांनी घडवलेल्या सामाजिक क्रांतीची गौरवास्पद नोंद झाली आहे. त्यांचे पूर्ण नाव भीमराव रामजी आंबेडकर आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे मानवी जीवनाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये अमूल्य योगदान आहे. विधी, समाजशास्त्र, इतिहास, राज्यशास्त्र, अर्थशास्त्र आदि शास्त्रांमध्ये पारंगत बाबासाहेबांनी राष्ट्रसुरक्षा, अर्थव्यवस्था, प्रशासन, कृषी, उद्योग, जलनीती, सिंचन, ऊर्जा यांसारख्या विविध विषयांवर केलेले सूक्ष्म विचारमंथन हे त्यांच्या प्रचंड बुद्धिमत्तेचे आणि मुलभूत चिंतनाचे उदाहरण आहे. बाबासाहेबांसारख्या श्रेष्ठ आणि कृतीशील महामानवाचा वैचारिक वारसा लाभला, हे जगाचे भाग्य आहे. अशी माझी विनम्र भावना आहे.

भारतीय समाजमनात बाबासाहेबांची ओळख ही भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार. शोषित-वंचित-उपेक्षितांचे नेते, अस्पृश्यांच्या न्याय हक्कांसाठी सामाजिक संघर्ष करणारे समाजसुधारक, ज्ञानोपासक, बलशाली भारताच्या उभारणीसाठी सामाजिक लोकशाहीचा पाया रचणारे असामान्य व्यक्तीमत्व अशी आहे प्रचंड राष्ट्रभक्त असलेले बाबासाहेब हे समता, स्वातंत्र्य आणि बंधुता यांच्या आधारे एकसमान न्याय देणारे परिवर्तनाचे दुत ठरले. बाबासाहेबांचे सर्वात मोठे योगदान म्हणजे प्रत्येक स्त्री पुरुषाला दिलेला असा समान मतदानाचा अधिकार या देशात कोणी गरीब असो की श्रीमंत. प्रत्येक मतदाराच्या मताला समान मुल्य आहे. अनेक देशांमध्ये स्वातंत्र्यासाठी,

हक्कांसाठी स्थानिक जनतेने लढे दिले. या संघर्षानंतर त्यांना स्वातंत्र्याही प्राप्त झाले पण मतदानाचे स्वातंत्र्य प्रत्येकाला प्राप्त झालेच असे नाही. अगदी अमेरीका इंग्लंडही याला अपवाद नाहीत. भारतातील महिला, पुरुष, विविध जात-धर्म-पंथातील नागरिक; अशा सर्व भारतीयांना मतदानाचा समान अधिकार एकाच वेळी मिळवून दिला. बाबासाहेबांचे असे म्हणणे होते शिक्षण हे वाधिणीचे दुध आहे जो ते पिणार तो डरकारी फोडल्याशिवाय राहणार नाही. बाबासाहेबांचा बहुमूल्य उपदेश होता, शिका, संघटित व्हा आणि संघर्ष करा, बाबासाहेबांनी सांगितले की, जर आपल्याकडे २ रु. असतील तर १ रुपयाची भाकर घ्या आणि १ रुपयाचे पुस्तक घ्या कागण भाकर ही जगण्यासाठी आधार देईल आणि पुस्तक हे जीवन जगण्याचा मार्ग.

भारतीय समाजव्यवस्थेला एक ऐतिहासिक पाश्वभूमी आहे ही बाब लक्षात घेऊन बाबासाहेबांनी येथील समाजव्यवस्थेत समता, बंधुता आणि प्रेम निर्माण करणारे विचार आणि भारतीय संविधान दिले. लोकशाहीच्या कार्यकारी, न्याय आणि संसद या तीन स्तंभांसोबत पत्रकारिता क्षेत्रातही त्यांनी नवे पर्व निर्माण केले. लोकशाहीच्या चारही स्तंभाना परिस्पर्श केलेला आणि चौफेर योगदान दिलेला असा महामानव विरळाच ! अशा या महामानवाने मानवी उत्थानासाठी दिलेले योगदान हे अमूल्य असून आपल्या सर्वांसाठी ते दीपसंभासमान आहे. त्यांचे आयुष्य तीन गुरु आणि तीन उपास्य दैवतांनी घडले आहे. त्यांचे पहिले आणि श्रेष्ठ गुरु बुद्ध होत. दुसरे गुरु कबीर, आणि तिसरे गुरु ज्योतिबा फुले आणि तीन उपास्य दैवतही आहेत पहिले विद्या, दुसरे स्वाभिमान, आणि तिसरे दैवत शील होय.

⌘

‘मातृ पितृ प्रेम’

– कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

‘मातृ देवो भव पितृ देवो भव’ असे संस्कार घेऊनच आपण जन्माला येतो. याचा आपल्या सर्वांनाचा सार्थ अभिमान आहे, यात शंकाच नाही. परंतु याहीपेक्षा आपण आपल्या सुसंस्कृत भारत देशात, पुण्यभूमि असलेल्या महाराष्ट्रात आपण राहत असल्याने, संस्कृती संस्कारांचा पगडा आपल्या मनावर ठामणे बिंबिवला गेल्यामुळे आपण मानसिकदृष्ट्या भाविक, प्रेमळ, विश्वास, वैचारिकता, दूरदृष्टीकोन, भावनाप्रधान, कर्तव्यनिष्ठ या सर्वच गोष्टींनी आपण सक्षम झालो आहोत, हे निर्मळ पाण्याप्रमाणे व सूर्यप्रकाशाइतके स्वच्छ आहे.

एवढे सामर्थ्य असतानाही मनाच्या कुठेतरी एका कोपन्यात काही गोष्टींसाठी रुखरुख वाटते, कुठेतरी काहीतरी हरवल्यासारखे वाटते. कशाची तरी कमतरता आहे असे वाटते, असे विचार मनात वाच्यासारखे थैमान घालत असतात आणि तेव्हा आपण कुठल्यातरी संकटात सापडतो किंवा पदरी निराशा येते, तेव्हा आपल्याल देवाची, आई वडिलांची आठवण येते.

आई वडिलांचे प्रेम मिळणे म्हणजे परमेश्वराला भेटण्यासारखे आहे. त्यांचे आपल्यावर इतके ऋण आहे की आपण कितीही जन्म घेतले तरी आपण ते फेडु शकणार नाही. ‘आई-वडील’ या शब्दांमध्येच पूर्ण ब्रह्मांड साठवले आहे, हे कदापि विसरून चालणार नाही.

‘पृथकीचे सौंदर्य, सागराचे गांभीर्य
पुष्पाची कोमलता, वज्राची कठोरता
सूर्याची तेजस्विता, चंद्राची शितलता
यांचा सुरेख संगम म्हणजे आई’

खर आईची महती एवढी वर्णनीय आहे की आकाशाएवढा कागद व समुद्राएवढी शाई घेतली तरी महती कधीच संपू शकणार नाही आणि तेवढीच महती, तेवढीच महानता वडीलांकडेही जाते यात शंकाच नाही. दिवसरात्र कष्ट करून घर चालविणारे वडील मुलांच्या शिक्षणासाठी चांगल्या रितीने पालन पोषण करणारे वडील, मुलींच्या लग्नासाठी चपला डिजवणारे वडील कोण विसरेल हो? आई संस्कार करते तेवढेच वडीलही आपल्या मुलांना नोकरी मिळण्यासाठी स्वतःचा विचार न करता मुलांचे स्वप्न साकार करण्यातच आपले संपूर्ण आयुष्य कसोटीला लावतात. म्हणूनच असे वाटते की, जगातील सर्वात श्रेष्ठ मानले जाणारे प्रेम हे आई वडील व त्यांची मुले यांच्यातले आहे, असे हे निष्पाप व पवित्र असे प्रेम जपण्यासाठी प्रत्येक मुलाने कसोशीने प्रयत्न केले पाहिजे हे तितकेच खरे.

आताची परिस्थिती लक्षात घेतली तर आज ज्या पद्धतीने चालत असलेली वृद्धाश्रम, अनाथाश्रम पाहतो, ती पाहिल्यानंतर मन उदास होते, एकाग्र होते, खूप वाईट वाटते. खूप रागही येतो. का ही परिस्थिती यावी. ज्या आईने आज पाच मुलांना जन्म देताना ज्या यातना भोगल्या, जे कष्ट भोगल्या. लहानाचे मोठे करताना स्वतःच्या इच्छा मारून, स्वतःचे सुख बाजूला ठेवून दुःख पचवले ह्याच आई वडिलांना त्यांचा एकही मुलगा जेऊ घालू शकत नाही. स्वतः ऊन पावसाचा त्रास सहन करून स्वतःच्या पदराखाली मुलाचे रक्षण केले त्यांना राहायला जागा नाही, हे पाहूनच हृदयाची पिळवणूक होते. जिवाची घालमेल

होते. मग कधी-कधी मनात विचार येतो कुठे गेली आपली ती संस्कृती. कुठे गेले ते आपले संस्कार!

आई-वडिल हे आपले हक्काचे व्यासपीठ आहे. हक्काचे विद्यापीठ आहे. आपले हक्काचे छत्र आहे. आईकडे अश्रूचे पाट असतात तर वडिलांकडे संयमाचे घाट असतात. याचा अनुभव आपण नेहमीच घेत आलो आहोत. कौसल्येच रामाविषयीचं प्रेम सर्वानाच माहिती आहोत. पण पुत्र वियोगाने मरणाऱ्या दशरथ राजाला आपण विसरून चालणार नाही, हे तेवढेच खरे आहे. म्हणूनच म्हणावेसे वाटते.

‘युगानुयुगे जन्म घेतले, तरी कमी पडणार
आई ग अनंत तुझे उपकार
बाबांच्या ह्या कष्टांना होती नेहमीच तुझी साथ
म्हणुनी आम्हाला गवसला एक आधाराचा घाट’
आई घराचं मांगल्य असते आणि याच घराच्या मांगल्यात ज्याचं अस्तित्व असतं त्या अस्तित्वाची जाणीव होते वडिलांमुळे आणि ह्या मांगल्य, अस्तित्वाला दुखावलं तर किती ही जन्म घेतले तरी सार्थकी लागणार नाही. त्यांना दुखावले म्हणजे परमेश्वर दुखावला गेला, हे कदापी विसरून चालणार नाही आपण ज्यांच्या ज्यांच्यावर प्रेम करतो म्हणजेच निसर्ग, भाऊ बहिण, गुरु शिष्य, मित्र मैत्रीण, समाज जात या सर्वावरच्या प्रेमाला कुठेतरी, कधीतरी अंत असतोच. परंतु आई वडीलांच प्रेम चिरंतन आहे. अनंतकाळ टिकणार हे प्रेम कुठेतरी हृदयाच्या एका कप्प्यात जपून ठेवा, त्याला दृष्ट लागणार नाही याची काळजी घ्या. ह्या गोष्टी जतन केल्या तर त्या सर्वस्वी आपल्या आयुष्यासाठी उपयोगी पडतात हे निश्चितच आहे. आपल्यासाठी ही प्रेमाची, अनुभवाची शिदोरी आहे. मायेचा गरवा आहे. त्यांच्या आशिर्वादाची तिजोरी कायमस्वरूपी घरात भरलेली असू द्या. त्यांचा आपल्यावर असलेला राग, संताप, कठोर बोलणे आपल्यासाठी नेहमीच आपल्या चांगल्या

भवितव्यासाठीच असते, हे कधीच विसरून चालणार नाही.

प्रेम हे फक्त प्रेमच असते. प्रेम आपल्याला कस जगायचं, कसं वागायचं, कसं बोलायचं, ह्या सर्वच गोष्टी शिकवतं पण, त्या प्रेमात असायला हवा निष्पापणा, प्रेम मनाला भिडणारं, शरीरापेक्षा मनाला जपणारं, खन्या दुनियेत वावरणारं, फुलांप्रमाणे नाजुक, निर्मळ नदीप्रमाणे सतत ओसंडून वाहणारं, काचेसारखं स्वच्छ, सोन्याप्रमाणे चमकणारं, शिक्षणप्रमाणे तेजोमय असलेलं प्रेम आपल्याला प्रत्येकाच्या हृदयात एक वेगळचं स्थान निर्माण करून देत असतं, अशा ह्या प्रेमाचा आपण सर्वानीच आदर करावा व आपल्या घरात, समाजात, देशात आपल्या नक्कीच नावलौकिक सतत डोळ्यासमोर ठेवावा. कारण महत्वाची गोष्टी म्हणजे असं हे प्रेम फक्त आपण आई-वडिलांवर करू शकतो व आई वडील आपल्या मुलांवरच प्रेम करू शकतात हे आपल्याला मान्य करावेच लागेल.

⌘

सुविचार

- कु. प्रज्ञा संजय घुरे
बी.ए. भाग-२ (इंग्रजी)

जोपर्यंत चांगले शिक्षण घेणे म्हणजे
चांगली नोकरी लागणे, ही संकल्पना
पालक आणि विद्यार्थ्यांच्या डोक्यातून
निघत नाही तोपर्यंत समाजात नोकरच
जन्माला येतील मालक नाही.

⌘

मैत्री

– कु. काजल शंकर फुलमाळी
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

मैत्री म्हणजे एक भक्तम आधार. मैत्री म्हणजे एक हळवार फुंकर. मैत्री म्हणजे मदतीचा हात, मैत्री म्हणजे आयुष्यभराची साथ. मैत्री म्हणजे सम विचारांची संगत. मैत्रीला ना व्याचं बंधन, ना जातीचा अडसर. दिवस ओसरतात, महिने जातात, वर्षही चटकन पळ काढतात पण मैत्री मात्र अतूट राहते. अशी ही मैत्री तिची व्याख्या करायला गेलो तर ती कधीच पूर्ण होणार नाही. मित्र-मैत्रिणीची असणारी मैत्री, आई-वडिलांची आपल्या मुलांशी असणारी मैत्री, माणसाची प्राण्यांशी असणारी मैत्री अशी कितीही उदाहरणे दिली तरी ती न संपणारी.

मैत्री एक विश्वासाचं नातं. खरंच मैत्री या शब्दातच किती गोडवा आहे, आपुलकीची भावना आहे. प्रत्येकानं भरपूर आनंद घ्यावा आणि द्यावा अशी मैत्री. प्रत्येकाला सुखावणारी मैत्री. दुःखात सुख वाटणारी मैत्री. हसता-हसता रडवणारी मैत्री. रडता-रडता हसवणारी मैत्री. उंचावरुन आनंदाने निखळपणे वाहणाऱ्या धबध्यासारखी स्वच्छ, कोमल, शुभ्र मैत्री. क्षितिजासारखी सीमा नसणारी मैत्री.

मैत्रीची रूपंही विलोभनीयच आहे. काळाच्या कसोटीवर उतरलेलं अन् विश्वास निर्माण केलेलं हे नात सर्व मानवी नात्यांपेक्षा वेगळं अन् हवं-हवंसं वाटणारं आहे. मैत्री म्हणजे आपणा सर्वांच्या जीवनातील एक चैतन्यमय झरा आहे. जो जेवढा वेळ वाहत राहील तेवढं आयुष्य सुसह्य होईल. मैत्री म्हणजे न संपणारा एक आल्हाददायक प्रवास. मैत्रीला सुवास मोगऱ्याचा, मैत्रीला प्रकाश नंदादीपाचा, मैत्रीची महानता खरं तर शब्दात व्यक्तच करता येत नाही. कारण ही अनुभवायची

गोष्ट नाही. चारोळीत झाले तर,
“इथे नाही अपेक्षांचं ओङं । नाही इथं तुळ माङं ।
जे काही आहे ते । आपल्या दोघांच्या मैत्रीचं ।”

मैत्रीतून फक्त आनंद मिळावा हीच भावना. मन मोकळं करता यावं हाच स्वच्छ हेतू. कसलीही वासना न धरता केली जाते तीच खरी मैत्री. याच मैत्रीत आपापसात होणारी भांडणे आपल्यात आणखी जिब्हाळा निर्माण करतात आणि मग असं वाटत की, या सुरेख अशा मैत्रीचा शेवट कधीच न होवो ती कायमस्वरूपी अमर राहो. म्हणूनच म्हणतात,

“मैत्री नाजूक बंधनाची ।

अशी गाठ रेशमाची

उकलता धागा

अधिकच गुंतायची।”

दिवा मातीचा आहे की सोन्याचा हे
महत्वाचं नसून तो अंधारात प्रकाश
किती देतो हे महत्वाचं आहे.
त्याचप्रमाणे मित्र गरीब आहे की,
श्रीमंत आहे हे महत्वाचं नसून
तो तुमच्या संकटात किती खंबीरपणे
तुमच्या पाठीशी उभा राहतो हे
महत्वाचे आहे.

⌘

छान गोष्ट

- कृ. प्रतीक्षा वसंत पाटील
बी.ए. भाग-१

‘आमच्या मळ्यात विहिरीमागे एक बोरांचे झाड आहे. विहिरीच्या धावेवर एक गुलमोहराचे झाड होते. एकदा कोणी तरी तिला म्हणाले. बोराने पोट भरत असेल. त्यांच्या झाडाची सावली मिळत असेल. झाडाने डोळ्यांना सुख मिळत. कापूस वेचणीच्या वेळी मी एकदा आईबरोबर शेतात गेलो होतो. कापसाचे एक बोंड हाती घेतले व त्यांचा कापूस (रुई) बाजूला काढून सरकी हातावर घेतलं. आई म्हणाली. ‘पाहा देवानं सरकीला कसा पांढरा स्वच्छ पोशाख दिला.

मी एकदा आईला म्हणालो, ‘तू शेतात कष्टाची कामे करतेस. तुझी नजर जमिनीकडे आणि तुला हे सर्व विचार सुचतात. धरतीच्या आरशामधी मी सरग पाहते. आई म्हटली की एकच ती व्यक्ती नसून देवाचे अस्तित्व पटवून देणारे दैवत आहे. राजमहलापर्यंत सर्वांचे ते मातृदैवत आहे. दूधही अशवत्थामाला अमृतासमान वाटले. कर्णाची माता वात्सल्य जेथे संगम होतो तेथे आई हे माऊली दैवत निर्माण होत आहे. माझी आई गव्हाळ्या रंगाची मध्यम बांध्याची म्हणजे हजारांत उटून दिसावी अशी होती. माणसाने असावे चांगले तरीपण दिसावेही बरे तिचे अस्तित्व होते. तिचे सौंदर्य निसर्गरम्य आहे.

‘अरे माझ्या जीवा असा रङ्ग नको. आईने रङ्ग नको, आईने स्वतःलाच धीर दिला. आईची हाक ऐकल्यानंतर तहान आणि भूक हरपून जातात. आईचा तो प्रेमळ हात पाठीवर आईच्या हातचा घास म्हणजे अमृताची छाया आईचा हातचा मार म्हणजे कर्तव्याचे खरे सार आई. शहाण्या मुलापेक्षाही वेडीबागडी अर्धवट मुल जास्त आवडायची. आईचे बोलणे व

आवाज मधूर आहे. आमच्या मेहरुण नजीकच अर्ध्या पाऊण मैलावर मेहरुण नावाचे खेडे आहे. पीरजाईांचे ते इनामी खेडे म्हणूनच त्या मेहरुण भागात पस्तीस चाळीस हजार लोकांना हिरवळ अन् निसर्ग रम्यता तेथेच बघायला हे माझ्या आईचे उद्गार. मेहरुणच्या बोरी बाभळी खूप प्रसिद्ध आहे. अतिशय गोड बोरे मेहरुणचे बोरे कधी आंबट लागत नाही. त्यांची चव खूप छान असते. मी एकदा आईला विचारता तिने उत्तर दिले. त्याचा मतितार्थ असा, वनवासी रामाला याच ठिकाणी शबरी भिल्हीण रामनाम जपत असताना भेटली असेल त्यांच्या स्वागतार्थ तीने जी बोरं चाखून रामाला खायला दिली होती. रामाच्या तोंडातून ज्या आठोळ्या जमिनीवर पडल्या तेथेच त्यातून उगवलेली ही बोरीची झाड आईपासून ऋणदेखील न विसरता येणारे ही कृतज्ञता आहेच. त्यात बोराच्या वृक्षांना आलेला मोहोर एवढेच काय ते नेत्राचे सुख.

⌘

माझ्या शाळेतल्या आठवणी

- कृ. मोनाली रमेश सोनवणे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

“माझ्या शाळेतल्या आठवणी म्हणजे माझ्या जीवनातील एक छंदच म्हटले तरी चालेल कारण माझ्म शिक्षण एका खेड्यात झाले. डोंगराच्या पायथ्याशी एक शाळा होती. त्या शाळेत माझ्म शिक्षण झाले आहे आणि ती शाळा म्हणजेच घर कारण ती आश्रमशाळा होती. १ ली ते दहावीपर्यंत शिक्षण त्या सुंदर अशा आश्रमशाळेत झाले मला माझ्या शाळेच्या आणि बालपणीच्या चांगल्याच गोष्टी आठवतात. कारण घरापासून ३० किलोमीटर होती आमची शाळा. एकदम आदिवासी भागात जेव्हा मला घरच्यांनी पहिली मध्ये टाकलं. तेव्हा तर काहीच समजत नव्हते. कारण इतक्या लांब राहणं म्हणजेच किती मोठी गोष्ट मानली जाते आणि आमची शाळा म्हणजेच गावाच्या बाहेर होती. तरी ही आम्हाला असं वाटायच की आम्ही गावातच राहतो कारण आमचं राहणं.., खाणपिणं, सगळं तिथंच होतं जेव्हा मी चौथी पाचवीत असताना बन्यापैकी समजायला लागलं कारण तेव्हा थोड फार शिक्षणाच महत्वही कळायला लागले आणि तिथे म्हणजे वेगवेगळे कार्यक्रम घ्यायचे. खूप मुलं मुली मोठ-मोठ्या संख्येने भाग घ्यायचे आणि तसेच वेगवेगळ्या स्पर्धा व पुष्कळ असे खेळ खेळले जायचे कारण ती शाळा म्हणजे माझ्या जीवनाला कलाटणी देऊन गेलेली होती कारण त्या शाळेतल्या क्षण म्हणजेच न विसरण्यासारखं मला अजून आठवलं की आपण अजून लहानच राहायला पाहिजे होतो. कारण लहानपणीचे दिवस आणि आनंद वेगळाच असतो.

त्या शाळेतले शिक्षक व शिक्षिका तसेच कर्मचारी कामासाठी लोक इतके चांगले होते की

त्यांनी आम्हाला आई-वडीलांची आठवण येऊ दिली नाही. शिक्षकही खूप प्रतिसाद द्यायचे आणि २६ जानेवारीला तर खूपच मज्जा यायची कारण तेव्हा वेगवेगळी देशभक्ती गीते आणि सांस्कृतिक कार्यक्रम असायची रात्रींची खूप सान्या मुलींनी-मुलांनी भाग घेतलेला असायचा. आम्ही २६ जानेवारीच्या दिवशी सकाळी ५.३० ला उठायचो आणि मग प्रभात फेरी निघायची. आणि घोषणा द्यायचो. मग परत आल्यावर आमचे झेंडागीत, स्वागत गीत व्हायचे. त्याच्या नंतर भाषण होऊन झाल्यावर मग नास्ता द्यायचे आणि दुपारी जेवणामध्ये मसाल्याची खिचडी, भाजी, पोळी, बुंदी असं असायच आणि खूप अस रूचकर जेवण हे असायचं. आम्ही खूप आवडीने खायचो.

शाळा म्हणजेच एक विद्येच मंदिर आहे. असं म्हटलं जातं आणि तिथले शिक्षक म्हणजे गुरु असतात. मला त्या शाळेच्या अवती-भोवती झाडे-झुडपे, पशु-पक्षी आणि हिरवेगार परिसर, सुंदर असं सजवलेली शाळा. ते पाहून मन हे भरू येते कारण ते म्हणजेच माझ्या आयुष्यातले दहा वर्ष मला एकदाही कळले नाही इतके भरभराटीने गेले. अशी माझी शाळेतली आठवण आहे. अशा शाळेतल्या गोष्टी कधीच विसरायच्या नसतात आणि खूप छान असं आयुष्य असतं शाळेच. शिक्षकांकडून व कर्मचाऱ्यांकडून खूप प्रोत्साहन हे मिळत असतं. खूप सुंदर असे असतात आपले शाळेचे दिवस.

⌘

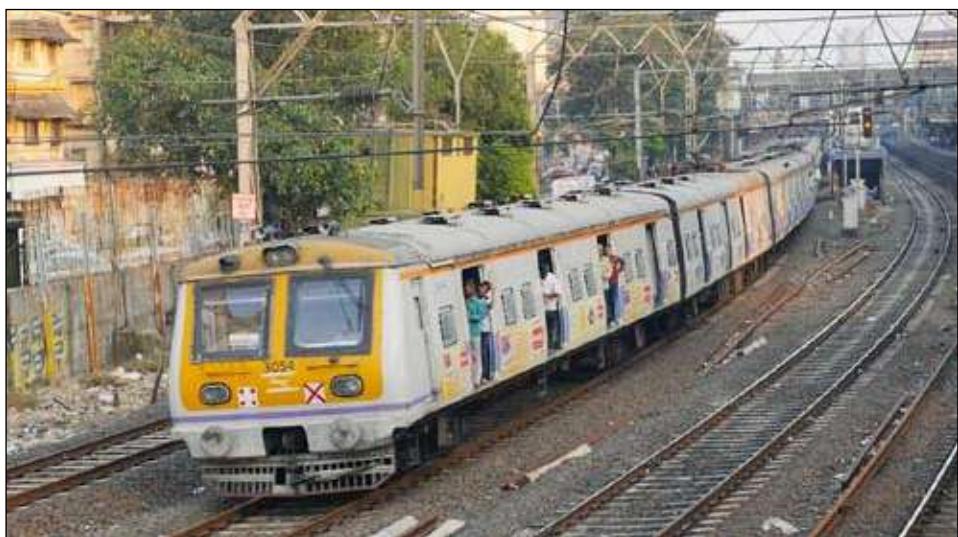
मुलाचा आणि वडिलांचा टाईमपास

– कृ. खुशबू भानुदास पाटील
बी.ए. भाग-१ (हिंदी)

मुंबईच्या लोकल रेल्वेमध्ये सगळे चढतात. एका डव्यामध्ये खूप गर्दी असते. त्या डव्यात एक २५ वर्षांचा मुलगा असतो त्याच्यासमोर एक ४० वर्षांचा माणूस उभा असतो आणि त्या रेल्वे डव्यातले लोक त्या दोर्घीकडे बघत असता तो मुलगा त्या माणसाला विचारतो तुम्ही कोठे जात आहात. तो माणूस म्हणाला ठाण्याला जात आहे आणि तू कुठे जात आहे. तो मुलगा म्हणाला, मी पण ठाण्याला जात आहे. हो, त्या मुलाने पुन्हा विचारले, तुम्ही कुठल्या राज्यात राहता. तो माणूस म्हणाला महाराष्ट्र राज्यात राहतो. हो का मी पण महाराष्ट्र राज्यात राहतो. त्या मुलाने पुन्हा विचारले, तुम्ही कुठल्या शहरात राहता. तो माणूस म्हणाला मी जळगाव शहरात राहतो. तो मुलगा म्हणाला मी पण जळगाव शहरात राहतो. हो का तो

मुलगा म्हणाला. जळगावमध्ये तुम्ही कुठल्या गावात राहता. तो माणूस म्हणाला, खेडी गावात राहतो. तो मुलगा बोलला मी पण खेडी गावात राहतो. किती नंबरच्या गळीत तो माणूस बोलला. ४ नंबरच्या गळीत त्या घरासमोर लिंबाचे झाड आहे. तिथे राहतो. तो मुलगा म्हणाला मी पण ४ नंबरच्या गळीत राहतो आणि माझ्या घरासमोर पण लिंबाचे झाड आहे. त्या दोघांच्यासमोर उभा असलेला माणूस त्यांना म्हणतो तुम्ही दोघी एकाच घरात राहता आणि एकमेकाला ओळखत नाही. तो मुलगा म्हणाला, हे माझे वडील आहे, हे मला माहित आहे. फक्त आम्हा दोघांपुढचे स्टेशन येईपर्यंत टाईमपास करत होते. तो माणूस डोक्याला हात लावून खाली बसला. आरे बाप.”

⌘

कोपडी तिथून सुरु होते....

- कु. आरती गौतम सोनवणे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

तुमच्या आमच्या गावातील शाळा सुटल्यावर रस्त्यावर फिरणारी गिधाड नजरेची डुकरे, (ती प्रत्येक जातीची असतात, कधी कधी आपल्या नात्यातील पण).... कोपडी घटना तिथून सुरु होते. तुमच्या-आमच्या गावातील तरुणांच्या मोबाईलमध्ये अशील व्हिडीओ लपून ठेवलेले असते....

दोन-चार टाळकी ती बघत बसतात.... इतरांना दाखवतात. (ती प्रत्येक नाती, प्रत्येक धर्मातील असतात, कधी कधी आपल्या नात्यातील असतात.)---- कोपडी तिथून सुरु होते.

गावातल्या/शहरातल्या सार्वजनिक सणात, लग्नात, शाळेच्या वार्षिक सांस्कृतिक कार्यक्रमात जेव्हा मुली नटूनथून आलेल्या असतात.... कुत्र्याची फौज चालते तशी गाबरं चालतात.... घाणेरड्या कमेंट्स पास केल्या जातात...

(ती प्रत्येक जाती धर्मातील असतात आणि कधी कधी तुमच्याच नात्यातील असतात...)

.... कोपडी तिथून सुरु होते.

कामधंदा सोडून काही नादान.... नालायक कार्टी दिवस-रात्र पर्ते कुटत बसतात. (ती प्रत्येक जाती धर्मातील असतात आणि कधी कधी तुमच्याच नात्यातील असतात.)

.... कोपडी तिथून सुरु होते.

बियरच्या बाटल्याचा खच पडलेला असतो. हातभट्टीच्या दारुवर ताव मारलेला असतो... डोक्यात विकृतीचा किडा वळवळत असतो आणि हा पशु फक्त शिकारीची वाट बघतो.

(ते प्रत्येक जाती धर्मातील असतात आणि कधी

कधी तुमच्याच नात्यातील असतात.)

.... कोपडी तिथून सुरु होते.

.... म्हणून मित्रांनो यावर उपाय म्हणून चिंतन करा. विचार मंथन करा. चारिच्यवान आणि शीलवान पिढीच्या निर्मितीसाठी अपार मेहनत करा. भविष्यात अशी दुसरी कोपडी घटना घडू नये म्हणून प्रयत्नाची पराकाष्ठा करा....

बालपण

- कु. चैताली राजेंद्र कोळी
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

कागदाची “नाव” होती.
पाण्याचा “किनारा” होता.
मित्रांचा “सहारा” होता.
खेळण्याची “मस्ती” होती.
मन हे “वेडे” होते.
“कल्पनेच्या” दुनियेत जगत होते
कुठे आलो या,
“समजुतदारीच्या” जगात.....
यापेक्षा ते भोळे,
“बालपणचं” सुंदर होते!!!

स्वप्न तुटले, असा दिसतो भारत

- कृ. आरती गौतम सोनवणे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

बालपणी गावात टी.व्ही. नव्हता म्हणून टी.व्ही. बघण्याचा नादही नव्हता. पण आश्रमशाळेत गेल्यावर मित्राबरोबर टी.व्ही. बघण्याचा नादच लागला. त्यावेळी टी.व्ही. संकल्पना तर कळली, पण त्यातील शब्द काहीच नाही. हो, पण त्यातील दिसणाऱ्या चित्रांनी माझ्या मनात एक वेगळच स्वप्न निर्माण केले. जसं चित्र पाहिले, तसेच माझ्या बालमनाने अंदाज घेऊन स्वप्न पाहिले. ते स्वतंत्र भारताचे, लोकशाही, कृषीप्रधान, धर्मनिरपेक्ष, स्त्रीचे सन्मान करणाऱ्या भारताचे परंतु आता चित्र बदलले आणि बालपणाबरोबरच माझे हे सगळे स्वप्न तुटले...

स्वप्न पाहतो स्वतंत्र भारताचे....

मी स्वप्न बघते स्वतंत्र भारताचे, पण मला या स्वतंत्र भारतात असंख्य माणसे भुक्तेने मरताना दिसतात. तर आपल्याच गावातील विहिरीतून विशिष्ट समाजातील लोकांना आजही पाणी शिंपता येत नसल्याचे आढळते. या स्वतंत्र असणाऱ्या देशात मला आजही जातीयता पाळताना अनेक लोक दिसतात. अशामुळे मानवधर्म विसरून त्यांना पशुसारखी वागणूक देतात. अशा या विकृतीमुळे या स्वतंत्र देशात मला प्रत्येक क्षणाला पारतंत्र्याचा अनुभव येतो.

स्वप्ने बघतो लोकशाहीचे

स्वप्न पाहतो, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या लोकशाहीचे, राजकीय एकोप्याचे पण मला दोन भावांचे दोन पक्ष थाटलेले दिसतात. स्वप्न पाहते मी, सुजाण मतदाराचे परंतु मतदार थोड्या पैशात आणि मद्याने विकत घेतलेले असतात. तर पक्षासाठी कुटुंबात भांडताना अनेक व्यक्ती आपल्याला दिसतात. या

राजकीय डावपेचात मला सर्वसामान्य जनता होरपळून निघाल्याचे दिसते.

स्वप्ने पाहते कृषीप्रधान देशाचे....

स्वप्न बघते मी, कृषीप्रधान देशाचे. परंतु संपूर्ण देशाची भूक मिटवणारा शेतकरी दोन वेळेच्या अन्नासाठी वणवण फिरताना दिसतो. वर्षभरात आपल्या पत्नीला एक साध लुगडंही घेऊन दयायला विचार करतो. ही फार मोठी विषमतेची दरी या देशात निर्माण झाल्याचे दिसते. श्रीमंत अधिक श्रीमंत होत आहे तर गरीब अधिकच गरीब होत आहे. म्हणूनच कुठेना कुठे प्रत्येक दिवसाला शेतकरी आत्महत्या करतो. एके काळी ऐकल होते की, या देशातून सोन्याचा धूर निघत होता. आज त्याच देशात शेतकऱ्याचा सरणाचा धूर निघताना दिसतो. कवी म्हणतात, ‘‘सूर्य मावळताना मी पाहिला हा चंद्रही मावळताना मी पाहिला पण, आज पहिल्यांदाच शेतकऱ्याचा देश मावळताना पाहते आहे.’’

स्वप्न बघतो धर्मनिरपेक्ष भारताचे....

स्वप्न बघतो धर्मनिरपेक्ष भारताचे पण, मला सर्वांत जास्त दंगे या धर्मामुळेच झाल्याचे दिसते. कधी राममंदिराचा वाद तर कधी बाबरी मस्जिदचा दंगा. यात मला धर्माचा नाही तर सर्वसामान्य माणसाचा गेलेला जीव दिसतो. एवढेच काय तर समाज अंधश्रद्धेतून मुक्त व्हावा म्हणून प्रयत्न करणाऱ्या गौरी लंकेश, नरेंद्र दाभोळकर, कॉ.गोविंद पानसरे, कलबुर्गी यासारख्यांचा खून झाला होता.

स्वप्न स्त्री सन्मानाचे

स्वप्न बघते स्त्री सन्मानाचे, महिला सबलीकरणाचे

पण, मला हुंड्यासाठी महिलांवर अत्याचार होताना दिसतो. तर एकतर्फी प्रेमसंबंधातून महिलेच्या चेहन्यावर ॲसिड फेकल्याचे दिसते. एवढेच काय तर कोपर्डी, पिंपरी, उत्तरप्रदेश, पुणे, मुंबई, दिल्ली या ठिकाणी अमानुष आणि थरकाप होणाऱ्या घटना होतात. अशामुळे पीडीतेला संपूर्ण आयुष्यात त्या वेदनाचा आभास होत असतो. स्त्री सन्मान तर जाऊ द्या, पण अत्याचारातूनसुद्धा स्त्री मुक्त झाल्याचे दिसत नाही.

असा दिसतो भारत

ज्यावेळेस स्वप्न तुटले..... असा दिसतो भारत असे वाटते तेह्हा सारख वाटत की, “सारेच दिप मंदावले, आम्ही कुणाकडे पाहावे, ज्यांनी स्वातंत्र्य दिले, त्यांच्या आठवणी नाही, ज्यांनी देश घडवला त्यांचा आदर्श नाही, ना आपुलकी, ना प्रेम, ना शहिदांचा सन्मान,”

उलट वंदे मातरम् धंदे मातरम् केले.”

⌘

म्हणी

- कु. निलीमा दयाराम डोळे, बी.ए. भाग-२ (मराठी)

- गाढवापुढे वाचली कथा रात्रीचा गोंधळ बराच होता
- गाढवाला गुळाची चव काय
- आजोबा मेला नातु झाला
- उचलली जीभ लावली टाळ्याला
- काखेत कळसा नि गावाला वळसा
- हत्तीचे दात खाण्याचे वेगळे आणि दाखवण्याचे वेगळे असतात.
- अंथरुण पाहून पाय पसरावे.
- चांगले केल्यास चांगले होते.
- विषाला विषच मारते आणि लोखंडाला लोखंडच कापते.
- अर्धवट ज्ञान घातक असते.
- झाकली मुठ सव्वा लाखाची
- नकटीच्या लग्नाला सतराशे विघ्न
- नाचता येईना अंगन वाकडे
- अतिशहाणा त्याचा बैल रिकामा
- आंधळा मागतो एक डोळा देव देतो दोन डोळे
- आंधळा दळतो नि कुत्रा पीठ खातो
- आली लाखाची गेली फुकाची
- नाक खाजे नकटी खिजे
- गाढवाला दिला मान त्यानी हलवले दोन्ही कान
- बैल बसे शेपूट चरे
- उतावळा नवरा गडघ्याला बांशिंग
- दोघांच्या भांडणात तिसऱ्याचा लाभ
- आडला हरि गाढवाचे पाय धरी
- बंदर को ग्यान सिकाना अपना घर पानी मे डुबाना
- सगळी सोंगे येतात पण पैशाचे सोंग आणता येत नाही.
- स्वतः मेल्यावाचून स्वर्ग दिसत नाही.
- लहान तोंडी मोठा घास घेणे.
- डोळ्यांत तेल घालून पाहणे.
- कानाला खडा लावून घेणे.
- सरऱ्याप्रमाणे घटकेत तीन रंग पालटणे.
- दोन हातांचे चार हात होणे.
- दुष्काळात तेरावा महिना.

बोधरुपी कथा

- कृ. खुशबू भानुदास पाटील
बी.ए. भाग-१ (हिंदी)

शाम एक भिकारी असतो. तो एकटा राहायचा. त्याचे आई-वडील वारलेले होते. तो गावाबाहेर एकटा झोपडीत राहायचा. त्याचे रोज एकच काम भीक माणणे. त्याला रस्त्याने माणसे दिसलीत मग गावामध्ये गेला दिवसभर भीक मागली आणि मग संध्याकाळ झाली मग तो घरी यायला निघाला. घरी येता येता त्याला गावाबाहेर दोन माणसे दिसली शाम त्याच्याजवळ गेला आणि “भिक्षा द्या” असं म्हणाला. त्यातून एकाने त्याला भीक मध्ये खूप सारी संपत्ती दिली. जेणेकरून तो पुन्हा कधी भीक मागणार नाही. मग शाम घरी यायला निघाला. काही चोराचे लक्ष त्याच्या कटोन्यात गेले. चोरांना कटोन्यात संपत्ती दिसली. त्यांनी ती संपत्ती चोरून नेली. शाम घरी आला. त्याने जेवण नाही केले तो विचार करु लागला. ती संपत्ती आपल्याकडे राहिली असती तर मला कधी भीक मागावी लागली नसती. पुन्हा सकाळ झाली. शाम उठला. त्याने आंघोळ केली. पुन्हा भीक मागायला त्याच गावात गेला. दिवसभर भीक मागितली मग संध्याकाळ झाली. शाम घरी यायला निघाला. गावाबाहेर आला त्याला त्याच जागेवर पुन्हा ती दोन माणसे दिसली. त्याच्या जवळ शाम भीक मागायला गेला. ‘भिक्षा द्या’ असं म्हणाला आणि ज्याने पहिल्या दिवशी भीक दिली त्याने पुन्हा शामला एक मौल्यवान हिरा दिला. शाम मग तिथून निघाला. रस्त्याने येता-येता तो समुद्राच्या थंड्या पाण्याने तोंड धुवायला गेला आणि जसा खाली वाकला. त्याच्या कटोन्यातला हिरा पाण्यात पडला. पडताच एका माशाने तोंडात पकडून समुद्रात नेला. तो पुन्हा नाराज झाला. तो घरी आला. पुन्हा दिवस उगवला. शामने आंघोळ केली आणि पुन्हा त्याच गावात भीक मागायला गेला, दिवसभर भीक कुसुमाई

मागितली मग संध्याकाळ झाली. शाम घरी यायला निघाला. गावाबाहेर आला आणि त्याच जागेवर तीच दोन माणसे त्याला दिसली. त्याने विचार केला यांच्याकडे जाऊन बघतो जे देतील ते. शाम गेला आणि कटोरा पुढे केला. आणि “भिक्षा द्या”. त्यातून पहिला भीक द्यायला लागला. त्याचा मित्र त्याला म्हणाला, थांब मित्रा, शामला मी भिक्षा देतो. त्याने शामला भीकमध्ये १ रु. दिला. शाम तिथून गेला. शाम समुद्राजवळ तोंड धुवायला आला. शाम तोंड धुता धुता त्याचे लक्ष मच्छीमाराकडे गेला. तो मच्छीमाराला बोलला तुम्हाला एकच मच्छी मिळाली. हिचं काय करणार तो म्हणाला हिला बाजारात विकेल. शाम बोलला कितीला? तो बोलला १ रु. मग शामने ती घेतली आणि शामने ती मच्छी पाण्यात नेली. शामला आवाज आला. त्याला कळलं मच्छीच्या पोटातून काहीतरी पडले तो शोधू लागला. त्याला त्याचा पाण्यात हरवलेला हिरा सापडला तो खुश झाला, जोराने बोलला, ‘सापडला-सापडला’. बाजूच्या शेतात असलेल्या चोराला त्यांचा आवाज ऐकू आला. चोरांनी बघितले. अरे शामला आपण सापडलो आता आपले काही खरे नाही. तो आपल्याला खूप मारेल. आपण त्याची संपत्ती त्याला देऊन येऊ. चोर शामजवळ गेले आणि संपत्ती देऊन पळून गेले. शाम डोळे मोठे करून बघत राहिला. अरे, मला संपत्ती पण मिळाली आणि हिरा पण आणि त्या माशाला जीवनदान पण मिळाले हे कसे झाले. हे सगळे शामच्या निःस्वार्थ पणामुळे झाले. याने भीक मागताना कधी फळाची लालसा नाही ठेवली म्हणून त्याची हरवलेली भीक त्याला पुन्हा मिळाली.’

ং

संस्कार

- कृ. सपना गोकुल ढोले
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

संस्कार म्हणजे एक प्रकारे आपल्या जीवनातील परिवर्तन होय. चांगले आचार विचार हे आपल्याला पावलोपावली अनुभवायला मिळतात. आपले बोलणे गोड असावे. आपल्या बोलण्याने जणू काही समोरचा व्यक्ती भारावून गेला पाहिजे. जसं एखादं बाळ हसत असत, बोलत असत. त्या वेळेला त्याला आपल्यापासून दूर करावंस वाटत नाही. आपलं आयुष्य कितीतरी दिवसाच असते. अशा या थोड्याशा आयुष्यात आपण का म्हणून कोणाचं मन दुखवायच, कोणाची चेष्टा करावी, कुणावर रागवावं. याउलट सर्वांशी

प्रेमाने, कौतुकाने हसत, खेळत जगावं. आपले आई-बडील आपल्याला लहानपणापासून चांगल्या गोष्टी शिकवतात. त्यांना कधीच नाही वाटत की आपल्या मुलाने, मुलीने चुकीच्या मार्गाला जावे म्हणून आपण प्रत्येक चांगल्या गोष्टीचा आस्वाद घेतला पाहिजे. “संस्कार ही अशी गुरुकिल्ली आहे जी आपल्याला नेहमी यशाच्या शिखराला घेऊन जाते. जो व्यक्ती तिचं बोट धरून चालेल. तो केव्हा यशाच्या मार्गाला जाऊन पोहोचेल तर ते त्यालाही कळणार नाही.”

चुटकुले

- कृ. सपना गोकुल ढोले
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

चिंदू : अरे, पिंटू रात्रीच्या वेळी मोबाइल चार्ज करू नकोस स्फोट होऊ शकतो.

पिंटू : मित्रा, तू अजिबात टेंशन घेऊ नकोस, कारण मी मोबाइलची बॅटरीच काढून ठेवली आहे.

शिक्षक : (शिक्षक मोहितला विचारतात.) रावणाच्या लंकेला ‘सोन्याची लंका’ का म्हणतात ?

मोहित : सर, कारण रावणाला लहानपनी त्याचे आई-बाबा ‘सोना’ म्हणायचे ना ।

पप्पू :

बंटी,

पप्पू :

बंटी :

पप्पू :

भू.भू.भू..

मित्रा, तुझ्या कुत्र्याचं नाव ‘गिनेझा बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड’ मध्ये यायला हव, त्यासाठी कुणाशी संपर्क साधावा लागेल ?

असं काय वैशिष्ट्य आहे रे, तुझ्या कुत्र्यात ?

तो आपलं नाव सांगू शकतो.

नाव काय तुझ्या कुत्र्याचं ?

भू.भू.भू..

प्रेम करु कसे

- कृ. मोनाली रमेश सोनवणे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

मलाही वाटतं प्रेम करावं
आपलं सुख-दुःख वाटणारं कोणीतीरी असावं दुःखाच्या
वादळात सुख देणारं
आनंदाच्या झुळकेनही सामावणारं पण प्रेम करताना
येणाऱ्या दुःखाचं काय ?
प्रेम कसं करावं हेच अजून मला कळत नाही.
खरं प्रेम करणारं कोणी भेटलंही नाही.
प्रेम हे काही आठवडी बाजारासारखं नसते.
किंवा त्यातील पालेभाज्या सारखं स्वस्तही नसते.

प्रेमभंग होणाऱ्यांचा गुन्हा काय असतो ?
एकतर्फी प्रेमातून हत्या होणाऱ्यांचा गुन्हा तरी काय ?
म्हणून मला भिती वाटते या प्रेमाची....

⌘

आयुष्य

- कृ. निराशा गजानन नन्नवरे
बी.ए. भाग-३ (मराठी)

आयुष्यभर सोबत असून,
जवळ कधी बसत नाही.
एकाच घरात राहून आम्ही
एकमेकास दिसत नाही.

हरखला तो आपसातला
जिब्हाळ्याचा संवाद
एकमेकास दोष देऊन
नित्य चाले वाद विवाद

धाव धाव धावतो आहे,
दिशा मात्र कळत नाही.
हृदयाचे पाऊल कधी,
हृदयाकडे वळत नाही.

इतक जगून झालं पण,
जगायलाच वेळ नाही.
जगतो आहोत कशासाठी
काहीच कसला मेळ नाही.

क्षण एक चैर्ल असा,
घेऊन जाईल हा, श्वास
अर्ध्यावरच थांबलेला
असेल जीवन प्रवास

अजुनही वेळ आहे.
थोडं तरी जगून घ्या.
सुंदर अशा जगण्याला
डोळे भरून बघून घ्या.

⌘

इच्छा

- कृ. प्रज्ञा संजय घुरे
बी.ए. भाग-२ (इंग्रजी)

विपत्तीमध्ये तू माझी रक्षण कर ही माझी
प्रार्थना नाही.
विपत्तीमध्ये मी भयभीत होऊ नये
एवढीच माझी इच्छा...

माझ्या दुःखी, व्यथित मनाचं तू सांत्वन
कर अशी माझी अपेक्षा नाही,
दुःखावर मला जय मिळवता यावा
एवढीच माझी इच्छा...

माझ्या मदतीला कोणी आलं नाही
तरी माझी तक्रार नाही,
माझी बळ मोडून पडू नये
एवढीच माझी इच्छा...

माझी फसवणूक झाली तर तू मला
सावरावंस माझी अपेक्षा नाही,
माझी मन खंबीर रहावं
एवढीच माझी इच्छा...

माझी तारण तू करावंस,
मला तारावंस ही माझी प्रार्थना नाही,
तरुन जाण्याचं सामर्थ्य माझ्यात असावं
एवढीच माझी इच्छा...

माझी ओङ्गं हलकं करून तू माझी सांत्वन
केलं नाहीस तरी माझी तक्रार नाही,
ते ओङ्गं वहायची शक्ती मात्र माझ्यात असावं
एवढीच माझी इच्छा...

सुखाच्या दिवसांत नतमस्तक होऊन मी
तुझा चेहरा ओळखून काढेनच मात्र
दुःखाच्या रात्री सारं जग जेव्हा माझी
फसवणूक करेल तेव्हा तुझ्याविषयी माझ्या
मनांत शंका निर्माण होऊ नये....
एवढीच माझी इच्छा...

⌘

निरोप

- कृ. आरती गौतम सोनवणे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

आता फक्त थोडे दिवस आपण सोबत राहू
सर्वांना निरोप देत मग इथून निघून जाऊ
डोळ्यातले अशू डोळ्यातच लपवणं शिकू
कारण अशू पुसायला मग आपण सोबत तरी
कुठे राहू.....।
तुम्ही शिकवलं ते राहील नेहमी स्मरणात,
रागावले कधी आमच्यावर ते जाईल विस्मरणात,
देव मानतो तुम्हाला खरंच,
म्हणून मस्तक राहील नेहमी तुमच्या चरणात...॥

⌘

मैत्रीण

- कु. चैताली राजेंद्र कोळी
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

एक तरी मैत्रीण अशी हवी
जरी न बघता पुढे गेलो तरी
मागून आवाज देणारी

आपल्यासाठी हसणारी
वेळ आलीच तर अश्रुही पुसणारी
स्वतःच्या घासातला घास
आठवणीने काढून ठेवणारी

वेळप्रसंगी आपल्या वेड्या मैत्रिणीची
समजूत काढणारी
वाकडं पाऊल पडताना मात्र
कानात मारणारी

यशाच्या शिखरांवर
आपली पाठ थोपटणारी
सगळ्यांच्या गलक्यात
आपणांस सैरभैर शोधणारी

आपल्या आठवणीनं
आपण नसताना व्याकूळ होणारी
खरचं! अशी एक तरी जीवाभावाची
'मैत्रीण' हवी जी आपणास
मैत्रीण म्हणवणारी

⌘

संदेश

- कु. पळवी विठ्ठल पाटील
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

संकटांना कधी कंटाळायचं नसतं
त्यांना सामोरे जायचं असतं

कुणी नावे ठेवली तरी थांबायचं नसतं
आपल काम चांगलच करायचं असतं

अपमानानं कधी खचायचं नसतं
जिद्धिने बळ वाढवायचं असतं
निराश मुळीच व्हायचं नसतं
चैतन्य सदा फुलवायचं असतं

पाय ओढले म्हणून परतायचं नसतं
पुढे आणि पुढेच जायचं असतं

लोकनिंदेला कधी घाबरायचं नसतं
आपलं सामर्थ्य दाखवायचं असतं

जीवनात खूप करण्याजोग असतं
पण आपलं तिकड लक्षच नसतं

रागाने कोणाला बोलायचं नसतं
प्रेमाने मन जिंकायचं असतं
प्रेमात आपलं परक पाहायचं नसतं
एकमेकांना आधार देऊन मागदर्शन करायचं असतं.

⌘

माझी माय.....

- कृ. आरती गौतम सोनवणे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

माझी माय, माझी माय, काय सांगू तुझे गोड
तुझा वाभन्या लेकाला, तुझी कायमची ओढ.
किती किती केली तुझी, लेकरांनी हेळसांड
तरी तुझ्या मुखावर, विलसते स्मित छान,
माझी माय साधीभोळी, नाही मनी तिच्या खोट
बावरते चार लोकी, तरी आहे तशी धीट !
अरसात परसात तुझा विभोर वावर
तुझा असलेपणाने येते उभारीला हार,
तुझ्या अंगणात माये, देवभोळा पारिजात
त्याचा टपटपे सडा रोज पहाटवान्यात
चिमुकल्या अंगणात मूर्त तुझी गं ओवणी
काढी रांगोळी मंगल, काया किती गं शिवणी !
तुझ्या भरल्या घरात तेवे चंदनाचा दिवा
तुझ्या देहाची तिजोरी, तिथे भक्तीचाच ठेवा.
माये तुझा वज्रचुडा वाजे गोड किणकिण
तुझी आहट जोडवी, आणि चाहुल पैंजण
माय तुझ्या चुलीवर दुध सारं जाई उतु
भरलेलं घर तुझ बहरात सारे ऋतु
तरी मायेला गं माझ्या, सोसू नाही कांचनाचा
कष्टणान्या पदगाला, वास येई गंधणाचा
शब्द शब्द मनी येते, तुला वैभवाला न्यावे
शेवटल्या श्वासातही, तुझे गीत ओठी यावे !!

⌘

बेटी बचाओ

- कृ. काजल शंकर फुलमाळी
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

गर्भातल्या निष्पाप बाळाला,
गर्भातच तू मारु नको
असेल मुलगी असो मुलगा,
स्त्रीभ्रूण हत्या करु नको ॥६॥

जन्म दिला तुला मातेने
त्या मातेचे उपकार तु विसरु नको
तिचीच माया, तिचीच छाया,
तिचीच काया,
प्रेम तिचे तु विसरु नको ॥१॥

कुणाचे काही ऐकून वेड्या,
उगाच तु बावरु नको
आली लक्ष्मी तुझ्या घरी
तिचे स्वागत करण्यास तू
मागे फिरु नको ॥२॥

भाग्यलक्ष्मी आहे ती मुलगी,
लक्ष्मीला ठोकरु नको
'पहिली बेटी धनाची पेटी'
हा न्याय तू कधी विसरु नको ॥३॥

शान राखेल ती तुझ्या घराण्याची
म्हणून तरी तिला मारु नको
स्त्रीभ्रूण हत्या करु नको
स्त्रीभ्रूण हत्या करु नको ॥४॥

बेटी बचाओ, बेटी पढाओ

⌘

मन कसे रे.....

- कृ. खुशबू भानुदास पाटील
बी.ए. भाग-१ (हिंदी)

मन हे दिसत नाही रे
मन हे रुझते पण भिजत नाही रे..

मनाला धाक नाही रे..
मन हे कुरे जात आहे माहित नाही रे..

मन हे विचारांचं ऐकत नाही रे..
मन हे मला कळत नाही रे..

मन हे जसं नारळातले पानी रे....
मनाला फक्त वरतून शरीराचे कवच रे

मन हे दिसत नाही रे
पण आहे खुप नाजूक रे

मन हे गोड शब्दांनी कळते रे
मन हे कळू शब्दांनी दुखवते रे

मन जेव्हा दुखवते रे
तेव्हा चेहरा हाव-भाव सांगतो रे

मन हे इथे, तिथे, कुठे रे....
आहे ते जवळी माझ्या हृदयात रे...

अशीच मी राहील

- कृ. भाग्यश्री दिलीप वाणी
बी.ए. भाग-३ (अर्थशास्त्र)

तिमिरातून तेजाकडे दूर एकटीच उडत जाईल,
अशीच मी राहील....

मला नको कुणाचा आधार इच्छा माझ्या उतुंग,
अपयशाने खचून न जाता, जिद्दीने बळ वाढवत जाईल,
अशीच मी राहील....

यशाच्या उतुंग शिखरावर एकटीच चढत मी जाईल
आकाशात उंच भरारी घेण्याचे प्रयत्न करताना पडण्याचे,
हताश होण्याचे प्रसंग येतील, पण यामुळे मनाला
झालेली जखम धरून मी रडत बसणार नाही,
अशीच मी राहील....

आपली ताकद, बळ कुरेतरी कमी पडलं, अशी आपल्या
मनाला समजूत घालून अवकाशात
एका पक्ष्याप्रमाणे झेप घेतच राहील,
अशीच मी राहील....अशीच मी राहील....

प्रेमाचा सुगंध

- कृ. भाग्यश्री दिलीप वाणी
बी.ए. भाग-३ (अर्थशास्त्र)

प्रेमाचा सुगंध पुन्हा एकदा या मातीतून यावा
प्रेमाचा पाऊस आज माझ्यावरही पडावा
आज न्हाऊनी नवी व्हावी सारी धरती
अन् समुद्राला ही यावी प्रेमाची भरती
सुखाची स्वप्ने मी माझ्या डोळ्यात लयावी
डोळे उघडतात ती पूर्ण झालेली असावीत
प्रेमाच्या पावसात मी भिजले ओलेचिंब
प्रीतीच्या इंद्रधनुला आज भरला नवा रंग
रंगात रंग मी असे रंगूनी गेले
माझीच मी न राहता, न माझ्यात उरले काही
सारे काही नष्ट व्हावे उरावी फक्त ही नवप्रिती
प्रेमाचा सुगंध पुन्हा एकदा या मातीतून यावा
प्रेमाचा पाऊस आज माझ्यावरही पडावा

⌘

नाते

- कृ. प्रियंका संजय पाटील
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

नाते ती नसतात.
जी जगाला दाखविण्यासाठी असतात.
नाते ती असतात
ज्यांना आपण आपल्या खन्या मनाने स्वीकारतो.
नुसतच आपले म्हटल्याने
कुणी आपले होत नाही
तर आपले तेच होतात
ज्यांना आपण हृदयापासून स्वीकारतो.
आणि जे आपल्याला हृदयापासून स्वीकारतात.

⌘

सुगी

- कृ. वैशाली बाळासाहेब सपकाळे
बी.ए. भाग-३ (मराठी)

रानातल्या बोरीला
वाजून आली थंडी,
काटयांतून लगडली
बोरे सात खंडी.

वळणावरचे झाड
थरकापू लागले,
खट्टे मिठ्टे पेश
जागोजाग लोंबले.

ओलीचिंब झाली
हरभन्याची राने,
पानांतले पोपट
गाऊ लागले गाणे.

चिंचेचे हातपाय
काकडून झाले वाकडे,
जाळीतून डोकावले
बाभुळले आकडे.

थंडी आली पेटवा आगटी
शेका हात गार,
शेकता शेकता तोंडात टाका
ओल्या शेंगा चार.

⌘

मैत्री

- कु. प्रियंका संजय पाटील
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

मैत्री म्हणजे एखाद्याने एखाद्याची
प्रशंसा करणे हा एक गैरसमज आहे.
पण मात्र मैत्रिणीच्या शब्दाची सर
अन्य कोणत्याही बक्षिसाला येत नाही.
म्हणून मैत्री तर सहवासाच्या झाडावर उमललेलं फूल
असतं.

मैत्री म्हणजे सत्कृत्याच्या वेळी सत्कार, सहानुभूती
तर दृष्टकृत्याच्या वेळी अनुशासन असते.
पण खरा मित्र हा सदासर्वदा होयना
वृतीचा नसून, कधीतरी रागावणाराही असतो.
म्हणून मैत्री तर सहवासाच्या झाडावर उमललेलं फुल
असतं.

मैत्री म्हणजे चुकत असलेल्या वाटेवरुन
पाऊल फिरवून, योग्य मार्ग दाखविणारीही असतं.
पण मैत्रीचे नाते स्वनिर्मित असले तरी
ते केब्हा, कुठे, कसं निर्माण होतं याचं आपल्यालाच
कळत नसतं.
म्हणून मैत्री तर सहवासाच्या झाडावर उमललेलं फुल
असतं.

⌘

माझी आई

- कु. कोमल सुनिल भालेराव
बी.ए. भाग-१ (मराठी)

दुधावरखी साय जसी दूध सोडत नाही.
तशी माझी आई माझा हात सोडत नाही
अंधारलेल्या रात्रीला माझी साथ सोडत नाही
हरवलेल्या माझ्या आत्मविश्वासाला कधी धीर
सोडत नाही. आई गं, आई गं!

तुझ्यामुळे माझ्या पंखाला बळ देणारी गं आई
तुझे सांगणे, बोलणे आणि लाडाने रागावणे
हे माझ्या भल्यासाठी होते हे मला आता
कळले गं आई. तुझ्या या चुकलेल्या
बाळाला माफ कर आई माझ्या स्वप्नातील
गोष्ट न गोष्ट ओळखून घेणारी आई.

झाड जसे पानाला पिवळे होईपर्यंत
सोडत नाही. तशी माझी आई
दुःखामध्ये रडताना कधी हसवते ते
मलाही कळल नाही गं आई.

जरी पुस्तक वाचता येत नाही गं आई
पण चेहऱ्यावरचे हावभाव चांगले समजते गं आई
देव नेहमी आपल्याजवळ येऊ शकत नाही
म्हणून देवाने तुला तयार केली गं आई

मायेचा सागर हरवल्याची भाकर माझी
ही आई माझ्यासाठी उन्हामध्ये शितल
सावली देणारी पावसामध्ये छत्री बनणारी
हीच गं माझी आई.

⌘

देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....

- कृ. श्रेया श्रीकांत तायडे
बी.ए. भाग-१ (मराठी)

देवा तुला कुठे शोधू सांगणा..., सांगणा.....
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....,
मोकळे आभाळ असे वाटे....,
जीवनी का माझ्या हे काटे....,
देवा तुला ...
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....सांगणा...,
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....॥४॥

हृदयी माझ्या तुझीच आस आहे.....,
हो ओ ओ ओ ओ.....
हृदयी माझ्या तुझीच आस आहे,
हुरहुरत्या जीवा तुझीच ओढ आहे,
हरवली वाट माझी का मला सांगणा.....,
सांगणा..... आ..... आ.....
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....सांगणा....,
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....॥५॥

नको हे सजणे, तुझ्या विना जगणे.....
ये ना समोर माझ्या का हे लपणे.....
हो.....ओ.....ओ.....ओ.....
नको हे सजणे, तुझ्या विना जगणे.....
ये ना समोर माझ्या..... का हे लपणे.....
का हे दुरावे मला हेच कळेना.....
सांगणा..... आ..... आ.....
देवा तुला

देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....सांगणा.....
देवा तुला कुठे शोधू सांगणा....
सांगणा.....सांगणा.....आ.... आ.....

॥

आयुष्य

- कृ. पल्लवी उत्तम बोदडे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

जे घडले ते सहन करायचे असते
बदलत्या जगाबरोबर बदलायचे असते
आयुष्य असेच जगायचे असते.

कुटून सुरु झाले हे माहित नसले तरी
कुठे थांबायचे हे ठरवायचे असते !
आयुष्य असेच जगायचे असते.

कुणासाठी काहीतरी निःस्वार्थपणे करायचे असते.
स्वतःच्या सुखापेक्षा इतरांना सुखवायचे असते.
आयुष्य असेच जगायचे असते.

दुःख आणि अश्रूना मनात कोंडून ठेवायचे असते.
हसता नाही आले तरी हसायचे असते !
आयुष्य असेच जगायचे असते.

पंखांमध्ये बळ आल्यावर घरटे सोडायचे असते.
आकाशात झेपूनही धरतिला विसरायचे नसते !
आयुष्य असेच जगायचे असते.

मरणाने समोर येऊन जीव जरी मागितला तरी
मागून मागून काय मागितलेस असेच म्हणायचे
असते !
आयुष्य असेच जगायचे असते.

इच्छा असो वा नसो. जन्मभर वाकायचे असते.
पण जग सोडताना मात्र समाधानाने जायचे असते.
आयुष्य असेच जगायचे असते !

॥

जीवन

- कु. पळवी उत्तम बोदडे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

जी माणसं हवीशी वाटतात
ती माणसं भेटत नाहीत
जी माणसं नकोशी वाटतात
त्याचा सहवास संपत नाही
ज्यांच्याकडं जावसं वाटतं
त्याच्याकडं जायला जमत नाही
ज्याच्याकडं जाऊ नको अस वाटतं
त्यांच्याकडं जावंच लागत
जेव्हा जीवन नकोस वाटतं
तेव्हा काळ संपत नाही.
जेव्हा जीवनाचा खरा अर्थ कळतो
तेव्हा काळ संपलेला असतो
नशीब हे असच असतं
त्याच्याशी जपूनच वागाव लागतं
जिथे कोणाचंच चालत नाही
जिकड नेईल तिकड जावंच लागत!

⌘

भ्रष्टाचाराचं जग

- कु. शालिनी रत्न पाटील
बी.ए. भाग-२ (इंग्रजी)

भ्रष्टाचाराच्या या जगात जगत राहिलो मी
अन्याय डोळ्यांनी बघत राहिलो मी.

शिकार गरीबांची करतात कशी श्रीमंत
दृष्य नको-नको ते पाहत राहिलो मी

लाचार माणसांचे तोडतात कशी मनं
वाईट कृत्य माणसांचे बघत राहिलो मी

हे दृष्य पाहून जेव्हा हृदयावर आघात झाला.
रात्रभर तेव्हा रडत राहिलो मी.

जखमा या जगात कुणास दाखवू मी
लपवून डोळ्यांत अश्रू हसत राहिलो मी

या शरीराला जगविण्यासाठीच
वारंवार मरत राहिलो मी

माणसे-माणसे राहिली नसती तेव्हा
मुठीत जीव घेऊन पळत राहिलो मी.

⌘

‘स्त्री भूणहत्या’

– कु.कोमल चंद्रकांत वाघ
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

का म्हणून मला पाडायचं ?
का म्हणून मला टाकायचं ?
कशासाठी मला नाकारायचं ?
देईन मी प्रेम मुलाचे,
मी सुद्धा नाव काढीन आपल्या घराचे.

मग कौतुक होईल भारत देशाचे
होती ना झाशीची राणी महिला,
होती ना पंतप्रधान इंदिरा ती एक सबला.

आपण पुजतो सरस्वतीला, लक्ष्मी, दुर्गेला
मग का नाही द्यायचा जन्म मुलीला ?
प्रेमाने तुम्ही राहता,
परंतु मी झाल्यावर उकिरडा दाखवतात ?
का असा माझ्यावर अन्याय करतात.

कधी कुपोषित ठेवतात,
मग कशी सुखी होईल भारतमाता
म्हणूनच बस्सं झालं आता,
बंद करू या या अनिष्ट प्रथा.....

⌘

‘कन्या’

– कु. कोमल चंद्रकांत वाघ
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

कन्या म्हणजे सुखाचा सागर
कन्या म्हणजे प्रेमाचा पाझर
कन्या असते सर्वांची शान
कन्याच आहे देशाचा अभिमान...

कन्या असे कुणाची बहीण
कुणाची मैत्रीण, कुणाची पत्नी
राहते सगळी ती
कन्या ही घराची शान
कन्याच देशाचा अभिमान...

कन्या ही समर्पणाची, त्यागाची मूर्ती
कन्याच जोडते नवी नाती
कन्या हीच घराची शान
कन्याच देशाचा अभिमान...

कन्या म्हणजे आईची सावली
कन्या असते बापाची प्रतिकृती
कन्याच घराचा मानपान
कन्या हीच देशाचा अभिमान...

साञ्चा जगासाठी मुलगाच वंशाचा दीपक
तेवत ठेवते कन्या, दोन घराण्यांची ज्योत
ठेवूया सर्वांनी कन्येची जाण
कन्या हीच देशाचा अभिमान...
कन्या हीच देशाचा अभिमान...

⌘

“माय”

– कु.कोमल चंद्रकांत वाघ
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

माय माझी कृपा तुझी
खूप आहे मजवरती
कधीही न फिटणारी

आधी दिला जन्म मला
असेच हे ऋण आहे
केला मोठा उपकार
आधी रक्तातून
दुधामधुनी नंतर

नऊ महिने वागविले
उदरामध्ये घेऊन
माझ्यामुळे सोडिले
अन्न, पाणी, जेवण.

मायमुळे मी घेतला
आनंद जीवनाचा
मायमुळेच दिसला
साक्षात्कार सृष्टीचा
माय माझी छाया तुझी
राहू दे संगतीला इच्छा पूर्ण
माते माझी सेवा तुझी
स्वप्न जावो पूर्णत्वाला

मागणी आहे फक्त
एवढीच तुझ्याकडे
ठेव सावली मायेची
ठेव लक्ष माझ्याकडे

⌘

समर्थ माझी माय

– कु. काजल शंकर फुलमाळी
बी.ए. भाग-१ (अर्थशास्त्र)

समर्थ माझा बाप
समर्थ माझा गुरु
समर्था तुला कशी विसरू ॥४॥

समर्थ मोठा कल्पतरु
नित्य नियम उपासना करु
नित्य नियम नामस्मरण
समर्था तुला कशी विसरू ॥५॥

सुखात असते साथ
दुःखात असते साथ
अभ्यासात असते साथ
म्हणून मारते समर्था हाक ॥६॥

झोपताना निवेदन
उठताना निवेदन
श्रवणात असते माझे मन
म्हणून करते समर्था तुला नमन ॥७॥

⌘

आयुष्य

- कृ. पुनम भिकन नन्नवरे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

आयुष्यभर सोबत असून
जवळ कधी बसत नाही.
एकाच घरात राहून आम्ही
एकमेकास दिसत नाही.

हरवला तो आपसातला
जिब्हाळ्याचा संवाद
एकमेकास दोष देऊन
नित्य चाले वादविवाद

धाव धाव धावते आहे
दिशा मात्र कळत नाही.
हृदयाकडे पाऊल कधी
हृदयाकडे वळत नाही.

इतकं जगून झालं पण,
जगायलाच वेळ नाही.
जगते आहोत कशासाठी
काहीच कसला मेळ नाही.
क्षण एक येईल असा,
घेऊन जाईल हा श्वास
अर्धावरच थांबलेला
असेल जीवन प्रवास

अजुनही वेळ आहे.
थोडं तरी जगून घ्या
सुंदर अशा जगण्याला
डोळे भरुन बघून घ्या

⌘

॥ विद्यापीठ ॥

- कृ. पुनम भिकन नन्नवरे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

विद्येचं पीठ
जिथ मिळतं ते विद्यापीठ.....

मग ते मुठभर घ्यायचं की,
पोटभर खायचं.....

ठर्खायचं असतं
पोटभर खाऊन मात्र स्वतःला

जीवनाच्या महोत्सवात
विद्वान म्हणून मिरवायचं असतं.....

⌘

सुविचार

- कृ. वर्षा वाल्मिक साबळे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

जर चुकीच्या पासवडने
छोटासा मोबाईल
उघडत नसेल तर,
चुकीच्या मागाने
सुखाचा दरवाजा तरी
कसा उघडेल.
हरलो म्हणून काय झाले.
हरलो म्हणून काय झाले....
अपयश पचवायला पण जिगर लागते
एक दिवस माझाही येईल.
फक्त संधीची वाट पहावी लागते.

⌘

ਹਿੰਦੀ ਕਿਮਾਗ

• हिंदी विभाग •

१) भाषा ही नहीं, संस्कार है हिंदी	: कु. रोहिणी भानुदास सपकाळे
२) प्रेम	: कु. लक्ष्मी युवराज भोई
३) जब देश मे अकाल आये तो	: कु. लक्ष्मी युवराज भोई
४) बेटी धन की पेटी	: कु. भाग्यश्री दिलीप वाणी
५) कौआ और कोयल	: कु. सोनम विरेंद्र राजपूत
६) युवा पिढ़ी और देश का भविष्य	: कु. नूतन सुर्यवंशी
७) जितने ज्यादा दोस्त, उतना व्यापक नजरियो	: कु. हेमा गुंजला तडवी
८) एक लड़की और उसके पिताजी	: कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
९) पहेलियाँ सुलझाओ	: कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
१०) बिस्कीट का घर	: कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
११) उपकार का बदला	: कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
१२) चुटकुले	: कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
१३) बेटी	: कु. सपना गोकुल ढोले
१४) बेटी बचाओ बेटी पढ़ाओ	: कु. आरती गौतम सोनवणे
१५) जिंदगी	: कु. निलीमा दयाराम डोले
१६) दोस्ती	: कु. सपना गोकुल ढोले
१७) ये जीवन है	: कु. वैशाली बाबासाहेब सपकाळे
१८) बेटा वारिस है, तो बेटी पारस है	: कु. संगिता शकूर तडवी
१९) नारे	: कु. संगिता शकूर तडवी
२०) दोस्ती	: कु. चैताली राजेंद्र कोळी
२१) सपनो का सागर	: कु. चैताली राजेंद्र कोळी
२२) सुविचार	: कु. चैताली राजेंद्र कोळी, कु. वर्षा वाल्मीकि साबळे,
कु. प्रज्ञा संजय घुगे,

भाषा ही नहीं, संस्कार है हिंदी

- कु. रोहिणी भानुदास सपकाले
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

देश के सबसे बड़े भू-भाग में बोली जानेवाली राजभाषा-राष्ट्रभाषा हिंदी के कारण ही भारत विश्व में अपनी महानता बनाए हुए है। इसमें भारतीय संस्कृति एवं सभ्यता की वह सुगंध समाई हुई है जिसके आकर्षण में संपूर्ण विश्व सुख-शांति का अनुभव करता है।

भाषा ही नहीं, संस्कार है हिंदी, जिसमें संपूर्ण भारत की एक सोच बोलती है। इसके एक-एक शब्द के उच्चारण में हमारी आत्मा, हमारी संस्कृति समाई हुई है। भारतीय संस्कृति को जीवंत रखने के महान उद्देश्य को दृष्टिगत रखते हुए क्रषीमुनीयोंने हिंदी को प्रतिनिधी भाषा घोषित करने में भारत का और अपना गौरव समझा है। यह निर्विवाद सत्य भी है कि जिस दिन हिंदी व्यावहारिक रूप में प्रतिनिधी भाषा का रूप धारण कर लेगी। स्वामी दयानंद सरस्वतीने हिंदी के महत्व को प्रतिपादित करते हुए कहा है कि - “हिंदी के द्वारा ही सारे देश को एक सूत्र में पिरोया जा सकता है।” इसी प्रकार डॉ. जाकिर हुसैन ने “हिंदी को देश की एकता की कड़ी” कहा है। हम भी कह सकते हैं।

“हिंदी सबकी शान है, भारत की पहचान। एकता के स्वर गुँजा, करती संस्कृति गान।।”

संस्कार निर्माती हिंदी के उत्थान के बिना राष्ट्र का उत्थान दिवास्वप्न सदृश है। हमारी राजभाषा हिंदी भारत की पहचान है एवं सत्यम् शिवम् सुंदरम् की अनुपम प्रतिमूर्ति है।

संत विनोबा भावे का कथन है कि, “मैं दुनिया की सब भाषाओं की इज्जत करता हूँ, परंतु मेरे अपने देश में हिंदी की इज्जत न हो, यह मैं नहीं सह सकता।” राष्ट्रपिता महात्मा गांधीजी ने भी कहा है

कि, “राष्ट्रभाषा के बिना राष्ट्र गूँगा है।”

हमारी राष्ट्रभाषा ज्ञान-विज्ञान से परिपूर्ण है, इसके अक्षर-अक्षर में भावोंका भंडार भरा हुआ है।

प्रेम

- कु. लक्ष्मी युवराज भोई
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

जन्म जन्म होगा यह अटूट बंधन
तय किए है विधाताने माँ, बाप
के साथ जीनेका वचन।

जन्म जन्म होगा यह अटूट बंधन
तय किए है विधाता ने अपने
भाई और बहन के साथ जीनेका
वचन।

जन्म जन्म होगा यह अटूट बंधन
माँ अपनी बच्चों को खुश देखना
चाहती है। और माँ बच्चों को
अटूट बंधन में बाँध लेती है।

जन्म जन्म होगा यह अटूट बंधन
भाई और बेहन खुशीयों की गर्माहट
से प्रफुल्लित है मन महके इनका
जीवन जैसे महके सदा चंदन।

जब देश मे अकाल आये तो

- कृ. लक्ष्मी युवराज भोई
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

अकाल जब आता है तो देश में सुखा अकाल पड़ता है। तब देश के किसान की दयनीय स्थिति देखने लायक होती है। जब अकाल पड़ता है तो किसान के घर में अनाज का एक दाना भी नहीं रहता एक किसान को भूखा ही सोना पड़ता है। सिर्फ किसान ही नहीं उसके साथ-साथ उसके परिवारवाले भी भूखे सोते हैं। किसान से जुड़े हुये प्रत्येक लोग भी भूखे सोते हैं। जिसके घर में अनाज का एक दाना भी न हो उसके घर में चूल्हा कैसे जल सकता है। परंतु अनाज रहा तो ही वह चक्की में पिसा जा सकता है। जिस घर में अनाज के दाने ही नहीं हो उस घर की चक्की में क्या पिसा जा सकता है। वह तो सुनी की सुनी पड़ी रहती है।

अकाल पड़ने के बाद उसका असर सिर्फ गरीब

मजदूरों पर ही नहीं पड़ता बल्कि मनुष्य के साथ पक्षी, कीटक आदि पर भी पड़ता है। क्यों कि ये सब इन्सान पर निर्भर रहते हैं। और गाय, बैल, भैंस, बकरी यह तो पालतू जानवर हैं। जो किसानोंके घरों की हालत बेकार होती है क्योंकि देश के लोग गरीब मनुष्य के लिये अकाल पड़ जाता है। देश में जब अकाल या सुखा पड़ता है तो देश का गरीब मजदूर किसान भी दाने-दाने को तरसते हैं।

जब देश में अकाल आये तो जिस तरह से दुःख के बाद सुख होता है। रात के बाद सवेरा होता है। ठीक उसी तरह अकाल के बाद कभी न कभी हरियाली भी छाती है।

⌘

बेटी धन की पेटी

- कु. भाग्यश्री दिलीप वाणी
बी.ए. भाग-३ (अर्थशास्त्र)

घर में पत्नी, माँ, दादी, नानी, बहन चाहिए। लेकिन बेटी नहीं बेटा ही चाहिए लेकिन क्यों? आज की युग में बेटी बेटो के समान ही होती है। आज हमारे भारत देश में बेटियाँ अलग-अलग क्षेत्र में कार्य कर रही हैं। जैसे की सायना नेहवाल, सानिया मिर्झा, कल्पना चावला, प्रतिभाताई पाटील, सोनिया गांधी, इंदिरा गांधी इन्होंने अलग-अलग क्षेत्र में अपना नाम कमाया है। हमारी खान्देश कन्या कवयित्री बिहणाबाई चौधरी इनका तो नाम हमारे पुरे भारत देश में विख्यात है और हमारी प्यारी अभिनेत्री माधुरी दिक्षित, ऐश्वर्या राय, अमृता राव इन्होंने सिनेमा क्षेत्रों में नाम कमाया है। इनकी तरह अनेक बेटियाँ भी भारत देश में विविध क्षेत्रों में कार्यरत हैं।

बेटी समाज की शान होती है। बेटी समाज का आधार होती है। बहु-बेटी ईश्वर समान होती है। बहुत सारी बेटियाँ अब हमारे समाज को आगे लाने का प्रयास कर रही हैं। हमारे भारत देश में कई ग्रामीण भागों में स्त्रीभ्रूण हत्या करने की संख्या ज्यादा है उस बिमारी को नष्ट करना चाहिए। समाज में पहले बेटी को धन की पेटी या लक्ष्मी का दर्जा दिया जाता था। बेटी घर में सबको प्यार के धागों से बाँधकर रखती है। घर में सबका ध्यान रखकर घर के कामों में हाथ बटाकर नौकरी करती है। बेटी को जन्म देनेवाली भी तो किसीकी बेटी ही होती है। बेटी समाज की ज्योती, नारीशक्ति, शिदोरी होती है। बुढ़े माँ-बाप के हाथों की लाठी बनती है और सहारा देती है।

एक स्त्री माता होती है। बेटा वंश का दिया है, तो बेटी वंश की ज्योती होती है। वह ज्योती समाज

में उजाला फैलाती है। मैं भी आगे जाकर मेरे माँ-बाप का और समाज का नाम रोशन करूँगी। बस मैं इतना ही कहना चाहती हूँ कि.....

जिस घर में बेटियाँ पैदा होती हैं,
उस घर का पिता राजा होता है,
क्योंकि परियाँ पालनेवाली रानी,
हर किसी महल में नहीं होती
बेटी घर की खुशी होती है।
बेटी बचाओ, बेटी पढाओ और
समाज की शान बढाओ।

⌘

कौआ और कोयल

- कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

एक डाल पर कोयल बैठी
एक डाल पर कागा
कोयल ने जब गाना गाया
कागा सुनकर भागा
लगा सोचने मुझे नहीं
क्यों ऐसा गाना आया
मैंने तो बस, काँव-काँव ही
डाल-डाल पर गाया।
फिर कोयल से आकर बोला
मुझे सुनाओ बहना
तुम कितना मीठा गाती हो
अहा, वाह! क्या कहना

⌘

युवा पिढ़ी और देश का भविष्य

- कृ. नूतन सूर्यवंशी
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

दोस्तो, युवा पिढ़ी और देश का भविष्य एक दुसरे पर निर्भर करता है। किसी भी देश में अगर युवाओं की संख्या ज्यादा है तो उस देश का विकास भी तेजी से होता है क्योंकि युवा पिढ़ी ही देश का विकास कर सकती है। हमारे देश कुछ मामलों में ओर देशों से आगे है तो इसमें सबसे बड़ा योगदान हमारी युवा पिढ़ी का है लेकिन कुछ क्षेत्रों में हमारा देश पीछे रह जाता है तो कहीं ना कहीं इसमें युवा पिढ़ी भी जिम्मेदार है। हमारे देश में युवाओं की संख्या काफी है। युवा पिढ़ी हमारे देश का भविष्य होती है।

युवा पिढ़ी अगर इस उम्र में कुछ अच्छा करती है, जीवन में अच्छी तरह से पढ़ाई करती है या फिर किसी अच्छे क्षेत्र में मेहनत करती है तो वार्कइ में वह खुद तो आगे बढ़ ही सकती है साथ में अपने देश को भी आगे बढ़ा सकती है। वहीं दूसरी ओर हमारे देश में कुछ ऐसे युवा भी हैं, जो अपनी युवा उम्र गलत कामों में लगा देते हैं। जिससे उनकी खुद की जिंदगी तो बर्बाद होती ही है साथ में देश का भविष्य भी कमजोर होता है क्योंकि देश की युवा पिढ़ी अगर चाहें तो अपने देश का विकास कर सकती हैं देश को आगे बढ़ा सकती हैं और नशीली चीजों को दूर रखकर अपने आपको स्वस्थ रख सकती है।

आज के कुछ युवा शराब, गुटखा, तंबाखू जैसी चीजों का उपयोग करके अपने और अपने देश का भविष्य खतरे में डालते हैं। उनमें वह भविष्य में आर्थिक रूप से कमजोर तो होते ही हैं साथ में देश का भविष्य कमजोर कर देते हैं। हर युवा को समझना चाहिए कि उसकी उम्र एक ऐसी उम्र है जिसमें वह चाहे तो कुछ अच्छा करके अपने साथ में अपने देश का नाम भी रोशन कर सकता है क्योंकि इस उम्र में

उसके पास जोश-जुनून, कुछ करने की लगन और क्षमता होती है। अगर ये उम्र निकल जाएँ तो एक इंसान जीवनभर पछताता है। उसके पास पछताने के सिवा कुछ नहीं होता।

देश की युवा पिढ़ी जितनी अच्छी होगी, जितनी लगनशील होगी, जितनी मेहनत करनेवाली होगी देश का भविष्य भी उतना ही उज्ज्वल होता है। युवा उम्र में हर एक नौजवान पढ़ाई करता है, माँ-बाप उसकी पढ़ाई करवाने के लिए उस पर पैसे खर्च करते हैं। कुछ युवा पिढ़ी अपने अच्छे भविष्य के लिए इस उम्र में मेहनत करती है वहीं दूसरी ओर कुछ युवा पिढ़ी अपने परिवार के लोगों द्वारा शिक्षा के लिए की जानेवाली व्यवस्था का गलत उपयोग करते हैं वह पढ़ाई पर ध्यान नहीं देते और अपना किमती समय फालतू कामों में लगाते हैं जिससे उसके साथ में उनके देश का नाम भी खराब होता है।

आज हमारे देश में बहुत सी समस्याएँ हैं। अगर युवा पिढ़ी चाहे तो उन समस्याओं से मुक्त हो सकती हैं। जब हमारा देश अंग्रेजों का गुलाम था तब से भले ही हमें स्वतंत्रता मिल गई है लेकिन हमें आर्थिक स्वतंत्रता नहीं मिल पा रही हैं अगर वार्कइ में हमारे देश को आर्थिक रूप से मजबूत करना है यानि आर्थिक स्वतंत्रता हम सभी को पाना है तो आजकल की युवा पिढ़ी को बदलने की जरूरत है। उनको कुछ अच्छा, कुछ खास करने की जरूरत हैं जिससे उनके साथ में उनका भविष्य, देश का भविष्य उज्ज्वल हो सके इसलिए हम कह सकते हैं कि युवा पिढ़ी और देश का भविष्य एक दूसरे पर निर्भर करता है।

॥

जितने ज्यादा दोस्त, उतना व्यापक नजरिया

- कृ. हेमा गुंजला तडवी,
बी.ए.भाग-३ (हिंदी)

एक लड़की और उसके पिताजी

- कृ. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत,
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

जितने ज्यादा लोगों से हम मिलते हैं, उतने ज्यादा अनुभव हमें प्राप्त होते हैं, उतना अधिक दृष्टिकोन हमें उपलब्ध होता है। जीवन को देखने के लिए इससे हमारा अपना नजरिया व्यापक होता है और संकीर्णता के प्रति आग्रह घट जाता है। जब हम अधिक लोगों के संपर्क में रहते हैं, तो हमें अपने व्यवहार को यथासंभव लचीला बनाना पड़ता है, गलत एटीट्युड लेकर हम लोगों से नहीं जुड़ सकते। नकारात्मकता सोच वाले व्यक्ति के लिए अधिक मित्र बनाना संभव नहीं होता और ढेर सारे मित्रोंवाले व्यक्ति का नकारात्मक बने रहना मुमिन नहीं है।

अतः अधिकांश लोगों से मिले और उन्हें मित्र बनाइए। जितने ज्यादा लोगों से आपका परिचय होगा, उतना ही अधिक स्वीकार्य भाव आप अपने अंदर पाएँगे और यह गुण आपको जीवन की हर आयाम में सफलता दिलाएगा।

पहेलियाँ सुलझाओ

- कृ. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत, बी.ए.भाग-२ (हिंदी)

जोड़ मे सबको भाता,
गर्मी मे मैं खूब रुलाता,
सारा जग मुझे जानता
जलदी बताओ मेरा नाम

बिना पैर के दूर-दूर तक जाता हूँ।
स्वयं तो विद्वान नहीं, अक्षरो से संयुक्त हूँ।

एक लड़का माली का
कुर्ता पहने जाली का
अंदर से वह काम करे
पथर को सलाम करे।

खाता हूँ न पीता हूँ।
रखवाली सारे घर करता हूँ।
—सूर्य, पत्र, नारियल और ताला।

बिस्कीट का घर

- कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

दो चुहे थे । वह बहुत अच्छे दोस्त थे । उनका नाम टिनू और बिनू था । बिनू जरा आलसी और मूर्ख था एक दिन बिनू को बिस्कीट का पेकेट मिला । मैं बिस्कीटों से अपना घर बना लूँगा । जब भी भूख लगेला, बिस्कीट खा लिया करूँगा । बिनू बोला तो टिनू ने कहा ऐसा मत करना, यह कोई बुद्धिमानी की बात नहीं है । पर बिनूने टिनू की एक न सुनी और बिस्कीटों का घर बनाने में जूट गया । जब बिस्कीटों का घर तैयार हो गया तो बिनू उसमें चैन की नींद सोने लगा पर कुछ ही देर बाद एक बिल्ली उधर से गुजरी और देखते ही उसने बिस्कीटों पर धावा बोल दिया ।

बिस्कीटों की दिवार गिरते ही बिल्लीने अंदर बिनू चुहे को देखा तो उसकी आँखों में शिकार ही चमक आ गई । बड़ी मुश्किल से बिनू जैसे-तैसे उस बिल्ली से बचकर वहाँ से निकला । ऐसी मूर्खतापूर्ण सोच से उसने तौबा कर ली । सच है कि लालच बुरी बला है ।

॥

चुटकुले

एक आदमी था। उसके हाथ में घड़ी पहनी हुई थी। उसने देखा कि घड़ी चल नहीं रही थी । उसने घड़ी खोलकर देखा तो अंदर एक मच्छर मरा पड़ा था । तो उसने कहा कि इसका ड्राईवर मर गया है तो ये कैसे चलेगा ।

॥

फकिर ने घर के सामने आवाज लगाई- एक रोटी दे दो ।

उपकार का बदला

- कु. सोनम विरेंद्रसिंग राजपूत
बी.ए. भाग-२ (हिंदी)

एक हरा भरा सुंदर जंगल था । एक दिन देवदूत उस जंगल में आया । घुमते घुमते देवदूत एक पेड़ के पास आकर रुक गया । वहाँ एक सुखा पेड़ था । उस पर तोता बैठा हुआ था । वह बहुत दुःखी लग रहा था ।

तोते को देखकर देवदूत को बड़ा आश्चर्य हुआ । उसने तोते से पूछा, “जंगल के हरेभरे पेड़ों को छोड़कर तुम इस सुखे पेड़ पर क्यों बैठ हो ?” तोते ने उत्तर दिया, ‘‘कुछ समय पहले यह पेड़ भी हराभरा था । अब यह पेड़ सुख गया है । इस बुरे दिनों में मैं इसका साथ कैसे छोड़ दूँ ऐसा कैसे मैं इसको भूल जाऊँ’’

पेड़ के प्रति तोते का लगाव और प्रेम देखकर देवदूत बड़ा प्रसन्न हुआ । उसने सूखे पेड़ को फिर से हरा भरा बना दिया ।

उस पेड़ को हरा-भरा देखकर तोते की खूशी का ठिकाना न रहा ।

सीख : हमें किसी के उपकार को कभी नहीं भूलना चाहिए ।

॥

॥ बेटी ॥

- कु. सपना गोकुल ढोले
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

लोग कहते हैं बेटीयों,
का कोई घर नहीं होता ।
बेवकूफ है वे लोग क्योंकि,
बेटियों के बिना कोई,
घर नहीं होता ॥
बेटी तो घर का धन है,
जो अपनों को हमेशा
बाँध कर रखती है,
हर रिश्ते को प्यार से
महकाती है ।
इसलिए बेटियों के बिना
कोई घर नहीं होता ॥

ঃ

बेटी बचाओ बेटी पढ़ाओ

- कु. आरती गौतम सोनवणे
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

हर काम में आगे है बच्ची,
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?
चाँद, तारे, छु लेती है बच्ची,
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?
देश को आगे ले जाती है बच्ची,
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?
देश सम्मान बढ़ाती है बच्ची
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?
लड़कोंकी ताकदको बनाती है बच्ची,
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?
बेटी बचाओ, बेटी पढ़ाओ
यही रित है अच्छी,
कौन कहता है ये बात नहीं सच्ची ?

ঃ

जिंदगी

- कु. निलीमा दयाराम डोळे
बी.ए. भाग-२ (मराठी)

पापा की वो लाडली
माँ की वो जान
भाईयों की पहचान
घर की शान
ये है लड़कियों की पहचान।

जिंदगी किसे रास आयी
तुम काँटो की बात करते हो
हमने तो फुलों से चोट खाई है
होठों पे हे हँसी
आँखों में दर्द सोया है
सामनेवाले को क्या पता,
हँसनेवाला कितना रोया है ।

हम फ्रेंड को अपनी शान समझते हैं
रिश्ते निभाना इनाम समजते हैं,
हम दोस्तों से कभी जान नहीं माँगते
क्योंकि
हम दोस्तों को ही अपनी जान समझते हैं ।

दोस्ती

- कु. सपना गोकुल ढोले
बी.ए. भाग-१ (इंग्रजी)

हर खुशी दिल के करीब नहीं होती ।
जिंदगी गमो से दूर नहीं होती ।
इस दोस्ती को संभाल कर रखना
क्योंकि दोस्ती हर किसी को
नसीब नहीं होती ॥

कोई दोस्त कभी पुराना नहीं होता ।
कुछ दिन बात न करने से बेगाना नहीं होता ।
दोस्ती में दुरी तो आती है ।
पर दूरी का मतलब
भूलना नहीं होता है ।

⌘

ये जीवन है.....

- कु. वैशाली बालासाहेब सपकाळे
बी.ए. भाग-३ (मराठी)

मोह में फँसकर आप परमात्मा जैसे
प्यारे रिश्ते को कैसे भूल जाते हैं।
संसार में अगर कोई भी रिश्ता
सच्चा रिश्ता है, तो वह परमात्मा का रिश्ता है।

वह कभी पलभर के लिए भी
आपको स्वयं से अलग नहीं करता।

वह जीते जी और मरने के बाद भी
आपका साथ नहीं छोड़ता।
तो आप उसे कैसे भूल सकते हैं।
इस दुनिया की हर चीज उस
परमात्मा की दी हुई है।

अगर उससे कुछ माँगना ही है तो
उसे ही माँग लें।

जीवन में यदि हमे अपने लक्ष्य या
मंजिल पर पहुँचना है तो मार्ग के
काँटो से मत घबराना,
क्योंकि काँटे ही तो बढ़ा देते हैं
हमारी जीवनरूपी मार्ग के रफ्तार
रूपी कदमों को.....
और अगर अपने कदमों को काँटो के भय से
रोक लिया।

तो वह अपनी मंजिल को कदापि
नहीं पा सकता। उसे बाधाये बार-
बार रोकती रहेंगी और वह जीवन
में दुःख पाता रहेंगा।

⌘

‘बेटा वारिस है, तो बेटी पारस है’

- कु. संगीता शकुर तडवी
बी.ए. भाग-३ (हिंदी)

बेटा वारिस है, तो बेटी पारस है।
बेटा वंश है, तो बेटी जीवन का अंश है।

बेटा आन है, तो बेटी शान है।
बेटा तन है, तो बेटी इन्सान का मन है।
बेटा मान है, तो बेटी गुमान है।

बेटा संस्कार है, तो बेटी कुल की संस्कृति है।
बेटा राग है, तो बेटी बाग है।
बेटा दवा है, तो बेटी की हर बात में दुआ है।
बेटा भाग्य है, तो बेटी विधाता है।

बेटा शब्द है, तो बेटी उस शब्द का अर्थ है।
बेटा प्रेम है, तो बेटी पुजा है।

⌘

नारे

- कु. संगीता शकुर तडवी
बी.ए. भाग-३ (हिंदी)

महात्मा गांधी : “करो या मरो।”
इंदिरा गांधी : “काम ज्यादा, बाते कम।”
लालबहादुर शास्त्री : “जय जवान, जय किसान।”
आजाद हिंद फौज : “चलों दिल्ली।”
भगत सिंह : “इंकलाब जिंदाबाद।”
जवाहरलाल नेहरू : “आराम हराम है।”
लोकमान्य तिलक : “स्वतंत्रता मेरा जन्मसिद्ध
अधिकार है।”
सुभाषचंद्रजी बोस : “तुम मुझे खून दो, मैं तुम्हे
आजादी दूँगा।”

दोस्ती

- कु. चैताली राजेंद्र कोली
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

दोस्त मिलते हैं कई,
इस जिंदगानी के सफर में,
कभी बचपन की यादें
कभी जवानी के जोश में ।

साथ छूटे भी तों,
रिश्ते नहीं छोड़ा करते यारों,
दोस्ती निभाते रहों उम्रभर
न छोड़ो नैया बीच में ।

चलें हमकदम, हमराह
इस रहगुजर पर हरदम
दोस्ती छोड़ों ना कभी
चाहें इब्बे कश्ती झील में ।

सपनों का सागर

- कु. चैताली राजेंद्र कोली
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

जिंदगी एक खेल है,
जैसे उलझन भरी जेल है,
कुछ बनने की चाह हो, अगर
तो बनो निड़र ।

हकिकत से दूर हूँ, मगर
कोशीश से पार होगी, हर डगर
मंजिल को पाना हो अगर
तो बनो निडर ।

होसलों से उड़ान है
हिम्मत से पहचान है
जीत की ईच्छा हो अगर
तो बनो निडर ।

मुश्किलों से मजबूर हूँ, मगर
उम्मीद से भरपूर है, जिगर

यह सपनों का सागर
मन है जाटुगार !

सुविचार

- कु. चैताली राजेंद्र कोली
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

कोई आज छाँव में इसलिए बैठा हुआ है,
क्योंकि किसी ने काफी समय पहले एक पौधा लगाया
था ।

सबसे अच्छी मम्मी होती
सबसे अच्छी मम्मी होती ।
जल्दी से वो मुझे जगाती
नित अजन मंजन वो करवाती
शान से सदा वो देती मोती
सबसे अच्छी मम्मी होती ।

पापासे वो मुझे बचाती
रसगुल्ले और मिठाई खिलाती
गुस्से में तो खुद को खोती
पर जब मैं रोती वो रोती
सबसे अच्छी मम्मी होती ।

⌘

- कु. वर्षा वाल्मीकि साबले
बी.ए. भाग-३ (इंग्रजी)

क्या भूलू, क्या याद करूँ मैं।
क्या भूलू, क्या याद करूँ मैं।
अगणित उन्मादों के क्षण है;
अगणित अवसादों के क्षण है,
रजनी की सुनी घड़ियों को किन-किन से आबाद करूँ
मै ।
क्या भूलू, क्या याद करूँ मैं।
याद सुखों की आँसू लाती,

दुख की, दिल भारी कर जाती,
दोष किसे दूँ जब अपने से अपने दिन बर्बाद करूँ मैं।
क्या भूलू, क्या याद करूँ मैं।
दोनों करके पछताता हूँ ।
सोच नहीं, पर मैं पाता हूँ,
सुधियों के बंधन से कैसे अपने को आजाद करूँ मैं।
क्या भूलू, क्या याद करूँ मैं।

⌘

- कु. प्रज्ञा संजय धुरो
बी.ए. भाग-२ (इंग्रजी)

विचारों के रंग

किसी को भी खुश करने का
मौका मिले तो छोड़ना मत....
वो फरिश्ते ही होते हैं जो
किसी के चेहरे पर मुस्कुराहट
दे पाते हैं !

मनुष्य अपने विश्वास से निर्मित होता है
जैसा वो विश्वास करता है, वैसा बन जाता है ।
मै कभी नहीं देखती कि क्या किया जा सकता है,
मै हमेशा देखती हूँ कि क्या किया जाना बाकी है ।

⌘

ફુંગ્ઝી વિમાન

• ENGLISH SECTION •

- 1) *Collective Memory and Myths about the homeland* : Ku. Chaitali Rajendra Koli
- 2) *A Mind all logic is like a knife all blade,
it makes the hand bleed that uses it -*
Ravindranath Tagore : Ku. Aarati Gautam Sonawane
- 3) *Dad* : Ku. Chaitali Rajendra Koli
- 4) *Life* : Ku. Nutan Vivek Suryavanshi
- 5) *My Best Friend* : Ku. Nutan Vivek Suryavanshi
- 6) *My Father* : Ku. Chaitali Rajendra Koli
- 7) *Library* : Ku. Rohini Bhanudas Sapkale
- 8) *Good Thoughts* : Ku. Pradnya Sanjay Ghuge
- 9) *Good Thoughts* : Ku. Varsha Valmik Sable

Collective Memory and Myths about the Homeland

- Ku. Chaitali Rajendra Koli

B.A.- III (English)

Mystifying and glorifying accounts of past about motherland, are common in migration writings. In most contemporary memory narratives that deal with diasporic experiences, the concept of home becomes a semiotic site, in which the fluctuating image of past are in a perpetual conflict to make sense.

Absence of home generates a high ground of creativity for migratory subjects to construct an imaginary homeland, based on their present contingent sociocultural paradigms. Formulation of fluxing, disintegrated sets of imagery of native land would transcend the national geographical boundaries; thus, a new communal identity is constructed amongst migrant communities, which is fashioned by a universal, human sense of belonging; generally, it is a diasporic individuality that is liberated from absolute national prejudices in diasporic portrayal of remote homeland. Unlike the exotic mystified or stigmatized presentation of precedent, 'home' is constructed by creative innovative, progressive interaction of past, present and future to gratify the social and individual demands. Usually, diasporic picture of home is exposed to a conscious strategy of oblivion; whereas, in the case of exotic subjects, there is a rigidified image of homeland. This would intensify the proliferation of falsified, invented picturing of home, in migration genre. These pictures are the product of a

confused sense of moral commitment to preserve national heritage and a desire to be a part of the dominant host culture.

As a newly found literary genre, migration fiction has enjoyed diverse and heterogeneous sets of principles that are regarded as its distinguishing marks. Most of migrant narratives involve a nostalgic autobiographical representation of past, in form of sharing memories. These memories are not a pure embodiment of past, but they are fluctuating portray of memories which are modified. In order to make sense and suit the present conditions of the experiencing agent, eventually, depictions of homeland generate an immense part of regretful recalled images, by migrants. As memories have a great effect on the process of construction of identity among individuals, the remembered images of homeland will design a collective sense of identity among immigrants ; although, this collective identity is not a homogeneous and integrated national one, but it provides a feeling of belonging and affiliation for migratory subjects. Accounts of past are utilized as a communal instrument for sharing the suffering of marginalized groups such as women, to diminish the loneliness and alienation, in a foreign context.

A Mind all logic is like a knife all blade, it makes the hand bleed that uses it : Ravindranath Tagore

- Ku. Arati Gautam Sonawane
B. A. - III (English)

Every human being has some inborn and innate emotions. One can say that one's thoughts are meaningless without some kind of emotions in it. Thoughts and words are only medium and must have emotions to complete the meaning. Moreover your emotions give a definite meaning to your thoughts and insert power in your words. Emotions and intellect make thought possible. If there is a perfect mingling of logical intellect with love, it has an ability to change your entire life. The emotions you have; wise or foolish, it has its impact on your character and personality. You can have and impact of your behavior on other people, events and situations. Such emotional and rational behavior have the ability to change many lives. One faces misfortunes before any achievement in life, but there are some persons, who give up and don't try it again and it is the only logical way-out for them. Contrary to it, a wise and intellectual person increases his scope of knowledge and enhances his emotional and logical understanding of things. It is generally accepted that a person can have sixth sense and it plays a vital role in his or her intellectual development. This sixth sense is the power of innovation & imagination. It is observed that most of people do not use this sixth sense in their entire life. There are a few people who use this sense purposefully and consciously. But the intellectuals use this sense of innovative imagination perfectly.

This innovative imagination is the

stage between a human's limited mind and unlimited intellect. One can say that the religious vision and the invention of some fundamental concepts in research are possible only through such innovative imagination. Hanlen write, "I am the boss of my destiny, I am the captain of my soul." He means that everyone is the boss of his or her own destiny. We do experiments and research and categorize them in the field of science and almost every field of life. Human mind is a form of infinite power and it has a section of spiritual powers. Whenever two human minds have balanced and healthy dialogue between them, they create a new master mind. Moreover, a group of intellectuals creates and conserves knowledge; it helps every individual to assist it. A human being must take decision by using his wisdom with great care and logic. As a knife has two cutting edges likewise a human being has his intellect and wisdom with good and bad edges. A human being's decision can be useful or harmful to him and other and it depends on his use of logic and rationality. He has to use his powers with great logic. He is capable for a balanced action because he has a rich heritage of wisdom. If he does not think rationally, there may be hatred which may result in suspicions and conflict. So rationality and wisdom should go hand in hand for better life.

Dad

- Ku. Chaitali Rajendra Koli
B.A.-III (English)

Fantastic in every way.
Always there for me.
Teaching me sports.
Hero to our family.
Expecting great things from me.
Really the greatest Dad ever.

Life.....

- Ku. Nutan Suryawanshi
B.A.-III (English)

Life is an opportunity, benefit from it.
Life is beauty, admire it.
Life is a dream, realize it.
Life is a challenge, meet it.
Life is a duty, complete it.
Life is a game, play it.
Life is a promise, fulfill it.
Life is sorrow, overcome it.
Life is song, sing it.
Life is a struggle, accept it.
Life is a tragedy, confront it.
Life is an adventure, dare it.
Life is luck, make it.
Life is too precious, do not destroy it.
Life is life, fight for it.

My Best Friend

- Ku. Nutan Suryawanshi
B.A.-III (English)

Although you live far away from me,
I always feel like you are with me.
I love to share my happiness with you.
I love to share my sadness with you.
To me you are an idol of glee,
And our friendship means a lot to me,
You are an ocean of happiness;
You are the rays of sunshine that
brought amusement to my life.
I like sharing my thoughts with you
Because you are such a wonderful
person to be around.
My life would have been tragedy
without you,
I am lucky to have a friend like you.

My Father

- Ku. Chaitali Rajendra Koli
B.A.-III (English)

My father is a man like no other.
He believed in me, protected me,
shouted at me, strengthened me, but most of
all he loved me unconditionally.
There aren't enough words to describe
what my father means to me and what an
influence he still has on my life. It takes a
special man to be a Father and a Dad.

Library
- Ku. Rohini Bhanudas Sapkale
B.A.-III (English)

L - earning
listening
lesson
I - inspiring
imaginative
incredible
B- orrowing
books
bookshelves
R - eading
rules
realistic
A-wesome
amazing
uthor
R- oald Dahl
esearch
enew
Y- es
oung People

Good Thoughts
- Ku. Pradnya Sanjay Ghuge
B.A.-II (English)

Old friends are gold.
New friends are diamonds.
If you get diamonds,
Don't forget gold
Because only gold
Can hold a diamond

Solve the problem or
Leave he problem, but.....
Do not sleep with
The problem..!!

Sometimes its better to
Bunk a class and enjoy
With friends, because today
When I look back,
Marks never make me laugh,
but memories do.”

- Ku. Varsha Valmik Sable
B.A.-III (English)

Wake up
every morning with the thought
that something
Wonderful
is going to happen.

ਖੱਬਾਲ ਕਿਸ਼ਾਗ

अरुणोदय प्राथमिक शाळा, जळगाव

आमच्या अरुणोदय ज्ञानप्रसारक मंडळ संचलीत अरुणोदय प्राथमिक शाळा हिची स्थापना २०१५-१६ ला झाली असून आमच्या शाळेस २०१६-१७ रोजी सरकारमान्यता मिळाली आहे. २०१७-१८ ला २५% RTE मान्यता सुद्धा मिळाली आहे. तसेच दोन वर्षांपासून शाळेतर्फे मोफत पुस्तके विद्यार्थ्यांना वाटप करण्यात येतात. आमच्या शाळेत एकूण १२० विद्यार्थी शिक्षण घेत आहे. तसेच मागील वर्षाचा निकाल १००% लागला. त्याचप्रमाणे शाळेत विविध उपक्रम राबविले जातात. यात प्रामुख्याने ५ सप्टेंबर शिक्षक दिन, सावित्रीबाई फुले जयंती, होळी, दिवाळी, दसरा इ. सण साजरे केले जातात. तसेच शाळेच्या उपक्रमांमध्ये विविध उपक्रम साजरे करण्यात येतात. त्याचप्रमाणे गृहकृत्य बनविलेल्या वस्तूंचे प्रदर्शन भरवण्यात येतात. तसेच सरकारकडून आलेल्या रुबेला

लसीकरणांचा उपक्रमदेखील आम्ही राबविला.

शाळाबाबू चित्रकला स्पर्धादेखील आम्ही आयोजीत केली होती. मैदानी स्पर्धा शाळेत डिसेंबर महिन्यात आयोजीत केल्या होत्या. आमच्या शाळेतील इ. ३ री च्या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी 'महाट्टेंट सर्च' परीक्षा २०१८-१९ मध्ये सहभाग नोंदविला. या परीक्षेची तयारी शाळेतील शिक्षकांनी करून घेतली आणि या परीक्षेचा निकाल हा फार चांगला लागला आहे. आपल्या शाळेतील विद्यार्थींनी केंद्रात ९ वी आली आहे.

अशा प्रकारे वर्षभर कार्यक्रमांचे, विविध स्पर्धाचे व शाळाबाबू विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. मुलांच्या कलागुणांची जोपासना करण्याचा शाळेचा प्रयत्न असतो. आम्ही पुढील वर्षात याहून अधिक प्रगती करण्याचा प्रयत्न करु !

अरुणोदय प्राथमिक शाळा, जळगाव

आषाढी एकादशीनिमित्त अरुणोदय प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थीनीनी काढलेली 'दिंडी'. सोबत मा.मुख्याध्यापिका, शिक्षक व इतर.

अरुणोदय प्राथमिक शाळेतील सांस्कृतिक कार्यक्रमात उपशिक्षण अधिकारी श्री देवांग सर व मा.सौ. सोनवणे मँडम व कर्मचारी यांची उपस्थिती.

अरुणोदय प्राथमिक शाळेतील 'तारांगण' कार्यक्रमात विद्यार्थी नृत्य करताना.

'गणेश चतुर्थी'निमित्त कार्यशाळेत मुख्याध्यापिका सौ. सोनल यादव, शिक्षक, कर्मचारी व विद्यार्थी.

Bachpan Play School and Academic Heights Public School, Jalgaon

Bachpan Play School and Academic Heights Public school was started on 1st August 2010, under the able management of ‘Arunodaya Dhyan Prasarak Mandal.’ It is the new world of education called Edutainment. Bachpan Play School and Academic Heights Public School is among the best school in India and we have started this school to give the quality education to the children.

Our Vision :

Setting a mark of excellence in the field of education with the Methodology

बचपन प्ले स्कूल आणि अकॅडेमिक हाईट्स पब्लीक स्कूल आयोजित सांस्कृतिक कार्यक्रमात शिक्षिका सौ. स्नेहल देशमुख व विद्यार्थी.

आषाढी एकादशी निमित्त आयोजित कार्यक्रमात वारकरी संप्रदायाची वेशभूषा परिधान केलेले विद्यार्थी व शिक्षक.

कुसुमाई

of Enjoyment, Excitement, Friendship, Discipline, Compassion, Competition and Teamwork.

In Academic Year we arrange some workshops & competitions for the students to develop their inner skills.

We feel proud to have happy and caring school where all of us feel special and care for one another and everything around us.

“Care and grooming are foundation on which human character is built.”

बचपन प्ले स्कूल आणि अकॅडेमिक हाईट्स पब्लीक स्कूल आयोजित वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभात उपस्थित संस्थेचे सचिव प्रा.ओ.पी.चौधरी, इतर कार्यकारिणी सदस्य, प्राचार्या, मुख्याध्यापिका व विद्यार्थीनी.

गणपती उत्सव प्रसंगी बचपन प्ले स्कूल आणि अकॅडेमिक हाईट्स पब्लीक स्कूलचे विद्यार्थी व शिक्षक.

४९

२०१८-१९

ਪੰਜਾਬ

ਅਛਲ

**SNDT WOMEN'S UNIVERSITY, MUMBAI & ADPM'S WOMEN'S
COLLEGE of ARTS, COMM. & HOME SCIENCE JOINTLY ORGANIZED
INTER-COLLEGiate SPORTS TOURNAMENT 2018
(Chess, Carom, Yoga, Throw ball, Tug-of-War, and Sports Essay)**

REPORT

Convener :- Dr. Satish G. Jadhav

Shreemati Nathibai Damodar Thakarcy Women's University, Mumbai and Arunodaya Dnyan Prasarak Mandal's Women's College of Arts, Commerce and Home Science, Jalgaon had jointly organized Senior Intercollegiate Chess, Carom, Yoga, Throw ball, Tug-Of-War, and Sports Essay Tournaments on 10th and 11th August, 2018. The Tournament was inaugurated on 10th August at 09:30 by **Dr. Ulhas Patil** (Former MP), Chairman Godavari Foundation. Hon. **Prof. S. D. Chaudhari**, Member, Management Council, SNDTWU, Mumbai presided over the inauguration. **Dr. Nitin Prabhutendolkar**, Assist. Physical Director, SNDTWU, Mumbai and **Dr. Linda Dennis**, Former Physical Director, SNDTWU, Mumbai were the chief guests of the ceremony. Smt. Bina Pandya, Sports coordinator, Shri. Manoj Patil, Hon. Shri G. E. Patil Chairman, Shri. V. Y. Bendale Vice chairman, Hon. Prof. A. P. Chaudhari, honorary secretary, Shri C. H. Talele, treasurer of ADPM Jalgaon were present with the Directors of the Institution Shri. Harshal Chaudhari, Adv. V. Y. Borole, Mrs. Archana Chaudhari and the Principal Dr. Jayashree Nemade, Vice-Principal Dr. Kishor Nehete and the Sports Coordinator Dr. Satish Jadhav were present on the stage. There was the flag hoisting followed by the Oath to the participants. Ku. Saraswati sung the welcome song and Dr. Satish Jadhav, a

sports convener of the college read out the preface of the tournament. Prin. Dr. Jayashri Nemade welcomed all the dignitaries and guests through her speech. Later on the Sports Souvenir on these tournaments was published at the auspicious hands of Dr. Ulhas Patil.

The highlights of the tournaments were that the sports awareness campaign rally was arranged before the inauguration. It created the conducive and spirited atmosphere for the sports competition. Thereafter, the sports tournament was inaugurated by blowing the colourful bunch of balloons in the sky.

Dr. Ulhas Patil declared the tournaments are open and motivated the present sportspersons by identifying them with the proud students of 102 year old university. He told that "a woman is a symbol of infinite strength. She should have sports skills along with being an intelligent and knowledgeable person. To win and to lose are the parts of any game but to have a spirit of sportsmanship is the real triumph." Moreover he said that our university is next to the Nalanda University and you are the shining stars of SNDT Women's University. You are the caterpillars and the strength of the nation.

The Chairperson of the Inauguration **Prof. S. D. Chaudhari** also guided the participants. **Dr. Nitin Prabhutendolkar** congratulated the student participants,

the coaches and team managers for their participation despite being strike on the 9th August in Maharashtra. **Dr. Linda Dennis** also offered her best wishes for the success of the tournament.

There were altogether twenty-one teams participated in six types of games. These include about 360 students, 30 team managers and coaches. Twelve teams in Chess, thirteen teams in Carrom, twelve teams in Yoga, and eleven teams in Throw ball, fourteen teams in Tug-of-war, and fifteen teams in sports Essay were participated.

On Friday, 10th August, Chess, Carrom, Yoga and sports Essay competitions were held whereas Tug-of-war was held on both 10th and 11th August. Ku. Rasika Ratnaparkhi from Nashik stood 1st in individual, and as a team Arts and Commerce College Churchgate stood 1st in Chess. Ku. Anita Lubani won the individual 1st prize whereas BCA College Satata won the 1st prize for the team. BCA College, Ratnagiri won the 1st prize in Carrom. Ku. Varsha Sable of ADPM's Women's College, Jalgaon won the 1st prize in Sports Essay competition. In Tug-of-war ADPM's Women's College, Jalgaon secured

3rd, C. B. Shah College, Sangli stood 2nd and Smt. R M Patil College, Akluj won the 1st prize. The 1st prize in Throw Ball was won by C. B. Shah College, Sangli, 2nd, 3rd and 4th won by Churchgate College, Pune College and Satara College respectively.

Prof. A. P. Chaudhari, honorary secretary of ADPM, Jalgaon was the Chairperson of the Prize Distribution Ceremony. Dr. Nitin Prabhatendolkar, Hon. Shri. G. E. Patil, Shri V. Y. Bendale, Shri. C. H. Talele and Mrs. Archana Chaudhari these office-bearers of the ADPM were present among the Chief Guests. Mrs. Ujjwala Bendale, Principal Dr. Jayahsri Nemade, Vice-Prin. Dr. Kishor Nehete, Smt. Bina Pandya and the Sports Coordinator Dr. Satish Jadhav were also present on this occasion. The winners in the six categories of sports were felicitated by the dignitaries on the stage with certificates, medals and trophies. Prof. A. P. Chaudhari congratulated all the winners. He added that, "hard work, determination and consistency are necessities for a sportsman. A sportsman should have modesty and spirit too."

दि. १०-११ ऑगस्ट २०१८ रोजी संपन्न झालेल्या आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेची क्षणचित्रे

आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेच्या रळीची सुरुवात करतांना सचिव प्रा. अ. पी. चौधरी, डॉ. नितीन प्रभूतेंडोलकर, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व इतर.

क्रीडा स्पर्धेनिमित्त जनजागृती रळी.

क्रीडा रळीत सहभागी संस्थेचे व विद्यापीठाचे पदाधिकारी प्रा.अ.पी. चौधरी, श्री.जी.ई. पाटील, प्राचार्य डॉ. जयश्री नेमाडे, डॉ. नितीन प्रभूतेंडोलकर, श्री. एस. डी. चौधरी, श्री.सी.एच. तळेले, श्री. हर्षल चौधरी, डॉ. लिंडा डेनिस.

आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेत सहभागी संघ .

आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेत सहभागी खेळाडू.

आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेच्या स्मरणिकेचे प्रकाशन करतांना माजी खासदार डॉ. उल्हास पाटील, संस्थेचे व विद्यापीठाचे पदाधिकारी.

दि. १०-११ ऑगस्ट २०१८ रोजी संपन्न झालेल्या आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेची क्षणचित्रे

हवेत फुगे सोडून क्रीडा स्पर्धेचे उदघाटन करतांना मान्यवर.

उपस्थित खेळाडूंना प्रोत्साहित करतांना डॉ. उल्हास पाटील

उपस्थित खेळाडूंना मार्गदर्शन करतांना विद्यापीठाच्या क्रीडा विभागाचे सहाय्यक क्रीडा संचालक डॉ. नितीन प्रभूतेंडोलकर.

बॉलीबाल सामन्यातील चुरसीचा क्षण.

रस्सीखेच क्रीडा प्रकारातील तृतीय परितोषिक स्वीकारतांना कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगावची प्रथम क्रमांक विजेती कु. वर्षा साबळे, इतर क्रीडा प्रकारातील सहभागी खेळाडू व मान्यवर.

आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा निबंध स्पर्धेत कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगावची प्रथम क्रमांक विजेती कु. वर्षा साबळे, इतर क्रीडा प्रकारातील सहभागी खेळाडू व मान्यवर.

**One Day Interdisciplinary National Seminar on
INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS: NATURE & PROBLEMS**

Saturday, 23 February 2019

: Organized by :

Department of Geography & Department of Economics

Arunodaya Dnyan Prasarak Mandal's

WOMEN'S COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & HOME SCIENCE, JALGAON

Sponsored by : **Indian Council of Social Science Research, New Delhi.**

Convener :- Dr. Satish G. Jadhav

The One Day Interdisciplinary National Seminar on 'Intellectual Property Rights: Nature and Problems' was organized by the ADPM's Women's College of Arts, Commerce and Home Science, Jalgaon sponsored by Indian Council of Social Science Research (ICSSR), New Delhi. It was a successful event where 68 participants actively participated in the academic deliberations.

The Inaugural session witnessed the gracious presence of Dr. Suresh Maind (Professor, School of Economics & Public Policy, University of Mumbai), Shri. S. D. Chaudhari (MC Member, SNDT Women's University, Mumbai), President of the Inaugural Ceremony, Dr. Vinayak Govilkar (Ex-Principal & Renowned CA), Key Note Addressee, Prof. A. P. Chaudhari (Secretary, ADPM, Jalgaon) and Principal Dr. Jayashri Nemade.

The inaugural session started with the University Song, 'संस्कृता स्त्री पराशक्ती' followed by the welcome speech of Principal Dr. Jayashri Nemade. The convener of the seminar, Dr. Satish Jadhav discussed the objectives behind organizing the seminar and selection of the topic of the seminar. The

Book comprised of Research Papers was released by the chief guests in the Seminar.

In the inaugural speech, Dr. Meena Kute congratulated the organizers for organizing the seminar on this topic and also for the published book of research papers. She expressed hope that people will know how to claim their artistic production and inventions.

In a Keynote address, Dr. Vinayak Govilkar expressed his views on various dimensions and potentials of Intellectual Property Rights with few cases.

Shri. S. D. Chaudhari in his presidential address stated that the deliberations in this seminar will prove definitely fruitful for academicians and society too. The inaugural session ended with the vote of thanks, proposed by the organizing secretary, Dr. Hiralal Chavan.

Session I

First Session was chaired by Prof. Harshali Patil, MET, Institute of Computer Science, Mumbai. Dr. Suresh Maind, Resource Person of this session stated the short history of IPR and their importance under the TRIPS, patents laws, India and WTO. He further explained the economic

impact of the implementation of the TRIPS Agreement over the developing countries and the least developing countries. It was followed by paper presentations on definition, nature, scope, types, and importance of IPR. Dr. Sanjay Bhamare compeered this session and Dr. Shrikant Chaudhari proposed a vote of thanks.

Session II

Second session was chaired by Dr. Bhushan Chaudhari, School of Life Sciences, KBC North Maharashtra University, Jalgaon. Dr. L. A. Patil, Resource Person of this session explained the process of filing the patents with examples. Dr. Chaudhari had given a patent

scenario with special reference to Indian universities. These lectures were followed by the remaining paper presentations. Dr. Shrikant Chaudhari compeered this session and Dr. Sanjay Bhamare proposed a vote of thanks.

Valedictory Function

The valedictory function was chaired by Principal Dr. Jayashri Nemade. She reviewed the deliberations took place during the seminar. Three participants had given appreciative feedback on the seminar. Dr. Hiralal Chavan compeered the valedictory session while Dr. Satish Jadhav expressed the vote of thanks.

**Glimpses of National Seminar on
'Intellectual Property Rights: Nature & Problems'
held on 23 March 2019**

Lighting the Lamp by Dr. Meena Kute,
Ex-Registrar, SNDT Women's University,
Mumbai.

Release of Seminar Book titled 'Intellectual
Property Rights: Nature & Problems'

Key Note Address by Dr. Vinayak Govilkar,
Ex-Principal, BYK College, Nashik.

Presidential Address at Inaugural Function by
Shri. S. D. Chaudhari, Management Council
Member, SNDT Women's University,
Mumbai.

**Glimpses of National Seminar on
'Intellectual Property Rights: Nature & Problems'
held on 23 March 2019**

Prof. Suresh Maind, Professor, School of Economics and Public Policy, Mumbai University, Mumbai delivering the lecture.

Prof. Harshali Patil, Associate Professor, MET – Institute of Computer Science, Mumbai delivering the lecture.

Dr. L. A. Patil, Ex-Principal, Pratap College, Amalner delivering the lecture.

Dr. Bhushan Chaudhari, Associate Professor, School of Life Sciences, KBC North Maharashtra University, Jalgaon

**One Day Interdisciplinary National Seminar on
INDUSTRIALIZATION AND SOCIO-ENVIRONMENTAL ISSUES**

(Industry-Academia Innovative Practices)

Monday, 25 February 2019

: Organized by :

Department of Sociology

Arunodaya Dnyan Prasarak Mandal's

WOMEN'S COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & HOME SCIENCE, JALGAON

Sponsored by : **Indian Council of Social Science Research, New Delhi.**

Convener : Dr. Sadhana B. Jawale

The One Day Interdisciplinary National Seminar on 'Industrialization and Socio-Environmental Issues' (Industry-Academia Innovative Practices) was organized by the ADPM's Women's College of Arts, Commerce and Home Science, Jalgaon sponsored by Indian Council of Social Science Research (ICSSR), New Delhi. It was a successful event where 69 participants actively participated in the academic deliberations.

The Inaugural session witnessed the gracious presence of Shri. C. H. Talele, Shri. S. D. Chaudhari, Prof. A. P. Chaudhari (President of the Inaugural Ceremony), Prof. Dr. Abdul Shaban, Professor, TISS, Mumbai, (Key Note Addressee), Principal Dr. Jayashri Nemade, Convener Dr. Sadhana Jawale and Dr. Satish Jadhav.

The inaugural session started with the University Song, 'संस्कृता स्त्री पराशक्ती' followed by the welcome speech of Principal Dr. Jayashri Nemade. The convener of the seminar, Dr. Sadhana Jawale discussed the objectives behind organizing the seminar and selection of the topic of the seminar. The Book comprised of Research Papers was released by the chief guests in the Seminar.

In the inaugural speech, Dr. H. M.

Desarda congratulated the organizers for organizing the seminar on this topic and also for the published book of research papers. He reiterated that discord, disparity and destroy are three major challenges before humanity. We are following distractive model of development. We will have to follow the model for sustainable development. In a Keynote address, Dr. Abdul Shaban discussed both optimistic and pessimistic views on environmental degradation caused by the industrialization. He focused on Kuznets Curve which states that initially industrialization damages environment. He provided data to substantiate his argument.

Prof. A. P. Chaudhari in his presidential address made appeal to the research scholar to find solutions to the existing environmental issues and thereby serve the nation. The inaugural session ended with the vote of thanks, proposed by the organizing secretary Prof. Vrushali Kolhe.

Session I

First Session was chaired by Prof. Harshali Patil, MET, Institute of Computer Science, Mumbai. Dr. H. M. Desarda, Resource Person of this session emphasised on the need to follow Mahatma Gandhi's way

of life that establishes a chord of harmony with nature. It was followed by paper presentations on industrialization and social issues, displacement and rehabilitation, impact on agricultural sector, sustainable development. Dr. Sadhana Jawale compeered this session and also proposed vote of thanks.

Session II

Second session was chaired by Dr. Manisha Jagtap, Department of External Education & Learning, KBC North Maharashtra University, Jalgaon. Prof. Dr. S. T. Ingle (Director, School of Environmental and Earth Sciences, KBC North Maharashtra University, Jalgaon) Resource Person of

this session, explained industrialization & environmental issues. He made power point presentation on ‘Environmental Impact Assessment: A Tool for Sustainable Development’. The industrial growth in the world as well as India has raised environmental issues related to natural resources. Hence, environment needs to be considered in the process of development. These lectures were followed by the remaining paper presentation on increase in various pollutions, impact on natural resources, industrial waste management. Dr. Satish Jadhav compeered this session and also proposed vote of thanks.

**Glimpses of National Seminar on
'Industrialization and Socio-Environmental Issues'
held on 25 March 2019**

Lighting the Lamp by Dr. H.M. Desarda,
Former Member, Maharashtra State Planning
Board.

Welcome Address at Inaugural Function by
Principal Dr. Jayashri Nemade.

Color

Introduction of Seminar at Inaugural Function
by Convener Dr. Sadhana Jawale.

Release of Seminar Book titled
'Industrialization and Socio-Environmental
Issues' by Chief Guests.

**Glimpses of National Seminar on
'Industrialization and Socio-Environmental Issues'
held on 25 March 2019**

Inaugural Address by Dr. H. M. Desarda,
Former Member, Maharashtra State Planning
Board.

Key Note Address by Dr. Abdul Shaban,
Professor, School of Development Studies,
TISS, Mumbai at Inaugural Function.

Dr. S.T. Ingle, Director, School of
Environmental & Earth Science, KBC North
Maharashtra University, Jalgaon delivering
the lecture.

Dr. Manisha Jagtap, Department of
External Education & Learning, KBC
North Maharashtra University, Jalgaon.

ਮਹਾਰਿਧਾਲਖੀਨ ਕਾਰਾ

संस्थात्मक सामाजिक जबाबदारी, समिती अहवाल

– प्रा. राजेश एम. खडे
चेरमन

सन २०१८-१९ या वर्षात ‘संस्थात्मक सामाजिक जबाबदारी’ समितीतर्फे पुढील उपक्रम राबविण्यात आले.

१. केरळमध्ये जो प्रलय झाला. त्यांना मदत म्हणून प्राध्यापक, प्राध्यापकेतर कर्मचारी व विद्यार्थीर्नीनी आर्थिक सहाय्य म्हणून ४२८०/- रु. धनादेश चेकद्वारा आपत्ती व्यवस्थापन जळगाव या विभागाला १२/०९/२०१८ रोजी सुपूर्द करण्यात आले.
२. दि. ११/०९/२०१८ रोजी पंचशीलनगर. तांबापुरा जळगाव येथे शॉर्ट सर्किटने आग लागून जवळपास ८ घेरे भस्मसात झालीत. याठिकाणी समितीचे सदस्य प्रा.डॉ.सतीश जाधव, प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे व या समितीचे चेरमन प्रा.राजेश खडे दि. १७/९/२०१८ रोजी ठीक १०:०० वाजता भेट देऊन रहिवाश्यांच्या समस्या जाणून घेतल्या व शाळकरी मुले व वर्गवारी लिहून घेतली. त्यानंतर आर्थिक सहाय्य म्हणून निधी जमा करण्यात आला.
३. पंचशीलनगर तांबापुरा, जळगाव येथील उद्धस्त झालेल्या कुटूंबासाठी प्राध्यापक व प्राध्यापकेतर कर्मचाऱ्यांकडून एकूण २५००/- रु. जमा झाले. त्यातून शैक्षणिक साहित्य खरेदी करून त्यासोबत कपडे, धान्य, स्कुल बँग इत्यादीचे वाटप आदरणीय प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे यांच्या शुभहस्ते दिनांक २१ ऑगस्ट २०१८ रोजी सकाळी १०.३० वाजता करण्यात आले.
४. दिनांक १९ फेब्रुवारी २०१९ रोजी ठीक ५.३० वाजता संस्थात्मक सामाजिक जबाबदारी समितीचे सदस्य प्रा.डॉ. प्रकाश कांबळे यांनी

‘जेष्ठ नागरिक संघ चैतन्यनगर जळगाव’ येथे ‘शिवाजी महाराज व त्यांचे जीवन कार्य’ या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले.

५. दिनांक १९ फेब्रुवारी २०१९ रोजी संत रविदास भवन येथे सायंकाळी ठीक ७.३० वाजता ‘छत्रपती शिवाजी महाराज आणि वर्तमान’ या विषयावर डॉ.प्रकाश कांबळे यांचे जाहीर व्याख्यान संपन्न झाले. या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणून जळगाव महानगरपालिकेचे महापौर सौ.सीमा भोळे, नगरसेवक सुरेखा तायडे, डॉ. सुनिल सूर्यवंशी हे उपस्थित होते.

ग्रंथालय समिती अहवाल

– डॉ. विनय बी. पाटील
चेअरमन

महाविद्यालयीन शिक्षणातील ग्रंथालयाचे महत्व लक्षात घेता वर्गातील शिक्षणासोबत ज्ञान मिळविण्याचे अत्यंत महत्वाचे, प्रभावी आणि विश्वसनीय साधन म्हणजे ग्रंथ. ग्रंथ आणि ग्रंथालयातून मिळणाऱ्या ज्ञानामुळे वाचकांच्या बौद्धिक गरजा पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने आमचे ग्रंथालय कार्यरत असते. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ या कालावधीतील ग्रंथालय अहवाल सादर करतांना आनंद होत आहे.

वाचकांच्या गरजा लक्षात घेऊन ग्रंथालयाचा जास्तीत जास्त उपयोग करण्याच्या दृष्टीने ग्रंथालय सकाळी ९.३० ते ५.३० पर्यंत सुरु असते. यामुळे ग्रंथालयाचा व वाचन कक्षाचा पुरेसा उपयोग वाचकांना घेता येतो.

ग्रंथालयामध्ये या वर्षी विविध विषयावरील एकूण ५० नियतकालिके, जर्नल्स उपलब्ध करून देण्यात आली. युजीसी इफोनेट, डिजिटल लायब्ररी इन्फलीबनेटद्वारे चालविले जाणारे ‘एन-लिस्ट’ चे सभासदत्व आमच्या ग्रंथालयाने स्विकारल्याने वाचकांना जगभरातील विविध विषयावरील ‘ई-बुक्स’, ‘ई-जर्नल्स’ चा उपयोग घेता येतो.

या शैक्षणिक वर्षात विविध विषयांवरील ग्रंथ खरेदी करण्यात आले. तसेच प्राचार्या डॉ. सौ. जयश्री नेमाडे, प्रा.अनिता मगरे, डॉ. विनय पाटील व जैन उद्योग समूह, जळगाव यांच्याकडून महाविद्यालय ग्रंथालयास ग्रंथ भेट मिळालेत. या वर्षाअखेर ग्रंथालयात एकूण १००७८ इतके ग्रंथ उपलब्ध आहेत. ग्रंथालयात विविध भाषेतील एकूण सात वर्तमान पत्रे उपलब्ध करून दिली जातात. यामुळे वाचकांना दैनंदिन

घडामोडीची अद्यावत माहिती प्राप्त होत राहते.

ग्रंथालयातील बुक बँक योजनेअंतर्गत विद्यार्थीनीना शैक्षणिक वर्षाकरिता ग्रंथ उपलब्ध करून दिली जातात. या वर्षी सात विद्यार्थीनीना बुक बँक योजनेअंतर्गत ग्रंथ देण्यात आले.

ग्रंथालयाद्वारे यावर्षी खालील उपक्रम राबविण्यात आलेत :

- » दि. १५ ऑक्टोबर २०१८ रोजी महाविद्यालयातील ग्रंथालयात डॉ.ए.पी.जे अब्दुल कलाम, आधुनिक भागताच्या जडणघडणीमध्ये अभूतपूर्व योगदान देण्याच्या या महापुरुषाच्या चरित्र व तत्सम ग्रंथाचे दर्शनीय भागात ग्रंथ प्रदर्शन मांडण्यात आले होते.
- » दि. २८ नोव्हेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयातील ग्रंथालयामार्फत “संविधान दिना निमित्त” भारतीय राज्यघटना व त्याबाबतच्या संदर्भ ग्रंथाचे ग्रंथ प्रदर्शन भरविण्यात आले.
- » शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थींमधून जी विद्यार्थीनी ग्रंथालयातील ग्रंथ, मासिक, वाचन साहित्याचा आणि सुविधाचा जास्तीत जास्त वापर करते. त्या विद्यार्थीनीची ग्रंथालयाचा सर्वोत्तम उपयोग करणारी विद्यार्थीनी म्हणून ग्रंथालयामार्फत उक्षेत्र वाचक पुरस्काराने सन्मानित करण्यात येते. तिला स्नेहसम्मेलनामध्ये बक्षीस देऊन गौरविण्यात येते. या वर्षी कु. रोहिणी सपकाळे (बी.ए. भाग ३) हिला गौरविण्यात आले.
- » ग्रंथालयामार्फत “ग्रंथप्रेमी वाचन स्पर्धा” राबविण्यात येते. यामध्ये “मला आवडलेले

पुस्तक' या विषयावर स्पर्धा घेण्यात आली. या स्पर्धेला चांगला प्रतिसाद मिळाला. यामधील प्रथम विजेती कु. वर्षा वाल्मिक साबळे (भाग-३), द्वितीय विजेती कु. शालिनी रतन पाटील (भाग-२), तर तृतीय विजेती कु. पल्हवी विठ्ठल पाटील (भाग-२) ही ठरली.

- » ग्रंथालयातील वाचन कक्षात बसून विद्यार्थीनी क्रमिक पुस्तकांचे, मासिकांचे, स्पर्धा परीक्षा इ. पुस्तकांचे मासिकांचे वाचन आणि उपयोग करीत असतात.
- » ग्रंथालयातील आई.सी.टी. केंद्राचा उपयोग विद्यार्थीनींना व प्राध्यपकाना इंटरनेट च्या माध्यमातून माहिती शोधण्यासाठी होत असतो. या सुविधेचा उपयोग विद्यार्थीनी व प्राध्यापक नियमित घेत असतात.
- » ग्रंथालयातील ग्रंथाचा शोध घेण्यासाठी ओपॅक सुविधा ग्रंथालयात उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. यासोबत ग्रंथालयात न येता ह्या सुविधेचा उपयोग घेता यावा यासाठी मोबाईलवर एम-ओपॅकची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

या शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थीनी, माझी विद्यार्थीनी व प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी व व्यवस्थापन मंडळाचे पदाधिकारी ग्रंथालयाचा, सुविधांचा लाभ घेतात. महाविद्यालयीन ग्रंथालयात वाचकांना जास्तीत जास्त चांगल्या सुविधा देता याव्या यासाठी आमचा प्रयत्न असतो. त्यासाठी आमच्या व्यवस्थापन मंडळाच्या सर्व पदाधिकारी, प्राचार्या डॉ.सौ.जयश्री नेमाडे यांचे मार्गदर्शन लाभत असते. तर ग्रंथालय समितीचे अनमोल सहकार्य लाभत असते. तर प्राध्यापक बंधू भगिनी, शिक्षकेतर कर्मचारी या सर्वांचे सतत सहकार्य लाभत असते.

⌘

स्पर्धा परीक्षा समिती अहवाल

– प्रा. माधव पाटील
चेअरमन

१. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ च्या ऑगस्ट महिन्यात महाविद्यालयीन विद्यार्थीनींना 'प्रश्न मंजूषा' स्पर्धेअंतर्गत मार्गदर्शन करून चाचणी परीक्षेचे आयोजन केले. सदरील परीक्षा ही मुंबई येथे पार पडलेल्या 'प्रादेशिक युवा महोत्सव' च्या तयारीसाठी घेण्यात आली.
२. ऑक्टोबर २०१८ मध्ये केंद्रीय रेल्वे बोर्डाच्या वर्ग 'ड' पदाच्या विविध परीक्षांसाठी समितीतके मार्गदर्शन करण्यात आले. तसेच ऑनलाईन फॉर्म भरणे व संदर्भग्रंथ अभ्यासणे यावरही माहिती देण्यात आली.
३. एस.डी. सीडीस जळगाव यांनी सुरु केलेल्या वाचनालयात महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनींना सवलतीत प्रवेश देण्यात समितीने पुढाकार घेतला.
४. केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाच्या 'श्रेयस' या पोर्टलच्या अंतर्गत महाविद्यालयाची नोंदवी केली. या उपक्रमाअंतर्गत विद्यार्थीनींना कौशल्याधारित प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे.

⌘

Faculty Development Committee
Dr. Jayashri M. Nemade
Principal

- In this year every faculty member of the college did their best.
- Two faculty members did Refresher Course successfully.
- Fourteen Faculty Development Programme have been completed by eleven faculty members.
- Four faculty members participated in five International Seminars/Conferences.
- Twelve faculty members participated in thirty six National Conferences/Seminars.
- Eleven faculty members presented papers in twenty six National Seminars/Conferences.
- Six faculty members participated in eight State and University level seminar.
- Two faculty members chaired session in four National Seminars. One faculty member chaired session in Two State level seminar.
- Eight faculty members published seventeen research papers at national level.
- Five books have been edited by five faculty members.

अँन्टी रॅगिंग समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. हिरालाल चब्हाण
चेरमन

सन २०१८-१९ या वर्षात अँन्टीरॅगिंग समिती मार्फत खालील उपक्रम राबविण्यात आले.

१. मा. प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ४/७/२०१८ रोजी मिटींग आयोजित करण्यात आली. यात समितीच्या वर्षभरातील कार्याच्या संदर्भात नियोजन करण्यात आले.
२. मा. सुप्रियम कोर्ट, यु. जी. सी तसेच शासनाच्या नियमानुसार विद्यार्थिनी व पालकांकडून अँन्टी रॅगिंग संदर्भात अंडरटेकिंग फॉर्म ऑनलाईन भरू घेण्यात आले.
३. रॅगिंग संदर्भात विद्यार्थिनींमध्ये जनजागृती व्हावी. त्यांना रॅगिंग कायद्यासंदर्भात माहिती व्हावी. यासाठी महाविद्यालय परिसरात सुचनाफलक, पोस्टर्स लावण्यात आले. तसेच डॉ. विनय पाटील व डॉ. एच. व्ही. चब्हाण यांनी विद्यार्थीनींशी प्रत्यक्ष संवाद साधून मार्गदर्शन केले.
४. महाविद्यालय परिसरातील हालचालींवर लक्ष ठेवण्यासाठी ठिकठिकाणी संस्थेतर्फे सी. सी. टी. व्ही. कॅमेरे लावण्यात आले आहेत.

प्राध्यापक प्रबोधिनी समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. प्रकाश घ. कांबळे
चेअरमन

दि. ९/७/२०१८ रोजी दुपारी ठीक ३.०० वा. महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली सभा संपन्न झाली आणि त्यामध्ये ‘पर्यावरण, हवामान बदल व मी’ ही प्राध्यापक प्रबोधिनीची मुख्य थीम निश्चित करण्यात आली. या थीमनुसारच सर्व प्राध्यापकांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. त्याचा संक्षिप्त अहवाल याप्रमाणे.....

दि. ३१/९/१८ रोजी प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली ‘भौगोलिक पर्यावरण’ या विषयावर डॉ. किशोर नेहेते यांचे व्याख्यान संपन्न झाले तर दि. २०/१०/१८ रोजी ‘हवामान बदल व मी : कारणे व परिणाम’ या विषयावर डॉ. एच. व्ही. चव्हाण’ याचे व्याख्यान संपन्न झाले तर अध्यक्षस्थान डॉ. प्रकाश कांबळे यांनी स्वीकारले. ‘पर्यावरण आणि नैसर्गिक आपत्ती’ या विषयावर ५ डिसें. २०१९ रोजी डॉ.साधना जावळे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान डॉ.विनय पाटील यांनी भूषविले होते.

दि. ११/१२/१८ रोजी डॉ. सुगंधा पाटील यांनी ‘पर्यावरण व प्रदुषण’ या विषयावर व्याख्यान दिले तर अध्यक्षस्थानी डॉ. साधना जावळे या होत्या. त्यानंतर दोन महिन्यांच्या गॅपनंतर दि. १६/३/१९ रोजी प्रा. युनूस शेख यांचे ‘अनिता देसाई यांच्या साहित्यातील पर्यावरणीय भान’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थानी डॉ. सतीश जाधव हे होते. तर दि.

२३/३/१९ रोजी ‘हवामान बदलाचे आव्हान’ या विषयावर डॉ. सतीश जाधव यांचे व्याख्यान संपन्न झाले तर अध्यक्षस्थान डॉ. एच. व्ही. चव्हाण यांनी भूषविले. दि. ३०/३/१९ रोजी ‘ध्वनीप्रदूषणविषयक कायदे’ या विषयावर डॉ.श्रीकांत चौधरी यांचे व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थानी डॉ. सोमनाथ लोकरे हे होते. दि. १/४/१९ रोजी ‘पर्यावरण बदल आणि समाजाची जबाबदारी’ या विषयावर प्रा.वृषाली कोल्हे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले. डॉ. संजय भांबरे हे अध्यक्षस्थानी होते. दि. ६/४/१९ रोजी ‘आर्थिक विकास आणि पर्यावरण बदल’ या विषयावर डॉ. संजय भांबरे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले, अध्यक्षस्थानी डॉ. श्रीकांत चौधरी हे होते.

दि.८/४/१९ रोजी इन्फोल्युशन या विषयावर डॉ. विनय पाटील यांचे व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान प्रा. युनूस शेख यांनी भूषविले. दि. ११/४/१९ रोजी ‘पर्यावरण बदल : आव्हाने आणि उपाय’ या विषयावर डॉ.सोमनाथ लोकरे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान डॉ. वृषाली कोल्हे यांनी भूषविले. तर दि. १५/४/१९ रोजी डॉ. प्रकाश कांबळे यांचे ‘औद्योगिक विकास आणि पर्यावरण’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान डॉ. किशोर नेहेते यांनी भूषविले. दि. २०/४/१९ रोजी प्रा. माधव पाटील यांचे ‘पर्यावरण बदल आणि मानव’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान

प्रा. डिंपल पाटील यांनी भूषविले. तर प्रा. डिंपल पाटील यांचे 'वायू प्रदूषण आणि आव्हाने' या विषयावरील व्याख्यान दि. २२/४/१९ रोजी संपन्न झाले. अध्यक्षस्थानी डॉ. सतीश जाधव हे होते. दि. २७/४/१९ रोजी 'जल प्रदूषण' या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान प्रा. माधव पाटील यांनी भूषविले होते. दि. २८/४/१९ रोजी 'प्रदूषणाचे प्रकार व उपाय' या विषयावर मा. प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांचे समारोपाचे व्याख्याने संपन्न झाले.

व्याख्याने संपन्न झाल्यामुळे अतिशय ज्वंलत विषयाचे सर्व कांगोरे सर्वांनाच माहित झाले. केवळ व्याख्यान आणि समारोप अशी औपचारिकता न होता मोठ्या प्रमाणात चर्चाही झाली आणि सगळ्यात विशेष बाब म्हणजे सर्व व्याख्यानांचे अध्यक्षस्थान केवळ प्राचार्यांनी न भूषविता सर्वच प्राध्यापकांना अध्यक्षस्थान भूषविण्याची संधी प्राप झाली. ही काही ठळक विशेष या प्राध्यापक प्रबोधिनीची नोंदविता येतील.

⌘

संपूर्ण वर्षभर 'एकाच थीम'वर जवळपास १७

माजी विद्यार्थिनी संघ सभा समिती अहवाल

– प्रा. डिंपल एस. पाटील
चेरमन

सन २०१८-१९ या वर्षात माजी विद्यार्थिनी संघ सभा समितीतर्फे पुढील सभा घेण्यात आल्या.

१. दि. १५/१/२०१९ रोजी दु. ३.०० वा. प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली माजी विद्यार्थिनी संघ सभा स्थापन करण्यासाठी सभा आयोजित करण्यात आली. त्या सभेत पदाधिकारी व सदस्याची निवड करण्यात आली. त्याक्षणी संघाचे अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सेक्रेटरी व सदस्याची निवड करण्याबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात आली. तसेच संस्था स्थापन करणेबाबत व नोंदणी करण्याबाबत संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० व मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १९५० अन्वये नोंद करून घेण्यास मंजूरी देण्यात आली. संस्थेचे नाव ‘अरुणोदय वूमन्स कॉलेजियन्स एल्युमिनाई एसोसिएशन’ असे ठरविण्यात आले. सर्वानुमते सर्व अधिकार सेक्रेटरी ला देण्याचे ठरले. सभेसाठी कॉलेजच्या मालकीची मिळकत जागा राहिल असेही ठरले. या सभेस एकूण ९ पदाधिकारी उपस्थित होते.
२. दि. ८/२/२०१९ रोजी प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली संघाची कार्यकारिणी सभा घेण्यात आली. या सभेस एकूण ३१ (एकतीस) विद्यार्थिनी उपस्थित होत्या. सभेत संघाचा नोंदणी प्रस्ताव धर्मदाय आयुक्त यांच्याकडे दाखल करण्याच्या प्रक्रियेसंदर्भात सविस्तर चर्चा करण्यात आली. तसेच माजी विद्यार्थिनीकडून सभासद फी रु. १०० घेवून रीतसर सभासद करून घेण्याचेही ठरवण्यात आले व पुढील सभा

दि. ८ मार्च २०१९ रोजी आयोजित करण्याचे सर्वानुमते मंजूर झाले.

३. दि. ८/३/२०१९ रोजी प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली संघाची कार्यकारिणी सभा घेण्यात आली. या सभेस एकूण १२ विद्यार्थिनी उपस्थित होत्या. सभेत विद्यार्थिनीकडून आर्थिक मदत व त्यांच्या कला गुणांचा आजी विद्यार्थिनीकडून वापर करून घेण्याचे ठरले. काही माजी विद्यार्थिनीनी आपल्या कला गुणांचे प्रात्यक्षिक ही सभेत दाखवले. लवकरात लवकर आजी विद्यार्थिनीनी याचा लाभ घ्यावा असेही त्यांनी आव्हान केले.

⌘

राष्ट्रीय सेवा योजना अहवाल

- प्रा. डॉ. सुगंधा पाटील
चेरमन

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ संचलित कला वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना या समितीने खालीलप्रमाणे कार्यक्रम आयोजित केले.

१. दि. २१ जून २०१८ आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त महाविद्यालयात विद्यार्थिनी व प्राध्यापकांसाठी योगासनांचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. ‘सोहमयोग’ संस्थेच्या प्राध्यापिका सौ. नेहा तळेले यांनी ‘योग : वर्तमानाची गरज’ या विषयावर मार्गदर्शन केले. तसेच चि.भूषण तळेले याने योगाचे प्रात्यक्षिक दाखवून सराव करून घेतला.
२. दि. १५ ते ३० जून २०१८ दरम्यान स्वच्छता पंधरवडा साजरा करण्यात आला. यात अ. परिसर स्वच्छता ब. स्वच्छतेचे महत्व आणि शपथ क. गटचर्चा ड. निबंधस्पर्धा इ. या कार्यक्रमात बहुसंख्य विद्यार्थिनींनी सहभाग नोंदविला.
३. दि. १ जुलै २०१८ रोजी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात ‘सामाजिक वनमहोत्सव कार्यक्रम’ साजरा करण्यात आला. महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे, उपप्राचार्या डॉ.किशोर नेहेते, प्राध्यापक-प्राध्यापकेतर कर्मचारी व विद्यार्थिनींनी वृक्षारोपण केले. जांभूळ, कढूनिंब, गुलमोहर यांची रोपे लावण्यात आली.
४. दि. ११ जुलै २०१८ रोजी जागतिक लोकसंख्या दिनानिमित्त ‘लोकसंख्या एक शक्तिस्थळ’ या विषयावर निबंधस्पर्धा आयोजित करण्यात
५. आली. यात प्रथम क्रमांक - तायडे श्रेया श्रीकांत, द्वितीय -सोनगिरे काजल अरुण.
६. दि.४ ऑगस्ट २०१८ रोजी स्तनपान सप्ताहनिमित्त डॉ.सोनल इंगळे यांचे ‘स्तनपान : समज गैरसमज’ या विषयावर व्याख्यान आयोजित केले.
७. दि.१५ ऑगस्ट २०१८ रोजी स्वातंत्र्यदिनानिमित्त ध्वजवंदनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. बचपन प्ले स्कूलच्या बालकांनी गीते सादर केलीत.
८. दि.२० ऑगस्ट २०१८ रोजी सद्भावना दिनानिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन केले. महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे, उपस्थित प्राध्यापक व विद्यार्थिनींनी सद्भावनेची शपथ घेतली.
९. दि.२३ ऑगस्ट २०१८ रोजी ‘अंधश्रद्धा निर्मूलन’ कार्यक्रम आयोजित केला. मा.श्री.नरेंद्र पाटील यांनी विद्यार्थिनींना संबोधित केले.
१०. दि.२४ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयाच्या परिसराची विद्यार्थिनींनी स्वच्छता केली. याप्रसंगी विद्यार्थिनींना अल्पोपहार देण्यात आला.
११. दि.२५ ऑगस्ट २०१८ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना व छत्रपती शिवाजी महाराज राष्ट्रीय स्मारक समिती (नवी दिल्ली) यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयात ‘पर्यावरण संवर्धन’ या विषयावर कार्यक्रम घेण्यात आला. याप्रसंगी प्रा.सुनिल गरुड (N.M.U.) यांनी प्लॅस्टीक वापारामुळे झालेली हानी याबाबत मार्गदर्शन केले.
१२. दि. २६ ऑगस्ट २०१८ रोजी रक्षाबंधन निमित्त

- एन.एस.एस कार्यक्रम अधिकारी प्रा.डॉ.सुंगंधा पाटील यांच्या बरोबर विद्यार्थीनीनी बालसुधारगृह व निरीक्षणगृह येथे भेट देवून उपस्थित मुलांना औक्षण करून राख्या बांधल्या. याप्रसंगी संवादही साधला.
१२. दि. २७ ऑगस्ट २०१८ एकदिवसीय ‘सर्वधर्मसमभाव परिषद’ आयोजित करण्यात आली. याप्रसंगी व्यासपीठावर अध्यक्षा मा.प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्रमुख वक्ते शीखधर्मगुरु गुरुग्रीतसिंह, इस्लाम धर्मगुरु-प्रा.सोहेल अमीर, ख्रिश्चन धर्मगुरु - मा.फादर जीन्टो, हिंदू धर्मगुरु - प्रा. डॉ.विवेक काटदरे, बौद्ध धर्मगुरु - भन्तो धम्बोधी तसेच प्रज्ञानंद भन्तेजी संघरान इ.उपस्थित होते.
१३. दि. ५ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात शिक्षक दिनानिमित्त विद्यार्थीनी स्वतः शिक्षकाची भूमिका बजावली. याप्रसंगी सर्व शिक्षकवृद्धाचे स्वागत केले. याचिंवशी दुपारी ठीक २.०० वाजता मा.अॅड.स्वाती निकम यांचे ‘महिला व कायदा’ या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.
१४. दि. १ ते ५ ऑगस्ट या दरम्यान ‘स्वच्छता सप्ताह’ साजरा करण्यात आला. त्यात महाविद्यालयाच्या स्वच्छतेबरोबर परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. त्याचप्रमाणे ‘स्वच्छता व आरोग्य’ या विषयावर निबंध स्पर्धा घेण्यात आली. त्यात प्रथम क्रमांक-कृ. वर्षा वाल्मीकी साबळे, द्वितीय क्रमांक-योगिता सुपदू पाटील ने प्राप्त केला.
१५. दि. ८ सप्टेंबर ते १४ सप्टेंबर २०१८ दरम्यान ‘साक्षरता सप्ताह’ साजरा करण्यात आला. रासेयोच्या स्वयंसेवकांनी गावातील निरक्षर महिलांना अक्षर ओळख करून देण्याचा प्रयत्न केला.
१६. दि. २३ सप्टेंबर २०१८ रोजी रा.से.यो. च्या स्वयंसेविकांसाठी व विद्यार्थीनीसाठी महाविद्यालयामध्ये वैद्यकीय तपासणीचे शिबिराचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी स्त्रीरोगतज्ञ व दंतरोगाच्या तपासणीबरोबरच ब्लडग्रुपचीही तपासणी यावेळी करण्यात आली. या शिबीर पथकामध्ये तज्ज डॉक्टरांचा व कर्मचाऱ्यांचा समावेश होता. जबल्पास १०० विद्यार्थीनी या शिबिराचा लाभ घेतला.
- » दि. २३ सप्टेंबर २०१८ रोजी गणेशविसर्जन संपन्न झाले. महाविद्यालयातील स्वयंसेवकांनी मोठ्या प्रमाणावर निर्मात्य संकलन केले. व या टीमचे नेतृत्व कार्यक्रम अधिकारी प्रा.डॉ.सुंगंधा पाटील यांनी केले.
- » दि. २४ सप्टेंबर राष्ट्रीय सेवा योजना दिनानिमित्त प्रा.डॉ.आर.आर. राजपूत यांचे ‘राष्ट्रीय योजना व व्यक्तिमत्व विकास’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले.
- » महर्षी कण्व आश्रमात स्वच्छता : ‘स्वच्छता ही सेवा है’ या उपक्रमाअंतर्गत महाविद्यालयातील विद्यार्थीनीनी दत्तक घेतलेल्या कानळदा गावातील सुप्रसिद्ध अशा कण्व आश्रमाची स्वच्छता केली.
- » दि. २ ऑक्टोबर २०१८ रोजी ‘म.गांधी जयंती’ साजरी करण्यात आली. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे इंग्रजी विषयाचे प्राध्यापक माधव पाटील यांचे ‘वर्तमानात म.गांधी’ या विषयावर अभ्यासपूर्ण व्याख्यान संपन्न झाले. त्यानंतर परिसराची स्वच्छता सर्वांनी केली. तसेच सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थीनी अनौपचारिक पद्धतीने गप्पा करीत म.गांधीना समजून घ्यायचा प्रयत्न केला.
- » दि. ३१ ऑक्टोबर २०१८ रोजी ‘राष्ट्रीय एकात्मता दिवस’ हा सरदार वल्लभभाई पटेल

यांच्या जयंती निमित्त साजरा केला जातो. यादिवशी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी प्राध्यापक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थीनीं राष्ट्रीय एकात्मतेची शपथ दिली.

- » दि. २६ नोव्हेंबर २०१८ रोजी ‘संविधान दिनानिमित्त’ महाविद्यालयातील प्रा.डॉ.प्रकाश कांबळे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले.
- » दि. २० डिसेंबर २०१८ ते २६ डिसेंबर २०१८ दरम्यान महर्षी कण्व आश्रम कानळदा येथे विशेष हिवाळी शिबिराचे आयोजन करण्यात आले.
- » दि. ३ जानेवारी २०१८ रोजी सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी करण्यात आली.
- » दि. १२ जानेवारी २०१८ रोजी जिजाऊसाहेब जयंती साजरी करण्यात आली.
- » दि. २६ जाने.२०१८ रोजी गणतंत्र दिनानिमित्त मा.प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. त्यानंतर विद्यार्थीनीं राष्ट्रभक्तीपर गीते सादर केलीत.

मराठी विभागातर्फे ‘शब्दांकूर’ प्रकाशनही करण्यात आले.

- » दि. १७ फेब्रुवारी २०१९ रोजी महाविद्यालयात परिसर स्वच्छता करण्यात आली.
- » दि. ८ मार्च २०१८ रोजी जागतिक महिला दिनानिमित्त मा.सौ.मंगला एस. बारी यांचे ‘माझा जीवनप्रवास’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. अध्यक्षस्थान प्राचार्या डॉ. नेमाडे यांनी भूषविले.
- » दि. १० मार्च रोजी पल्सपोलिओ मोहिमेत महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनीं सहभाग नोंदविला. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वरीलप्रमाणे राबविण्यात येणाऱ्या कार्यक्रमास मा.प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्राध्यापकवर्ग, एन.एस.एस. स्वयंसेवक, शिक्षकेतर कर्मचारी वर्गांचे सहकार्य लाभले.

वार्षिक पारितोषिक वितरण व स्नेहसंमेलन फुलोरा : २०१९

– प्रा. डॉ. सुगंधा पाटील
चेरमन

महाविद्यालयाचे स्नेहसंमेलन : 'फुलोरा - २०१९' व वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाचे आयोजन दि. २९ जानेवारी २०१९ मंगळवार रोजी दुपारी ठीक १२.०० वाजता करण्यात आले. वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाला प्रमुख पाहुणे म्हणून के. सी. ई. इंजिनिअरींग कॉलेज जळगावचे प्राचार्य मा. डॉ. श्री. के. पी. राणे उपस्थित होते. समारंभाचे अध्यक्षस्थान संस्थेचे मानद सचिव प्रा. ओ. पी. चौधरी यांनी भूषविले. संस्थेचे अध्यक्ष मा. श्री. जी. ई. पाटील, उपाध्यक्ष मा. श्री. ब्ही. वाय. बेंडाळे, संस्थेचे चेरमन मा. श्री. एस. डी. चौधरी, खजिनदार मा. श्री. सी. एच. तळेले तसेच संस्थेचे सर्व पदाधिकारी, महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, आयोजन समितीचे सर्व सदस्य व विद्यार्थिनी प्रतिनिधी कु.योगिता पाटील उपस्थित होते.

या वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभामध्ये संस्थेचे चेरमन मा. प्रा. एस. डी. चौधरी यांची शिक्षणमंदिर, जळगावच्या अध्यक्षपदी निवड झाल्याबद्दल त्यांचा विशेष सत्कार करण्यात आला. श्री. कपिल जी. पाटील यांना जीवनदान पुरस्कार मिळाल्याबद्दल तसेच बँचलर ऑफ व्होकेशनल समितीच्या संचालकपदी नियुक्ती झाल्याबद्दल, कु.माही अभिजीत चौधरी हिला नॅशनल रोलर स्पोर्टमध्ये, स्पीडस्केटिंग प्रकारात मेरीट ॲवार्ड मिळाल्याबद्दल, डॉ. सौ. लिनेश्वरी हर्षल बारोले यांची अऱ्युप्रेशरतज्ज म्हणून निवड झाल्याबद्दल, मा. सौ. सायली कपिल पाटील यांनी कॉमर्स विषयात सेट परीक्षा उत्तीर्ण केल्याबद्दल, कु. किमया हर्षल चौधरी हिने बारावी

बोर्डरत ९८.४ गुणांसह जळगाव जिल्हातून प्रथम येण्याचा मान मिळविल्याबद्दल, कुमार रोनित अनुज पाटील याने पोतदार इंटरनॅशनल स्कूलमधून प्रथम क्रमांक व सी. बी. एस. ई. पॅटर्नमध्ये १६ वा क्रमांक मिळवून स्कॉलरशीप मिळविल्याबद्दल, महाविद्यालयाची माजी विद्यार्थिनी पूजा महाजन हिने आठ्यापाट्या या खेळात जिल्हा क्रिडा पुरस्कार मिळविल्याबद्दल महाविद्यालयाच्या वर्तीने सर्वांचा सत्कार करण्यात आला. तसेच मा. प्रा. बी. एम. महाजन यांची ग्रामीण शिक्षणमंडळ सातोद येथे अध्यक्ष म्हणून बिनविरोध निवड झाल्याबद्दल, महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांची बोर्ड ऑफ स्पोर्ट्स एज्युकेशनवर नियुक्ती झाल्याबद्दल, प्रा. डॉ. हिरालाल चव्हाण यांची BOS वर नियुक्ती झाल्याबद्दल, प्रा. डॉ. किशोर नेहेते यांची एन. एस. एस. ॲडव्हाझरी समितीवर कुलगुरु नामनिर्देश सदस्य म्हणून निवड झाल्याबद्दल, प्रा. डॉ. सतीश जाधव यांची एस. एन. डी. टी. विद्यापीठाच्या भूगोल अभ्यास मंडळावर नियुक्ती झाल्याबद्दल प्रा. डॉ. गीता नेहेते यांची इतिहास अभ्यास मंडळावर निवड झाल्याबद्दल सर्वांचा प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. तसेच महाविद्यालयाची २०१९ ची तेजस्विनी कु. वर्षा वाल्मीक साबळे हिचा प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. स्नेहसंमेलन फुलोरा-२०१९ चे प्रास्ताविक प्रा. डॉ. सुगंधा पाटील महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक अहवालाचे वाचन प्राचार्या डॉ.जयश्री नेमाडे, पाहुण्यांचे स्वागत व परिचय प्रा. डॉ. श्रीकांत चौधरी, पारितोषिक वितरणाचे सूत्रसंचालन प्रा. डॉ.हिरालाल चव्हाण,

संपूर्ण समारंभाचे सुत्रसंचालन प्रा. डॉ. प्रकाश कांबळे व आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. संजय भामरे यांनी केले. स्नेहसंमेलन फुलोरा-२०१९ च्या निमित्ताने विविध क्रीडा व इतर स्पर्धाचे आयोजन मोठ्या उत्साहाने करण्यात आले. दि. २८ जानेवारी रोजी संस्थेचे मानद सचिव मा. प्रा. अे. पी. चौधरी यांचे विद्यार्थिनीच्या कौतुकास्पद व भविष्याची प्रेरणा देणारे भाषण झाले. या पारितोषिक वितरण समारंभानंतर विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यात ग्रुप नृत्य, सोलो नृत्य, गीते नाटक (बीबी बन गयी डायन) चा समावेश होता. उपस्थित पाहुणे संस्थेचे पदाधिकारी पालक, पत्रकार व विद्यार्थिनींनी या कार्यक्रमाचा आनंद घेतला.

⌘

दि. २९ जानेवारी रोजी वार्षिक पारितोषिक

विद्यार्थी कल्याण समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. साधना बी. जावळे
चेअरमन

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थी कल्याण समितीतर्फे पुढील उपक्रम राबविण्यात आले.

- » **सावित्रीबाई फुले विद्यार्थी कल्याण योजना :**
सावित्रीबाई फुले विद्यार्थी कल्याण योजने अंतर्गत समाजातील गरीब, होतकरु, हुशार विद्यार्थीनांना अर्थसहाय्य देण्यात येते. सदर योजना प्राध्यापकांच्या आर्थिक सहभागातून राबविण्यात येते. या शैक्षणिक वर्षात प्राचार्य व प्राध्यापकांकडून प्रत्येकी ३०००/- रु. याप्रमाणे ५४०००/- रुपयाचा निधी जमा करण्यात आला. त्यातून B.A. - I चा प्रथम अँडमिशन घेणाऱ्या १०० विद्यार्थीनांना २०७५०/- रुपयांचे अर्थसहाय्य करण्यात आले.
- » **सायकल बँक योजना :**
महाविद्यालयात जळगाव शहर परिसरातील अनेक विद्यार्थीनी प्रवेश घेत असतात. त्यातील बरीच कुटूंबे गरीबीच्या कारणाने विद्यार्थीनांना महाविद्यालयात जाण्या येण्याची व्यवस्था करु शकत नाही. त्यासाठी महाविद्यालयात सायकल बँक योजना राबविली आहे. या योजने अंतर्गत विद्यार्थीनांना वर्षभर महाविद्यालयात येण्या-जाण्यासाठी सायकल दिली जाते. त्यात एकूण २४ सायकली जमा आहेत. समाजातील होतकरु, दानशूर वर्ग त्याचबरोबर माजी प्राचार्य, प्राध्यापक, महाविद्यालयातील प्राध्यापक वर्ग यांच्या मदतीने एकूण ११ सायकलींची मदत या सायकल बँक योजनेला झाली.
- दि. ७-१२-२०१८ रोजी रोटरी क्लब, जळगाव

यांचेकडून ६ सायकलींचे मोफत वाटप करण्यात आले. याप्रसंगी प्रमुख पाहुणे म्हणून रोटरी क्लबचे डिस्ट्रीक्ट गव्हर्नर मा. श्री. राजीव शर्मा, अध्यक्ष मा. नितीन विसपुते, सचिव मा. कॅप्टन मोहन कुलकर्णी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळाचे सचिव मा. प्रा. अ. पी. चौधरी होते.

- » **सावित्रीबाई फुले कमवा व शिका योजने अंतर्गत मोफत पास योजना :**
जळगाव शहर परिसरातील खेड्यातून महाविद्यालयात नियमीत येणाऱ्या विद्यार्थीनांना पास काढण्यासाठी मोफत पास योजना राबविली जाते. या अंतर्गत डिसेंबर २०१८ ते फेब्रुवारी २०१९ या दरम्यान विद्यार्थीनांना मोफत पास मिळविण्यासाठी दर महिन्याला प्रत्येकी ३००/- देण्यात आले. या योजनेचा एकूण १८ विद्यार्थीनांना फायदा झाला असून ११४००/- निधी विद्यार्थीनांना वितरीत करण्यात आला.

⌘

कला व सांस्कृतिक समिती अहवाल

- प्रा. डॉ. साधना बी. जावळे
चेअरमन

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात सांस्कृतिक समिती
अंतर्गत खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१. ५ जुलै २०१८ रोजी महाविद्यालयात विद्यापीठ स्थापना दिवस साजरा करण्यात आला. त्यानिमित्त डॉ. विनय पाटील यांनी पी.पी.टी च्या माध्यमातून व्याख्यान दिले.
२. महाविद्यालयातील B.A. - I मधील विद्यार्थीनीसाठी १० ऑगस्ट २०१८ रोजी ठीक ११.०० वाजता स्वागत समारंभाचे (फ्रेशर वेलकम पार्टी) आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.
याच दिवशी बी.ए. भाग-१ च्या सर्व विद्यार्थीनीसाठी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या संबोधनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. या कार्यक्रमास महाविद्यालयाचा सर्व प्राध्यापक वर्ग उपस्थित होता.
३. दि. १७-७-२०१८ रोजी जागतिक युवा कौशल्य दिनानिमित्त सहाय्यक संचालक कौशल्य विकास रोजगार व उद्योजकता जळगाव तर्फे मा. अनिसा तडवी यांनी विद्यार्थीनींना मार्गदर्शन केले. अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.
४. दि. २६-२७ जुलै २०१८ दरम्यान एस. एन. डी. टी. विद्यापीठ, पुणे येथे आयोजित युवा महोत्सव उद्बोधन वर्ग आणि कार्यशाळेत खालील प्राध्यापक व विद्यार्थीनी सहभागी झाल्या.
५. १९ ऑगस्ट २०१८ रोजी नुतन हॉल व.वा. वाचनालय जळगाव येथे कै. शंकररावजी काळुंखे चॅरीटेबल ट्रस्ट जळगाव तर्फे आयोजित वकृत्व स्पर्धेत B.A. - II मधील कु.वैष्णवी भरत गोळे या विद्यार्थीनीने सहभाग नोंदविला. विषय : मैदानी खेळ विरुद्ध मोबाइल खेळ.
६. आस्था फाऊंडेशन इंडीया जळगाव तर्फे आयोजित निबंध स्पर्धेत B.A. - III ची विद्यार्थीनी कु.वर्षा वाल्मिक साबळे हिने सहभाग नोंदविला.
७. दि. १०-८-१८ रोजी सहाय्यक आयुक्त समाज कल्याण जळगाव तर्फे आयोजित भारत रत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वधार योजनेसंदर्भात मा. शिल्पा अशोक मालपुरे यांचे व्याख्यान आयोजित केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी भुषविले.
८. दि. २७-९-२०१८ ते २९-९-२०१८ दरम्यान एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई येथे युवा महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यात महाविद्यालयातील डॉ. साधना जावळे व प्रा. माधवराव पाटील तसेच १२ विद्यार्थीनींनी सहभाग नोंदविला. वादविवाद, वकृत्व, स्ट्रीट प्ले. पेटींग, रंगोली, निबंध अशा विविध स्पर्धेत विद्यार्थीनी सहभागी झाल्या. मराठी निबंध स्पर्धेत B.A. - III ची कु. वर्षा वाल्मिक साबळे हिला तृतीय क्रमांक मिळाला.

९. दि. २९-१-२०१८ रोजी सर्जिकल स्ट्राईक डे निमित्य प्रा. डॉ. भुपेंद्र केसूर यांचे व्याख्यान आयोजित केले. अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.
१०. २ ऑक्टोबर २०१८ रोजी गांधी रिसर्च फाऊंडेशन जळगाव आयोजित ‘गांधी विचार संस्कार’ परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यात B.A. - I च्या २० विद्यार्थिनींनी सहभाग नोंदविला. त्यात कु. प्रियंका संजय पाटील ही विद्यार्थिनी जिल्ह्यातून तिसऱ्या क्रमांकाने उत्तीर्ण झाली.
११. २६ नोव्हेंबर २०१८ रोजी संविधान दिन साजरा करण्यात आला. त्याप्रसंगी महाविद्यालयातील मराठी विभागाचे प्राध्यापक डॉ. प्रकाश कांबळे यांचे ‘भारतीय संविधान’ या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.
१२. दि. ३ डिसेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात ‘जागतिक दिव्यांग दिन’ साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी माजी प्राचार्या डॉ. मंगला जंगले यांचे व्याख्यान आयोजित केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी भुषविले.
१३. दि. ६ डिसेंबर २०१८ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिनानिमित्य महाविद्यालयातील मराठी विभागाचे प्रा.सतीश अहिरे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.

ঃ

स्त्री अभ्यास केंद्र अहवाल

– प्रा. वृषाली व्ही. कोलहे
चेरमन

१. महाविद्यालयातील मुलींना विविध कायद्यांचे ज्ञान प्राप्त होण्यासाठी ॲड. स्वाती निकम यांचे दि. ५/९/२०१८ रोजी “महिला व विविध कायदे” या विषयावर उपयुक्त असे व्याख्यान संपन्न झाले.
२. क्रांती ज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंती प्रित्यर्थ दि. ३-१-२०१९ रोजी जिल्हास्तरीय निबंध स्पर्धा घेण्यात आली. त्यात ११ महाविद्यालयातील विद्यार्थी/विद्यार्थिनीना सहभाग घेतला. विषय : बचतगट आणि महिला सबलीकरण.
३. प्रथम क्रमांक - कु. नूतन विवेक सूर्यवंशी - कला वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव.
द्वितीय क्रमांक - कु. कविता कैलास चौथे : अण्णासाहेब जी. डी. बेंडाळे महिला महाविद्यालय, जळगाव.
४. आजच्या धकाधकीच्या जीवनात ताण तणाव निर्माण होत असतात. ते येवू नये यासाठी दि. २२-१-२०१९ रोजी “ताणतणावांचे व्यवस्थापन” या विषयावर मा.डॉ. पिंगला धांडे यांचे व्याख्यान संपन्न झाले.
५. १२ मार्च २०१९ रोजी शिक्षणाधिकारी मा. निळकंठ गायकवाड यांचे “शैक्षणिक मुल्ये आणि आजची स्त्री” यावर अत्यंत महत्वपूर्ण व्याख्यान संपन्न झाले. त्याप्रसंगी त्यांनी विविध उदाहरणे देवून सकारात्मकता जीवनात आणता येईल. शैक्षणिक मुल्यांमुळे व्यक्तीच्या व्यक्तीमत्वाचा विकास हा सातत्याने होत असतो.
६. २० मार्च २०१९ रोजी “स्त्रिया आणि विविध कायदे” या विषयावर मा. डॉ. विजेता सिंह एस. एस. मनियार लॉ कॉलेज यांनी महिलांचे मुलभूत अधिकार, मानवी सुरक्षा व त्यांचा विकास व सन्मानाने प्रत्येकाला जगता यावे यासाठी कायद्याचा उगम झालेला आहे. काही कलम १४ ते ३० व कलम ३२४, २२६, ४४८ महत्वाचे आहे. घरगुती हिंसाचार कायदा, निर्भया प्रकरण, भवरदेवी खटला अशा महत्वपूर्ण कायद्यांचे मार्गदर्शन केले. त्याप्रसंगी कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या उपस्थित होत्या.

⌘

राष्ट्रीय एकात्मता व स्कॉलरशीप समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. संजय व्ही. भास्मे
चेअरमन

राष्ट्रीय एकात्मता व स्कॉलरशीप समिती अंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. त्याचा अहवाल खालीलप्रमाणे :

१. दि. २० ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयात माजी प्रधानमंत्री राजीव गांधी यांचा जन्मदिवस सदूभावना दिन म्हणून साजरा केला. महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी सर्व प्राध्यापक, प्राध्यापकेतर कर्मचारी व विद्यार्थीनांना राष्ट्रीय एकात्मतेची शपथ दिली व संपूर्ण देशामध्ये राष्ट्रीय एकात्मता टिकली पाहिजे यासाठी आपण काय योगदान द्यायला पाहिजेत या संदर्भात जाणीव जागृती केली.
२. दि. १५ ऑगस्ट स्वातंत्र्यदिनी देशभक्तीपर गीतगायन कार्यक्रम घेण्यात आला.
३. दि. २७/८/२०१८ रोजी महाविद्यालयात सर्वर्धमं समभाव परिषदेचे आयोजन करण्यात आले.
४. दि. ३१/१०/२०१८ रोजी लोहपुरुष सरदार बलभभाई पटेल यांची जयंती राष्ट्रीय एकात्मता दिवस म्हणून साजरी करण्यात आली. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी सर्वाना राष्ट्रीय एकात्मतेची शपथ दिली.
५. संविधान सप्ताह निमित्त दि. २६/११/२०१८ ते १/१२/२०१८ पर्यंत महाविद्यालयात विविध उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. भारतीय संविधानाच्या उद्देश पत्रिकेच्या फोटो कॉपीचे अनावरण महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांनी केले व भारतीय संविधानाच्या उद्देशपत्रिकेचे सामूहिक वाचन करण्यात आले. ‘भारतीय संविधान आणि वर्तमान’ याविषयी

डॉ. प्रकाश कांबळे यांचे व्याख्यान, ‘भारतीय संविधान व माझी कर्तव्ये’ या विषयावर निबंध स्थर्थाचे आयोजन.

६. राष्ट्रीय सांप्रदायिक सदूभाव सप्ताहनिमित्त दि. ६/१२/२०१८ रोजी रु. १००० डी.डी. सदूभावना निधी भारत सरकारच्या सांप्रदायिक सदूभाव प्रतिष्ठान, नवी दिल्लीला पाठविण्यात आला.
७. दि. १८/१२/२०१८ महाविद्यालयात अल्पसंख्यांक हक्क दिवस संदर्भात कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. त्यात ‘अल्पसंख्यांक साठी असलेल्या घटनात्मक तरतुदी व शासकीय योजना’ या विषयावर डॉ. मुनाफ शेख यांनी अभ्यासपूर्ण मार्गदर्शन केले. प्रा. युनूस शेख यांनी विविध शैक्षणिक सवलती व शिष्यवृत्तीबाबत मार्गदर्शन केले. डॉ. साधना जावळे यांनी आर्थिक सहाय्यबाबत मार्गदर्शन केले.
८. दि. २६/१/२०१९ रोजी प्रजासत्ताक दिनानिमित्त महाविद्यालयाच्या विद्यार्थीनी देशभक्तीपर गीते सादर केली.
९. दि. २०/८/२०१८ रोजी सामाजिक न्याय विभाग व स्कॉलरशीप समितीच्या संयुक्त विद्यमाने बार्टी, पुणे च्या समतादूत कु. शिल्पा मालपुरे यांचे ‘सामाजिक न्याय विभागाच्या विविध शासकीय योजना’ या विषयावर विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले.

⌘

कौशल्याधिष्ठित शॉर्ट टर्म कोर्स समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. एच. व्ही. चव्हाण
चेअरमन

सन २०१८-१९ या वर्षात कौशल्याधिष्ठित शॉर्ट कोर्स समितीमार्फत मा. प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे उपक्रम राबविण्यात आले.

१. दि. १/९/२०१८ रोजी डॉ. सौ. ज्योती महाजन, संचालक ज्योती इंटरनॅशनल ब्युटी ऑफेडमी यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. त्यांनी ब्युटी कल्चर अँड हेअर ड्रेसिंग या शॉर्ट कोर्स संदर्भात त्यातील करीअर संदर्भात सविस्तर मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे होत्या.
२. दि. २९/६/२०१८ रोजी मा. प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या सभेत ठरल्याप्रमाणे या वर्षात खालील विविध कोर्सेस घेण्यात आले.

» शिवणकला प्रशिक्षण :

शिवणकला प्रशिक्षण हा मागील वर्षी घेण्यात आलेला कोर्स याही वर्षी नियमित घेण्यात आला. प्रा. सौ. डिंपल पाटील. व सौ. अर्चना पाटील यांनी विद्यार्थींना शिवणकलेचे प्रशिक्षण दिले. यावर्षी महाविद्यालयाच्या विद्यार्थींनी याचा लाभ घेतला.

» संवाद कौशल्य प्रमाणपत्र कोर्स :

महाविद्यालयातील विद्यार्थींना इंग्रजी, हिंदी व मराठी भाषेतून संवाद कौशल्य प्राप्त व्हावे. विविध भाषेतील त्यांच्यातील संवाद वाढावा यासाठी इंग्रजी, हिंदी व मराठी विभागातर्फे

त्या-त्या भाषेतील संवाद कौशल्य कोर्स घेण्यात आले. इंग्रजी भाषेच्या संवाद कौशल्यासाठी प्रा.युनूस शेख, डॉ.सोमनाथ लोकरे, प्रा.माधव पाटील यांनी, हिंदी भाषा संवाद कौशल्यासाठी प्रा.सौ. डिंपल पाटील, प्रा.राजेश खर्डे तर मराठी भाषा संवाद कौशल्यासाठी डॉ. सुगंधा पाटील व डॉ. प्रकाश कांबळे यांनी मार्गदर्शन केले. महाविद्यालयाच्या २५ विद्यार्थींनी याचा लाभ घेतला.

» विवाहपूर्व समुपदेशन कोर्स :

महाविद्यालयीन जीवनातच विद्यार्थींना वैवाहिक जीवनात निर्माण होणाऱ्या समस्या, येणाऱ्या अडचणी यासंदर्भात सविस्तर माहिती व्हावी यासाठी विवाहपूर्व समुदेशन कोर्स घेण्यात आला. यात वैवाहिक व कौटुंबिक समायोजन व समुपदेशनासंदर्भात सविस्तर मार्गदर्शन करण्यात आले. महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, डॉ. साधना जावळे, प्रा. वृषाली कोलहे व सौ. माया काळे यांनी विद्यार्थींचे विवाहपूर्व समुपदेशन केले.

» ब्युटी कल्चर अँड हेअर ड्रेसिंग (ब्युटीशीयन) कोर्स :

विद्यार्थींना स्वतःच्या पायावर उभे राहता यावे. त्यांना स्वयंरोजगार प्राप्त व्हावा यासाठी महाविद्यालय व श्रीहरी एज्युकेशन अँड मल्टीपर्फज सोसायटी संचलीत ज्योती इंटरनॅशनल ब्युटी ऑफेडमी यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाराष्ट्र शासनाच्या ‘‘दिनदयाल अंत्योदय योजनेच्या

राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियानांतर्गत' बुटी कल्चर अँड ड्रेसिंगविषयी प्रशिक्षण देण्यात आले. त्यासाठी डॉ. ज्योती महाजन यांचे मार्गदर्शन लाभले. महाविद्यालयातील १४ विद्यार्थीनींनी या कोर्सचा लाभ घेतला.

» मुलभूत संगणक प्रशिक्षण :

आधुनिक काळात संगणकाच्या ज्ञानाशिवाय पर्याय नाही. विद्यार्थीनींना संगणकाच्या कार्यप्रणालीची मुलभूत माहिती व्हावी. दैनंदिन कामकाजात संगणक तसेच इंटरनेट त्यांना सहज हाताळता यावे यासाठी मुलभूत संगणक प्रशिक्षण कोर्स घेण्यात आला. डॉ. विनय पाटील व डॉ. सोमनाथ लोकरे यांनी विद्यार्थीनींना सविस्तर प्रशिक्षण देऊन प्रात्यक्षिकही करून घेतले.

वरील सर्व उपक्रम राबवताना महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे यांचे मार्गदर्शन तसेच नॅक कोऑर्डिनेटर डॉ. सतीश जाधव, महाविद्यालयातील प्राध्यापक व प्राध्यापकेतर कर्मचाऱ्यांचे सहकार्य लाभले.

⌘

शैक्षणिक सहल समिती अहवाल

- प्रा. डॉ. सोमनाथ लोकरे
चैअरमन

दि. २२ सप्टेंबर २०१८ रोजी शैक्षणिक सहल समितीतर्फे विद्यार्थीनींसाठी तोरणमाळ येथे एकदिवसीय सहलीचे आयोजन करण्यात आले होते. तोरणमाळ हे महाराष्ट्र व गुजरात या दोन राज्यांच्या सीमेवर वसलेले एक नयनरम्य व प्रेक्षणीय स्थळ म्हणून प्रसिद्ध आहे. विद्यार्थीनी व प्राध्यापकांनी येथील निसर्ग आदिवासी संस्कृती व तेथील जीवनमान यांचा जवळून अभ्यास केला. एकूण ३२ विद्यार्थीनींनी या शैक्षणिक सहल अभ्यासात आपला सहभाग नोंदवला.

⌘

क्रीडा समिती अहवाल

– प्रा. डॉ. सतीश जी. जाधव
समन्वयक

-
१. दि. ३० मे २०१८ रोजी एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई येथील क्रीडा समन्वयक श्रीमती बीना पंड्या यांनी आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेच्या आयोजनाबाबत प्राथमिक पाहणी केली. यावेळी चर्चेसाठी संस्थेचे सचिव प्रा. अे. पी. चौधरी, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, उपप्राचार्य डॉ. किशोर नेहेते, क्रीडा समन्वयक डॉ. सतीश जाधव उपस्थित होते.
 २. दि. ५/७/२०१८ रोजी क्रीडा विभाग, एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई यांचेकदून दि. १०-११ ऑगस्ट २०१८ रोजी होणाऱ्या आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा (बुद्धीबळ, कॅरम, योगा, थ्रोबॉल, रस्सीखेच, निबंध) आयोजनासंदर्भात पत्र प्राप्त झाले.
 ३. दि. ७/७/२०१८ रोजी क्रीडा विभाग, एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई येथे आयोजित वार्षिक क्रीडा बैठकीसाठी महाविद्यालयाचे क्रीडा समन्वयक डॉ. सतीश जाधव उपस्थित होते.
 ४. दि. १०-११ ऑगस्ट रोजी आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा (बुद्धीबळ, कॅरम, योगा, थ्रोबॉल, रस्सीखेच, निबंध) संपन्न झाल्या. स्पर्धेत २१ महाविद्यालयातून सहा क्रीडा प्रकारात जवळपास ३६० विद्यार्थिनी सहभागी झालेत. स्पर्धेचे उद्घाटन माजी खासदार मा. डॉ. उल्हास पाटील यांनी केले. स्पर्धेसाठी डॉ. नितीन प्रभू तेंडोलकर व संस्थेचे सर्व सन्माननीय पदाधिकारी उपस्थित होते.
 ५. कु. वर्षा वाल्मिक साबळे (BA - III) या जळगाव
 ६. महाविद्यालयाच्या विद्यार्थिनीने क्रीडा निबंध स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळविला तर जळगावचा रस्सीखेचचा संघ तृतीय स्थानावर राहिला.
 ७. दि. १२-१५ डिसेंबर, २०१८ दरम्यान आयआयएस विद्यापीठ, जयपूर येथे होणाऱ्या पश्चिम विभागीय आंतर विद्यापीठीय व्हॉलीबॉल स्पर्धेसाठी एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापीठ, मुंबईच्या व्हॉलीबॉल संघाच्या सांगली येथील प्रशिक्षण शिबीरासाठी कु. संगीता नन्नवरे व कु. निलम बारी यांची अभिनंदनीय निवड झाली.
 ८. दि. १३-१४ फेब्रुवारी २०१९ दरम्यान २२ व्या महाराष्ट्र राज्य आंतरविद्यापीठीय क्रीडा स्पर्धा (अश्वमेध) मुंबई विद्यापीठ, मुंबई येथे कु. निलम बारी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबईचा व्हॉलीबॉल संघात सहभाग.
 ९. दि. ९-११ सप्टेंबर २०१८ रोजी सॉफ्ट कॉलेज, पुणे येथे आयोजित आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा प्रश्न मंजूषा, बॅडमिंटन व व्हॉलीबॉल स्पर्धेसाठी महाविद्यालयाच्या संघ सहभागी. संघाचे नेतृत्व प्रा. डिंपल पाटील यांनी केले.

⌘

પ્રાણાપકાંચે કાર્ય

Individual Progress Report

Dr. Jayashri M. Nemade Principal

1. Guidance on soft skills recorded on Akashwani dated on 04-04-2018 for Yuvavani and played on Radio on 02-05-18 (part first) & 09-05-18 (part second)	6. Worked as a Resource person for IGNOU B.Ed. first and second year students at 16116P study Centre Faizpur from 12-11 to 14-11-2018.
2. Attended one day workshop on the scheme of examination for the first year Under-Graduate Degree and Diploma programmes organized by S.N.D.T. Women's University on August 24,2018 at Patkar Hall, Churchgate Campus, Mumbai.	7. Nominated as a member of the SNDT University Board of sports of Physical Education for the period of 1 year i.e. November 2018 to November 2019.
3. Actively participated in two days Workshop on Author-Publisher on September 7 & 8, 2018 organized by Akhil Bharatiya Marathi Prakashak Sangh, Pune, Dr Annasaheb G.D. Bendale College and Atharva Publicaion Jalgaon.	8. Worked as a committee member of UGC guidelines XII th plan Rajiv Gandhi National fellowship for SC candidate 2012-17 for evaluation dated 11-12-2018
4. Organization and Participation in National Seminar on Antonio Gramsci : Contemporary Context jointly organized by Krantisinha Nana Patil Akadami, Pragtik Itihas Parishad and Arunodaya Dnyan Prasarak Mandal's Women's College of Arts, Commerce and Home Science, Jalgaon on 17 and 18 November 2018.	9. Organized a special winter NSS camp at Kanalada Village from 20-12-2018 to 26-12-2018
5. Actively Participated in the workshop on "Learing Objectives and Types of Questions" through mLearing mode from October 19- November 2'2018 equivalent to one-week full time workshop.	10. Worked as an Expert for evaluation at Avishkar-2018 organized by KBCNMU, dated 27 December 2018 at Dhanaji Nana Mahavidyalaya Faizpur
	11. Worked as a Counsellor for M.A. Education, 1 st year (Shikshanache Manasshastriy Adhishtan) & 2 nd year (Shaikshanik Margadarshan V Samupdeshan) for M.A. Education, on Sunday dated 02-12-2018, 09-12-2018, 23-12-2018, 6-01-2019
	12. Worked as a Resource person in National Seminar on Contemporary Issues In India and Peace Education dated 16 February 2018.
	13. Presented paper on 'A Solution on Contemporary Issues in India'. Dated 16 February 2018 in National Seminar
	14. Published Paper on 'A Solution on Contemporary Issues in India' in UGC approved research Journal 'Research

- Journey' having Impact factor 6.261 special Issue No. 165 on Cotemporary issues in India and peace Education.
15. Presented a paper titled "Nature of Intellectual Property Rights" in one day Interdisciplinary National Seminar on 'Intellectual Property Rights : Nature and Problems' held on Saturday 23 February 2019
16. Chairperson of Valedictory function of one day Interdisciplinary National Seminar on 'Intellectual Property Rights : Nature and Problems' held on Saturday 23 February 2019.
17. Presented paper titled 'Industrialization and Socio-Environmental Issues' in one day interdisciplinary National Seminar on 'Industrialization and Socio-Environmental Issues'(Industry-Academia Innovative Practices held on Monday 25 February 2019).
18. Chairperson of Valedictory function of one day interdisciplinary National Seminar on 'Industrialization and Socio-Environmental Issues'(Industry-Academia Innovative Practices) held on Monday 25 February 2019.
19. Poem Recorded on Akashwani on 7 December and recited on Radio at 12.10 in the Maher programme on 10-12-2019.
21. Chairperson of Academic and Administrative Audit of College(AAA) to examine Indirabai Bhaskarao Pathak Womens College Samarth Nagar, Aurangabad Affiliated to Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University Aurangabad on 7th March 2019.
22. Chairperson of Expert Committee to examine the proposal/physical infrastructure of Dr. Varsha Patil Women's College of Home Science
23. Jalgaon on 11th march 2019.
Awarded Gandhi Research Foundation Certificate 2019 for promoting thoughts of Mahatmaji among students.
24. Worked as a chief guest in Lokmat Sakhi Manch Programme of various competition dated 3rd march 2019.
25. Nominated as a member of the SNDT Women's University Board of Sports and Physical Education.
- ⌘
- Dr. Hirnal Vaman Chavan
HOD, Economics**
1. Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University Awarded Ph.D. to my two research students Dr. Patil Suresh Hilal (Dharangaon College) and Dr. Muralidhar Pandit Gaikvad (Marud Janjira, Dist. Raigad College)
2. Delivered a Lecture on 'Environmental Changes : Causes and Effects' in Staff Academy. Date 20th October 2018.
3. Participated and presented a paper on 'Economic Thoughts of Karl Marx' in 42nd national conference of Marathi Arthashastra Parishad, organized by Saradar Patel College Chandrapur. Date 17th to 19th November 2018 at Chandrapur.
4. Received 'Sanman Patra' from Marathi Arthashastra Parishad in the 42nd national conference of Marathi Arthashastra Parishad. Organized by Sardar Patel College Chandrapur. Date 17th to 19th November 2018 at Chandrapur.
5. Published book 'Defence Economics'. Publisher Prashant Publication, Jalgaon. Co-author Prof. A.P. Chaudhari and Prof. Mrs. Archana P. Chaudhari. Date

- 17th November 2018.
6. Participated in U.G.C. sponsored short term course on ‘Gender Sensitization’ organized by H.R.D.C. center Kumaun University Nainital from 27th November 2018 to 3rd December 2018.
7. Participated and presented a paper in national seminar on ‘Overcoming Gender Discrimination in 21st Century of India.’ Organized by UPSA & women’s studies center, Kumaun University Nainital from on 30th November to 1st December 2018. Title of the paper is ‘Role of Women in Various Sector.’
8. Participated in workshop on ‘Learning Objectives and Types of Question’ through M-Learning mode from 19th October 2018 to 2nd November 2018. Organized by department of educational technology and university examination section and teaching learning center PMMMNMTT-MHRD, S.N.D.T. women’s university, Mumbai. It is equivalent to one week full time workshop.
9. The paper published on ‘Problem of Black Money’ in UGC listed peer reviewed referred international multidisciplinary quarterly research journal ‘AJANTA’ volume VII, issue IV October-December 2018 ISSN 2277-5730 Page no.116-119. Ajanta Prakashan Aurangabad.
10. Participated in multidisciplinary national seminar on ‘Academic and Administrative Audit,’ organized by Arts, commerce and science college, Dhule. Seminar sponsored by Kavayitri Bhinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.
11. Appointed as a B.O.S. member of Business Economics’ at Kavayitri Bhinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.
12. Worked as a secretary of ICSSR New Delhi sponsored one day Interdisciplinary National seminar on ‘Intellectual Property Rights : Nature and Problems.’ Organized by Department of Economics and Geography of Adpm's, Women's College of arts commerce and Home Science, Jalgaon, on 23rd February 2019.
13. Participated and presented a paper in ICSSR New Delhi sponsored one day Interdisciplinary National seminar on ‘Intellectual Property Rights : Nature and Problems.’ Organized by Department of Economics and Geography of ADPMs, Women's College of arts commerce and Home Science, Jalgaon, on 23rd February 2019. Title of the paper is ‘Intellectual Property Rights and Bio technology.’ The paper published in the book ‘Intellectual Property Rights : Nature and Problems’ Prashant Publication, Jalgaon, Feb. 2019 ISBN 978-93-88679-39-6
14. Participated and presented a paper in ICSSR New Delhi sponsored one day Interdisciplinary National seminar on ‘Industrialization and Socio-Environmental Issues’ Organized by Department of Sociology of ADPMs, Women's College of arts commerce and Home Science, Jalgaon, on 25th February 2019. Title of the Paper is ‘Bharatatil Audyodikarnachi Samasya Aani Vishesh Arthik Shetramule Nirman Zalele Prashna. Paper published in the book ‘Industrialization and Socio-Environmental Issues,’ Feb. 2019. ISBN 978-93-88679-40-2

Dr. Sadhana B. Jawale
HOD, Sociology

1. Participated in two day Sports Tournament at Women's College of Arts Commerce & Home Science Jalgaon organized by S.N.D.T. Women's University & Department of Physical Education Mumbai held on 10.11 August 2018.
2. Participated in one day National Seminar on 'Antoni Gramsci: Contemporary Context' Jointly organized by Krantishinha Nana patil Academy Pragatik Itihas Parishad & Women's College of Arts Commerce & Home Science Jalgaon on 17-18 Nov. 2018 at Jalgaon.
3. Participated in one week workshop on 'Learning Objective and Type of Questions.' Organized by S.N.D.T. Women's University Department of Educational Technology & University Examination Section, Teaching Learning Centre Pandit Madan Mohan Malaviya National Mission on Teachers of Teaching Mumbai held on October 19-November 2, 2018 equivalent to one week full time workshop.
4. Participated in ICSSR New Delhi sponsored one day Interdisciplinary National Seminar on 'Intellectual Property Rights : Nature & Problems' organized by ADPM's Women's College of Arts Commerce & Home Science Jalgaon held on 23 February 2019.
5. Worked as a Convener of one day Interdisciplinary National Seminar on 'Industrialization and Socio. Environmental Issues.' (Industry Academia Innovative practices) sponsored by ICSSR New Delhi.

6. Published a paper titled 'Industrialization & Waste material' in a book 'Industrialization and Socio-Environmental Issue' published by Prashant Publication, Jalgaon. (Article-28 pp-206 Feb.2019 ISBN-978-93-88769-40-2)

7. Edited a book published by Prashant Publication Jalgaon titled 'Industrialization and Socio-Environmental issues' Comprised research paper presented in one day Interdisciplinary National Seminar held on 25 Feb. 2019 sponsored by ICSSR New Delhi.

Dr. Kishor H. Nehete
HOD, Geography

1. Participated UGC sponsored short-term course on Gender Sensitisation organized by HRDC Kamaun university Nainital dated 27-11-18 to 3-12-2018
2. Participated and presented a paper in the seminar on 'Overcoming Gender Discrimination in 21st century in India' organized by USPA & women's studies center kumaun University Nainital dated 30th Nov. To 1st Dec. 2018.
3. Participated and presented a paper in the one day interdisciplinary seminar on intellectual property rights : Nature & Problems, Sponsored by ICSSR New Delhi organized by ADPM's Women's college Jalgaon Dated 23rd Feb. 2019. Presented paper on 'Boudhik Sampada & Bhougolik Vishesta Darshak Chinhe.'
4. Participated and presented a paper in the one day interdisciplinary seminar on 'Industrialization and Socio-Environment Issue. Sponsored

- by ICSSR New Delhi organized by ADPM's Women's College Jalgaon dated 25th Feb. 2019. Present a paper 'Industrial Waste Management.'
5. Participated in Short-term course organized by SNDT Women's University Dept. of Education, Teaching Technology & University Examination Sector Teaching Learning center PMMNMTT MHRD Mumbai dated 19th oct. 2018 to 2nd Nov. 2018.
 6. Published paper in Research Journey Journal paper title- 'Spatial Distribution and Growth of Tribal population in Chopada, Yawal and Raver Tehsils.'
 7. Participated and presented a paper in two day national conference at Sant Dnyaneshwar Mahavidhyalaya Soegaon. Dated 13th, 14th Oct. 2018. Paper title -' Daywise distribution of weekly Market centres in Jalgaon District of Maharashtra.'
 8. Participated in CBCs Workshop at SNDT Arts College pune dated – 2nd march 2018.

⌘

प्रा. डॉ. सुंगंधा आय. पाटील
मराठी विभाग प्रमुख

१. दि. १४फेब्रुवारी २०१९रोजी "Historiography : New Trends in History writing-Local History of Khandesh, One day National Conference" मध्ये शोधनिबंध.
विषय: 'धुळ्यातील रोमन कॅथॉलिक मिशनरींचे कार्य.'
स्थळ: आप्पासाहेब आर.बी.गरुड आर्ट्स, कॉमर्स आणि सायन्स कॉलेज, शेंदुर्णी ता.जामनेर.
UGC Approved Research Journal मध्ये शोधनिबंध ISSN - २३४८-७९४३.
२. दि. २३ व २४ फेब्रुवारी २०१९ रोजी शिवछत्रपती

कुसुमाई

क्रीडापीठ बालेवाडी येथे राष्ट्रीय सेवा योजना, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय कक्ष, महाराष्ट्र शासन, मुंबई आणि राष्ट्रीय सेवा योजना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी राज्यस्तरीय कार्यशाळा', 'सक्षम युवा समर्थ भारत अभियान' या दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग.

३. दि. २३ फेब्रुवारी २०१९ रोजी कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव द्वारा आयोजित 'बौद्धिक संपदा : स्वरूप आणि समस्या' या राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग.
४. दि. २५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव येथे आयोजित 'औद्योगिकीकरण आणि पर्यावरणीय समस्या' या विषयावर शोध निबंध प्रकाशित.
५. 'शब्दांकूर' या हस्तलिखिताचे संपादन.
६. महाविद्यालयातील प्राध्यापक प्रबोधिनी समिती अंतर्गत 'पर्यावरण व प्रदूषण' या विषयावर व्याख्यान संपन्न.
७. राष्ट्रीय सेवा योजना : कार्यक्रम अधिकारी म्हणून वर्षभर काम केले.

⌘

प्रा. युनूस शेख
इंग्रजी विभागप्रमुख

१. धुळे येथील विद्यावर्धिनी कॉलेज आयोजित 'NAAC Revised Guidelines' या चर्चासत्रात 'NAAC Accreditation : A Critique' विषयावर निबंध वाचन व प्रकाशन.
२. महाविद्यालयाने आयोजित केलेल्या "वाढते औद्योगिकीकरण आणि सामाजिक पर्यावरणीय समस्या" या विषयावरील राष्ट्रीय चर्चासत्रात "Industrialization and Environmental Issues" या विषयावर निबंध प्रकाशीत.
३. महाविद्यालयाने आयोजित केलेल्या "बौद्धिक

८९

२०१८-१९

<p>संपदा हक्क : स्वरूप व समस्या” या विषयावरील राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग.</p> <p>४. एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई आयोजित “NAAC Revised Guidelines” या चर्चासत्रात सहभाग.</p> <p>५. जळगाव शहर म.न.पा. उर्दू शाळा क्र.३५ च्या स्थानिक व्यवस्थापन परिषदेवर निवड.</p>	<p>᳚</p>	<p>5. Participated in Two Day National Conference on ‘Agriculture: Irrigation, Processing Industries & Market System’ sponsored by Dr. Babasaheb Ambedkar Marathawada University, Aurangabad in collaboration with Maharashtra Sinchan Sahyog, Aurangabad & Jain Irrigation System Ltd. Jalgaon at Sant Dnyaneshwar Mahavidyalaya, Soegaon on October 13-14, 2018.</p> <p>6. Worked as a Paper Examiner in the subject of Geography at BA-II & III Examination held in October, 2018 on October 16-17, 2018.</p> <p>7. Conducted Practical Examination of BA-III DC-XII at Jalgaon on October 19, 2018.</p> <p>8. Participated in National Seminar on ‘Antonio Gramsci : Contemporary Context’ jointly organized by Krantishinha Nana Patil Akademi, Pragatik Itihas Parishad and Women’s College of Arts, Commerce and Home Science, Jalgaon on 17-18 November, 2018 at Jalgaon.</p> <p>9. Participated in One-Week Full-time Workshop on ‘Learning Objectives and Types of Questions’ through mLearning Mode organized by Teaching Learning Centre (PMMMNMTT-MHRD), Department of Educational Technology, SNDT Women’s University, Mumbai between Oct 19 to Nov 2, 2018.</p> <p>10. Participated in Short Term Faculty Development Programme of one week (Seven Days) duration for ‘IQAC Coordinators’ conducted at the Dhanaji Nana Mahavidyalaya, Faizpur from 07/01/2019 to 13/01/2019 under the Scheme of Pandit Madan Mohan</p>
--	----------	--

- Malaviya National Mission on Teachers and Teaching, UGC-HRDC, Savitribai Phule Pune University, Pune.
11. Worked as a Paper Setter and Translator in the subject of Geography at the BA-II & III Examination, held in March/April, 201 on 14-15 January, 2019.
 12. Participated in Workshop of 'NAAC Awareness Programme (NAP)' organized by Internal Quality Assurance Cell of Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon sponsored by National Assessment and Accreditation Council, Bangalore during 17-18 January 2019.
 13. Worked as a Convener of One day Interdisciplinary National Seminar on 'Intellectual Property Rights : Nature and Problems' sponsored by ICSSR, New Delhi.
 14. Published a paper titled 'Status of Intellectual Property Indicators' in a book Intellectual Property Rights : Nature and Problems published by Prashant Publications, Jalgaon (Article 26, pp. 209-214, February, 2019, isbn-978-93-88769-39-6)
 15. Edited a Book published by Prashant Publications, Jalgaon titled, 'Intellectual Property Rights : Nature and Problems' comprised research papers presented in Interdisciplinary National Seminar held on 23rd February 2019 sponsored by ICSSR, New Delhi.
 16. Worked as a Co-organizer of One Day Interdisciplinary National Seminar on 'Industrialization and Socio-Environmental Issues' (Industry-Academia Innovative Practices) sponsored by ICSSR, New Delhi.
 17. Published a paper title 'Challenges of Climate Change' in a book Industrialization and Socio-Environmental Issues published by Prashant Publications, Jalgaon. (Article 15, pp. 124-132, February, 2019, isbn-978-93-88769-40-2)
 18. Edited a book published by Prashant Publications, Jalgaon titled, 'Industrialization and Socio-Environmental Issues' (Industry-Academia Innovative Practices) comprised research papers presented in Interdisciplinary National Seminar held on 25th February 2019 sponsored by ICSSR, New Delhi.
- ⌘
- Dr. Shrikant S. Chaudhary**
Dept. of Economics
1. Participated in UGC Sponsored Short-term course in Gender Sensitization organized by Human Resource Development Centre, Kumaun University, Nainital (Uttarakhand) dated 27-11-2018 to 3-12-2018.
 2. Participated & Presented a paper in the Seminar on Overcoming Gender Discrimination in 21st century in India organized by USPA & Women's studies center Kumaun University, Nainital dated 30th Nov. to 1st Dec. 2018.
 3. Participated and presented a paper in one day interdisciplinary seminar on Intellectual Property Rights : Nature & Problems sponsored by Indian Council of social science Research (ICSSR) New Delhi. Organized by Dept. Economics & Geography ADPM's Women's College of Arts, commerce and Home science Jalgaon & IQAC dated 23rd Feb. 2019.
 4. Participated and presented a paper in one day interdisciplinary seminar

on ‘Industrialization and Socio-Environmental Issues’ sponsored by Indian council of social science Research (ICSSR) New Delhi. Organized by Dept. of Sociology ADPM’s Women’s College of Arts Commerce & Home Science Jalgaon & IQAC dated 25th Feb. 2019.

**Dr. Vinay B. Patil
Librarian**

- Research paper- “Library” Automation Software Packages Used in Academic Libraries of Jalgaon City : A Comparative Study”, By Vinay B. Patil and Dr.C.D. Wani. Scholarly Research Journal for interdisciplinary Studies “Web Based Library and Information Services in Academic Libraries” Vol-07 Issue-36, Jan-Mar. 2018, Impact Factor : 6.177 (SJIF) ISSN : 2278-8808.
- Research paper- “Cloud Computing for Library Services” By Vinay B. Patil and others in Multidisciplinary International E-research Journal “Research Journey” Issue-103, Jan. 2019, Impact Factor : 6.261 (SJIF) ISSN : 2348-7143.
- Research paper- “Role of Libraries in 21st Century” By Vinay B. Patil and Dr. C.D. Wani, in International Peer Reviewed Bi-Monthly E-Journal of library and Information Science “Knowledge Librarian” Jan. 2019, Impact Factor: 5,422 (SJIF)eISSN : 2394-2479.
- Full Papers published in Conference Proceedings – Assistive Technology and e-Libraries By Dr R Perumal & Dr. Vinay B. Patil, Revamping of Academic Libraries for Next Generation, Vol.-II, Nov. 2018, Book Published by-Atharva Publications, Jalgaon. Editors- Dr. V.B. Patil & Others, (ISBN-978-93-88544-06-1)
- Editing of the Conference proceedings of the – “Revamping of Academic Libraries for Next Generation” Vol.-I & Vol.-II Atharva Publications, Jalgaon. Editors-Dr. Vinay B. Patil, & others (ISBN-978-9388544-05-4 & ISBN-978-9388544-06-1)
- Paper presented in National conference on-“Copyright with reference to IPR”, ICSSR Sponsored one day Interdisciplinary National level Seminar on “Intellectual Property Rights : Nature and Problems”, A.D.P. Mandal’s Women’s college of Arts, Comm. & Home Science college, Jalgaon 23 Feb. 2019.
- Paper presented in National Conference on-“Infollution”, ICSSR Sponsored one day Interdisciplinary National level Seminar on “Industrialization and Socio-Environmental Issues”, A.D.P. Mandal’s Women’s College of Arts, Comm. & Home Science College, Jalgaon, 25 Feb. 2019.
- Attended one International Conferences, four National Seminars, two workshops
- Attended Short Term Course at Nashik, in Library Science, MHRD’s, Faculty Development Centre, UGC, Human Resource Development Centre, (ASC), Savitribai Phule Pune University, Pune from 17 Dec. 2018 to 23 Dec. 2018.
- Worked as a resource person in One Day National Conference on “Web based Library Services In Academic library” by SSVP’s Sansthas Late S.D. Patil Alias Baburao Dada Arts, Commerce

and Late M.D. Sisode Science College, Shindkehda, Dist. – Dhule. On 22 Jan. 2019.

- As a Session Chair Person of Technical Sessions in Workshop on “Rules and Regulations for Library Professionals” Bharatratna Maharshi Karve KRC, SNDT Womens University, Mumbai On 28/09/2018.
- Delivered a Lecture on “Sarvajanik Granthalayanchi Adhunitekade Vatchal” at Granthotsav 2018 on 10-11 Jan. 2019 Maharashtra Rajya Sahitya ani Sanskruti Mandal, Mumbai ani Jilha Granthalaya Adhikar Karyala, Jalgaon Date-10/12/2018.
- Elected as a Council Member in ILA Council (2019-2022) of Indian Library Association, New Delhi.

प्रा. संजय व्ही. भामरे

अर्थशास्त्र विभाग

१. एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठातील शिक्षण तंत्रज्ञान आणि परीक्षा विभागाच्या अध्यापन व अध्ययन केंद्र पंडीत मदन मोहन मालविया राष्ट्रीय मिशन व शिक्षक आणि अध्यापन ऑक्टो. १९ ते नोव्हें. २०१८ या कालावधीत (PMMMNMTT-MHRD) आयोजित ऑनलाईन ‘शिक्किण्याचे उद्दिष्टे आणि प्रश्नांचे प्रकार’ याविषयी कार्यशाळेत सहभाग.
२. सरदार पटेल महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे दि. १७, १८, १९ नोव्हेंबर २०१८ रोजी येथे आयोजित मराठी अर्थशास्त्र परिषदेच्या ४२ व्या अधिवेशनात सहभाग व महाराष्ट्रातील कुपोषण समस्या कारणे, परिणाम व उपाययोजना या विषयावर निबंध सादर व परिषदेच्या स्मरणिकेत प्रकाशित.
३. दि. २३/३/२०१९ रोजी कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव

भारतीय सामाजिक शाळा संशोधन परिषद नवी दिल्ली पुरस्कृत अर्थशास्त्र व भूगोल विभागातर्फे आयोजित बौद्धिक संपदा स्वरूप आणि समस्या या विषयावर च्या राष्ट्रीय परिषदेत सहभाग व ‘बौद्धिक संपदा अधिकाराचे फायदे व तोटे’ या विषयावर ISBN ९७८-९३-८८७६९-३९-६ या शोधनिबंध पुस्तकात शोधनिबंध सादर.

४. दि. २५/३/२०१९ रोजी कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव भारतीय सामाजिक शास्त्र संशोधन परिषद, नवी दिल्ली पुरस्कृत समाजशाळा विभागातर्फे आयोजित औद्योगिकीकरण आणि सामाजिक पर्यावरणीय समस्या या विषयावरच्या राष्ट्रीय परिषदेत सहभाग व औद्योगिकरणातील टाकाऊ पदार्थाचे व्यवस्थापन या विषयावर ISBN ९७८-९३-८८७६९-४०-२ या शोधनिबंध पुस्तकात शोधनिबंध सादर.

Prof. Vrushali Kolhe

Dept. of Sociology

1. Participated in Inter Collegiate Sports tournament competition, organized by Department of physical education SNDT Women's University Mumbai & Women's college of Arts, Comm. & Home Science. Jalgaon on August 10, 11, 2018.
2. Participated in National Seminar on “Antonio Gramsci : Contemporary Context” jointly organized by Krantishiha Nana Patil Academy Pragatik Itihas Parishad & Women's college of Arts, Commerce & Home Science Jalgaon on -17, 18 November 2018 at Jalgaon..
3. Participated in “One week full-time workshop on” Learning objectives &

type of questions through M-Learning Center (PMMMNMTT MHRD) Department of Educational Technology SNDT. Women's University, Mumbai between oct. 19 to Nov.2 2018.

4. Worked as a paper setter & translator in the subject of sociology BA II, Examination sem. (IV) held in March/April 2019. On 4 December 2018.
5. Participated in National conference on Contemporary issues in India & Peace Education. Jointly organized by K.B.C. North Maharashtra University Jalgaon & Women's college of Education Faizpur on 16th feb. 2019.
6. Paper presentation on 'Peace Education & Human Rights.' Participated & presented a paper in one day interdisciplinary seminar on 'Intellectual Property Rights : Nature & Problems' Sponsored by Indian Council of Social Science Research, New Delhi organized by ADPM's Women's College of Art's, Commerce & Home Science, Jalgaon on date 23rd Feb. 2019. Presented a paper – "Intellectual Property Rights. : Copy Rights".
7. Participated & presented a paper in one day inter disciplinary seminar on "Industrialization and Socio-Environmental issues" sponsored by Indian council of social science Research(ICSSR)New Delhi organized by Department of Sociology, ADPM's Women's College of Art's Commerce & Home Science Jalgaon on 25th Feb.-2019. Presented a paper on 'Industrial Development and Pollution.'

⌘

प्रा. डॉ. प्रकाश जी. कांबळे
मराठी विभाग

१. महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागात कार्यक्रम अधिकारी.
२. मराठी विभागाच्या माध्यमातून राबवत असलेल्या 'आपकी अदालत, सावित्रीबाई फुले वाचक चळवळ' 'निर्झीती युवा फोरम' या विद्यार्थीभिमुख उपक्रमाचे संचालन.
३. 'शब्दांकूर' या हस्तलिखीताचे संपादन.
४. महाविद्यालयातील प्राध्यापक प्रबोधिनीचा चेअरमन म्हणून कार्य.
५. दि. २६ नोव्हे. २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये संविधानदिनानिमित्त 'भारतीय संविधान आणि वर्तमान' या विषयावर व्याख्यान.
६. दि. १८ जाने. २०१९ रोजी काव्यरत्नावली चौक जळगाव येथे 'नयनतारा सहगल' यांचे भाषण वाचून निषेध केलेल्या कार्यक्रमात सहभाग.
७. दि. २५ नोव्हे. २०१९ रोजी 'प्रजासत्ताक भारत आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर' या विषयावर सुप्रसिद्ध विचारवंत डॉ.सिद्धोधन कांबळे यांचे अल्पबचत भवन, जळगाव येथे व्याख्यानाचे आयोजन.
८. दि. ७ नोव्हे. २०१८ रोजी कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालयात 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या विषयावर व्याख्यान.
९. दि. २९ जाने. २०१९ रोजी लोकशाहीवादी नागरिक मंचाच्या वर्तीने आयोजित 'युवा संसद' या कार्यक्रमात 'आय.एम.आर' महाविद्यालयामध्ये 'लोकशाही आणि युवा' या विषयावर व्याख्यान.
१०. दि. १९ फेब्रु. २०१९ रोजी ज्येष्ठ नागरिक संघाच्या वर्तीने आयोजित 'शिवजयंती कार्यक्रमात' प्रमुख वक्ता म्हणून निमंत्रित.
११. दि. १९ फेब्रु.२०१९ रोजी सायं. ६:०० वाजता संत रविदास भवन जळगाव येथे आयोजित संत

रविदास व छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या संयुक्त जयंती उत्सवात प्रमुख वक्ता म्हणून निमंत्रित.

१२. दि. २० फेब्रु. २०१९ रोजी शिवजयंती निमित्त आयोजित कार्यक्रमात महाविद्यालयामध्ये ‘छत्रपती शिवाजी महाराज यांची जडण-घडण’ या विषयावर व्याख्यान.
१३. दि. २७ फेब्रु. २०१९ रोजी गैरव पार्क जळगाव यांच्या वर्तीने आयोजित शिवजयंती उत्सवात प्रमुख व्याख्याता म्हणून निमंत्रित. ‘छ. शिवाजी महाराज’ एक आकलन या विषयावर व्याख्यान.
१४. ‘कॉपीराइट आणि मराठी साहित्यिकांची उदासिनता : एक आकलन’ हा शोधनिबंध प्रकाशित.
१५. महाविद्यालयाच्या प्राध्यापक प्रबोधिनीमध्ये दि. १५-४-१९ रोजी ‘औद्योगिकीकरण आणि पर्यावरण’ या विषयावर व्याख्यान.

⌘

प्रा. माधव पाटील इंग्रजी विभाग

१. धुळे येथील विद्यावर्धिनी महाविद्यालय आयोजित ‘NAAC Revised Guidelines’ या चर्चासत्रात ‘Best Practice’ या विषयावर निबंध वाचन व प्रकाशन.
२. दि. १० व ११ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयात संपन्न झालेल्या आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेच्या आयोजन समितीत आयोजक म्हणून सहभाग.
३. दि. २३ फेब्रुवारी २०१९ महाविद्यालयात आयोजित ‘बौद्धिक संपदा : स्वरूप आणि समस्या’ या राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग.
४. दि. २५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी महाविद्यालयात आयोजित ‘औद्योगिकीकरण आणि पर्यावरणीय समस्या’ या राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग.
५. महाविद्यालयात आयोजित प्राध्यापक प्रबोधिनी समिती अंतर्गत ‘पर्यावरण व मी’ या विषयावर

व्याख्यान दिले.

⌘

प्रा. डिंपल पाटील हिंदी विभाग प्रमुख

१. दि. २६-२७ जुलै २०१८ ला एस.एन.डी.टी. कॉलेज, पुणे येथे ‘डिपार्टमेंट ऑफ स्टूडन्ट्स डेव्हलपमेंट’ विभाग द्वारा युवा-महोत्सवसाठी आयोजित उद्बोधन वर्ग व कार्यशाळेत सक्रिय सहभाग.
२. दि. ९ ऑगस्ट २०१८ रोजी जळगावच्या आकाशवाणी केंद्रावर पुस्तक ‘जो मन को छू गई’ या शृंखलाअंतर्गत उषा प्रियंवदा द्वारा लिखित ‘रुकोगी नही राधिका’ या उपन्यास वर्वारा प्रसारित.
३. दि. १०-११ ऑगस्ट २०१८ रोजी आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेच्या आयोजन समितीत आयोजक म्हणून सहभाग.
४. दि. ९ ते ११ सप्टेंबर २०१८ रोजी सॉफ्ट कॉलेज पुणे येथे आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा संघाचे संघ व्यवस्थापक म्हणून सहभाग.
५. दि. १५ सप्टेंबर २०१८ रोजी ‘जनता’ या ऑनलाइन जर्नल्स मध्ये ‘भगवानदास मोरवाल के उपन्यासों में गांधीवादी चिंतन’ या विषयावर शोधाशोध प्रकाशित.
६. दि. १७-१८ नोव्हेंबर रोजी ए.डी.पी.एम मंडळ संचलित कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव येथे ‘एन्टोनियो ग्रामशी : समकालीन संदर्भ’ या विषयावर आयोजित राष्ट्रीय चर्चासत्रात सक्रिय सहभाग.
७. दि. १९ ऑक्टोबर ते २ नोव्हें. २०१८ रोजी एस.एन.डी.टी महिला विद्यापीठ, मुंबई च्या डिपार्टमेंट ऑफ एज्युकेशनल टॅक्नोलॉजी एंड युनिव्हर्सिटी एक्सामिनेशन सेक्शन

(PMMMNMTT-MHRD) द्वारा आयोजित 'लर्निंग ऑब्जेक्टिव एंड टाईप्स ऑफ क्वेशन' या वर्कशॉप मध्ये सक्रिय सहभाग.

८. दि. १ फेब्रुवारी २०१९ रोजी परली वैजनाथ येथे आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय संगोष्ठी मध्ये 'भगवानदास मोरवाल के उपन्यासों में गांधीवादी चिंतन' या विषयावर ऑनलाइन जर्नलमध्ये शोधालेख प्रकाशित.
९. दि. १३ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग मुंबई प्रायोजित कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, बोदवड आयोजित 'महिला व बचत गट' या राज्यस्तरीय वर्कशॉप मध्ये सक्रिय सहभाग.
१०. दि. ८ फेब्रुवारी २०१९ रोजी डी.डी.एस.पी. कॉलेज, एंडोल येथे आयोजित 'भगवानदास मोरवाल के काला पहाड उपन्यास में दलित विर्मश' या विषयावर ऑनलाइन जर्नलमध्ये शोधालेख प्रकाशित.
११. दि. १७ फेब्रुवारी २०१९ रोजी डी.एन.कॉलेज फैजपूर व उत्तर महाराष्ट्र हिंदी प्राध्यापक परिषदद्वारा आयोजित वार्षिक अधिवेशन व राष्ट्रीय हिंदी संगोष्ठी मध्ये 'भगवानदास मोरवाल के उपन्यासों में मुस्लिम स्त्री विर्मश' या विषयावर ऑनलाइन जर्नलमध्ये शोधालेख प्रकाशित.
१२. दि. २३ फेब्रुवारी २०१९ रोजी कला, वाणिज्य व गृह विज्ञान महिला महाविद्यालय जळगाव द्वारा आयोजित 'बौद्धिक संपदा : स्वरूप आणि समस्या' या राष्ट्रीय चर्चासत्रात सक्रिय सहभाग.
१३. दि. २५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी कला वाणिज्य व गृह विज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव येथे आयोजित 'शेती क्षेत्रावरील औद्योगिकीकरणाचा प्रभाव' या विषयावर शोधालेख प्रकाशित.
१४. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये महाविद्यालयात 'माजी विद्यार्थी संघ समिती'चे चेअरमन म्हणून कार्यरत.

प्रा. राजेश मेरसिंग खडे हिंदी विभाग

१. शोधनिबंध 'वैश्वीकरण के परिप्रेक्ष्य में हिंदी भाषा' राजर्षी शाहु कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पाथ्री, ता. फुलंब्री, जि. औरंगाबाद प्रकाशित अरहंत मल्टीडिसीप्लीनरी इंटरनेशनल एज्युकेशन रिसर्च जर्नल Volume - VIII. Special Issue - III, 2 Feb. 2019. ISSN - 2278-5655 Impact factor - 6.236
२. शोधनिबंध "दोहरा अभिशाप : आत्मकथा में अभिव्यक्त दलित स्त्री विर्मश" दादासाहेब दिगंबर शंकर पाटील कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, एंडोल, जिल्हा जळगाव. प्रकाशित - इंटरनेशनल रिसर्च फेलोव्ह असोसिएशन रिसर्च जॉर्नल इंटरनेशनल ई-रिसर्च जर्नल - Peer Refreed Indexed Journal, 8 Feb. 2019 Special Issue - 114(B). Impact Factor - 6.261, ISSN - 2348-7143
३. कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव येथे एक दिवसीय राष्ट्रीय सेमीनारमध्ये "बौद्धिक संपदा अधिकार एवं महत्व" या विषयावर शोधनिबंध सादर. दि. २३/०२/२०१९.
[ISBN - 978-93-88769-39-6, Article-10, Page No. 93-96]
४. कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव येथे एक दिवसीय राष्ट्रीय सेमीनारमध्ये "औद्योगिकीकरणामुळे जलप्रदुषणावर होणारा परिणाम या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित दि. २६/०२/२०१९. ISBN - 978-93-88769-40-2, शोधनिबंध क्र. २४, Page No. 178-183.

⌘

**Arunodaya Dnyan Prasarak Mandal's
Women's College of Arts, Commerce And Home Science, Jalgaon**

LIST OF ANNUAL COMMITTEES (2018-19)

SR. No.	Name of the Committee	Designation
I- STATUTORY COMMITTEE'S		
1	Internal Quality Assurance Cell (IQAC)	
	Dr. Jayashri M. Nemade- Principal	Chairman
	Dr. Satish G. Jadhav	Co-ordinator
	Dr. Hiralal V. Chavan	Secretary Assistance
	Dr. Kishor H. Nehete	Member
	Mrs. Anita D. Magre	Member
	Mr. Yunus R. Shaikh	Member
	Mr. Chandrakant S. Patil- Head Clerk	Adm. Officer
2	Women's Grievance Redressal Committee (2015-2020)	
	Mrs. Tilottama A. Jawale	President
	Dr. Jayashri M. Nemade	Principal
	Adv. Mr. S. Y. Borole	Advocate
	Mrs. Ujwala K. Bendale	Social Worker
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Teacher Rep.
	Mr. Chandrakant S. Patil- Head Clerk	Non-Teaching Rep.
	Police Officer Jilha Peth (0257-2229733)	Member
3	Scholarship & National Integration Committee	
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Chairman
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Member
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Member
	Mr. Ganesh B. Chaudhari-Jr. Clerk	Member
4	Anti-Ragging Committee (2015-2020)	
	Dr. Hiralal V. Chavan	Chairman
	Dr. Vinay B. Patil	Member
	Mrs. Anita D. Magre	Member
	Mr. S. R. Talele	Member
	Mrs. Archana A. Chaudhari	Member
	Mr. Mahendra P. Chaudhari - Sr. Clerk	Member
	Mr. Shriram G. Kulkarni	Member

	Police Officer Jilha Peth (0257-2229733)	Member
5	Prevention of Sexual Harassment Committee	
	Mrs. Anita D. Magre	President
	Dr. Sadhana B. Jawale	Member
	Dr. Sugandha I. Patil	Member
	Mr. Ganesh B. Chaudhari-Jr. Clerk	Member
	Ku. Khushbu B. Patil - BA-I	Student
	Ku. Shalini R. Patil - BA-II	Student
	Ku. Nirasha G. Nannavare - BA-III	Student
	Adv. Mr. Subhash Chavan	Advocate
6	Election Committee	
	Mr. Yunus R. Shaikh	Chairman
	Dr. Vinay B. Patil	Member
	Mr. Madhavrao A. Patil	Member
7	Alumini Association Committee	
	Mrs. Dimpal S. Patil	Chairman
	Dr. Hiralal V. Chavan	Member
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Member
	Mr. Yunus R. Shaikh	Member
8	Parents-Teachers Association Committee	
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Chairman
	Mr. Yunus R. Shaikh	Member
	Dr. Sugandha I. Patil	Member
	Dr. Prakash G. Kamble	Member
II - ADMINISTRATIVE COMMITTEES		
9	Admission and Prospectus Committee	
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Chairman
	Mrs. Anita D. Magre	Member
	Dr. Sadhana B. Jawale	Member
	Dr. Satish G. Jadhav	Member
	Dr. Somnath S. Lokare	Member
	Dr. Prakash G. Kamble	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
10	Time-Table and Examination Committee	
	Dr. Kishor H. Nehete	Chairman
	Dr. Hiralal V. Chavan	Member

	Dr. Sadhana B. Jawale	Member
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Member
11	Planning Board and Calendar Committee	
	Dr. Kishor H. Nehete	Chairman
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Member
	Dr. Vinay B. Patil	Member
12	Website Upgradation Committee	
	Dr. Vinay B. Patil	Chairman
	Dr. Somnath S. Lokare	Member
	Mr. Ganesh B. Chaudhari-Jr. Clerk	Member
13	Annual Gathering and Prize Distribution Committee	
	Dr. Sugandha I. Patil	Chairman
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Member
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Member
	Dr. Somnath S. Lokare	Member
14	College Magazine Committee (Kusumai)	
	Mr. Madhavrao A. Patil	Chairman
	Mr. Yunus R. Shaikh	Member
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member
15	Publicity Committee	
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Chairman
	Dr. Vinay B. Patil	Member
	Dr. Somnath S. Lokare	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member
16	Fund Raising and Purchase Committee	
	Dr. Jayashri M. Nemade- Principal	Chairman
	Dr. Kishor H. Nehete	Member
	Dr. Hiralal V. Chavan	Member
	Dr. Sugandha I. Patil	Member
	Dr. Sadhana B. Jawale	Member
	Mr. Chandrakant S. Patil- Head Clerk	Member
17	Campus Area Development Committee	
	Dr. Somnath S. Lokare	Chairman
	Dr. Prakash G. Kamble	NSS Asst. PO
	Dr. Vinay B. Patil	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member

III - STUDENT SUPPORT SERVICES COMMITTEES

18	Library and ICT Committee	
	Dr. Jayashri M. Nemade - Principal	Chairman
	Dr. Kishor H. Nehete	Co-ordinator
	Dr. Vinay B. Patil	Secretary
	Dr. Prakash G. Kamble	Member
	Mr. Madhavrao A. Patil	Member
19	NSS Department (Discipline & Public Health)	
	Dr. Sugandha I. Patil	NSS- PO
	Dr. Prakash G. Kamble	Ass.-PO
20	Skill Based Short Term Courses Committee	
	Dr. Hiralal V. Chavan	Chairman
	Mr. Yunus R. Shaikh	Member
	Mrs. Anita D. Magre	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
21	Competitive Examination, Career Guidance and Placement Committee	
	Mr. Madhavrao A. Patil	Chairman
	Dr. Shrikant S. Chaudhari	Member
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member
22	Sports Committee	
	Dr. Jayashri M. Nemade- Principal	Chairman
	Dr. Satish G. Jadhav	Co-ordinator
	Dr. Somnath S. Lokare	Member
	Mr. Madhavrao A. Patil	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
23	Study Tour Committee	
	Dr. Somnath S. Lokare	Chairman
	Dr. Sadhana B. Jawale	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member
24	Student Welfare Committee	
	Dr. Sadhana B. Jawale	Chairman
	Dr. Prakash G. Kamble	Member
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Member
	Mr. Mahendra P. Chaudhari - Sr. Clerk	Member

IV - INNOVATIVE PROGRAMME/ACTIVITY COMMITTEES		
25	Teaching-Learning Innovative Committee	
	Mr. Yunus R. Shaikh	Chairman
	Dr. Hiralal V. Chavan	Member
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Member
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Member
26	Art and Culture Committee (Debate/Elocution/Essay/Exhibition etc.)	
	Dr. Sadhana B. Jawale	Chairman
	Dr. Prakash G. Kamble	Member
	Mr. Madhavrao A. Patil	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
27	Women's Study Centre	
	Mrs. Vrushali V. Kolhe	Chairman
	Dr. Sanjay V. Bhamare	Member
	Mr. Rajesh M. Kharde	Member
V- RESEARCH AND EXTENTION COMMITTEE'S		
28	Faculty Development and Research Promotion Committee	
	Dr. Jayashri M. Nemade - Principal	Chairman
	Dr. Kishor H. Nehete	Member
	Dr. Satish G. Jadhav	Member
29	Staff Academy	
	Dr. Prakash G. Kamble	Chairman
	Mr. Madhavrao A. Patil	Member
	Mrs. Dimpal S. Patil	Member
30	Institutional Social Responsibility Committee	
	Mr. Rajesh M. Kharde	Chairman
	Dr. Prakash G. Kamble	NSS Asst. PO
	Dr. Satish G. Jadhav	Member
	Mr. Mahendra P. Chaudhari - Sr. Clerk	Member

ਪਾਰਿਤੌਰਿਏਕ

अरुणोदय ज्ञान प्रसारक मंडळ संचलित,
कला, वाणिज्य व गृहविज्ञान महिला महाविद्यालय, जळगाव
पारितोषिक यादी सन २०१७-१८ वितरण वर्ष २०१८-१९

अ.क्र.	पारितोषिकाचे नाव	दात्याचे नाव	पारितोषिक विशेष	विद्यार्थीनीचे नाव
१.	तेजस्विनी (महाविद्यालय)	महाविद्यालय	महाविद्यायातील बेस्ट स्टूडंट तेजस्विनीसाठी शॅच व शील्ड	वर्षा वाल्मीकि साबळे
२.	श्रीमती राधाबाई दयाराम बोंडे	कै.प्रा.एम.डी. बोंडे	बेस्ट स्टूडंट	वर्षा वाल्मीकि साबळे
३.	डॉ. सुधा मोकाशी	डॉ. सुधा मोकाशी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, मुंबई	बेस्ट स्टूडंट	वर्षा वाल्मीकि साबळे
४.	कै. पांडुरंग दुला चौधरी	प्रा.श्री. अ. पी. चौधरी	बी.ए. भाग - ३ सर्वप्रथम	भारती निंबाजी डळ्बे
५.	कै. मोतिराम उखर्हू निकम	प्रा.डॉ. उषा रविंद्र सपकाळे	बी.ए. भाग - ३ सर्वप्रथम	भारती निंबाजी डळ्बे
६.	कै.सौ.यशोदाबाई मोहन महाजन	प्रा.श्री. बी. एम. महाजन	बी.ए. भाग - ३ मराठी विषयात सर्वप्रथम	मनाली प्रविण भोळे
७.	प्रा. श्री. बी. एम. महाजन	प्रा.डॉ. प्रभावती बी. महाजन	बी.ए. भाग - ३ मराठी विषयात सर्वप्रथम	मनाली प्रविण भोळे
८.	प्रा. पी. डी. बच्हाटे	कै.प्रा. पी. डी. बच्हाटे	बी.ए. भाग - ३ हिंदी विषयात सर्वप्रथम	दिपाली पुंडलिक भोई
९.	गं.भा.द्वारकाबाई मोतीराम निकम	प्रा.डॉ. उषा रविंद्र सपकाळे	बी.ए. भाग - ३ हिंदी विषयात सर्वप्रथम	दिपाली पुंडलिक भोई
१०.	श्री. विनायक वाय. बेंडाळे	श्री.विनायक वाय. बेंडाळे	बी.ए. भाग - ३ इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम	अश्विनी भालेराव
११.	कै.अॅड.दादासाहेब वाय.एम.बोरोले माजी खासदार यांच्या स्मरणार्थ	अॅड.श्री. सुभाष यशवंत बोरोले	बी.ए. भाग - ३ इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम	अश्विनी भालेराव
१२.	कै. शकुंतला नारखेडे	प्राचार्य डॉ.सौ. मंगला पी. जंगले	बी.ए. भाग - ३ अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	वैशाली प्रकाश चंदनकर
१३.	प्रा. वृषाली कोल्हे	प्रा. वृषाली कोल्हे	बी.ए. भाग - ३ समाजशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	चंद्रकला कृष्णा सोनवणे
१४.	कै. चंद्रकांत राजाराव बढे	श्रीमती सविता चंद्रकांत बढे	बी.ए. भाग - ३ समाजशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	चंद्रकला कृष्णा सोनवणे
१५.	कै. यशोदा हुना महाजन	डॉ. डी. पी. वारके	बी.ए. भाग - ३ भूगोल विषयात सर्वप्रथम	भारती निंबाजी डळ्बे
१६.	कै. विजय विठ्ठलराव मगरे	श्री. दिपक विठ्ठलराव मगरे	बी.ए. भाग - ३ बालविकास विषयात सर्वप्रथम	भारती निंबाजी डळ्बे
१७.	श्रीमती प्रमिला वसंत चौधरी	कै. प्रा. व्ही. जे. चौधरी	बी.ए. भाग - २ सर्वप्रथम	किरण विठ्ठल वाघ
१८.	प्रा. डी. डी. पाटील	प्रा. डॉ. मंदाकिनी पाटील	बी.ए. भाग - २ मराठी विषयात सर्वप्रथम	निराशा गजानन ननवरे
१९.	गं. भा. द्वारकाबाई मोतीराम निकम	प्रा. डॉ. उषा रविंद्र सपकाळे	बी.ए. भाग - २ हिंदी विषयात सर्वप्रथम	हेमा गुजार्या तडवी
२०.	कै.सौ. शांताबाई शामराव महाजन	श्री. सुरेश शामराव महाजन रेनबो स्टुडिओ	बी.ए. भाग - २ अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	दिपाली प्रकाश महाजन

अ.क्र.	पारितोषिकाचे नाव	दात्याचे नाव	पारितोषिक विशेष	विद्यार्थीनीचे नाव
२१.	नर्मदाई पारितोषिक	सौ. अर्चना अरुण चौधरी	बी.ए. भाग - २ भूगोल विषयात सर्वप्रथम	किरण विठ्ठल वाघ
२२.	कुसुमाई पारितोषिक	श्री. अभिजित अरुण चौधरी	बी.ए. भाग - २ समाजशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	दिपाली रविंद्र चौधरी
२३.	कै. विठ्ठलराव थोंडू मगरे	श्री. दिपक विठ्ठलराव मगरे	बी.ए. भाग - २ बालविकास विषयात सर्वप्रथम	पुनम किशोर सपकाळे
२४.	देवाजी पाहणू चौधरी	श्री. एस. डी. चौधरी	बी.ए. भाग - २ ओ.सी. इतिहास विषयात सर्वप्रथम	मोनी आधार सपकाळे
२५.	कै. वसंत भगवान भामरे	प्रा. श्री. संजय वसंत भामरे	बी.ए. भाग - २ ओ.सी. अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	वंदना रायसिंग बळवी
२६.	कै. प्रल्हाद वामन चौधरी	श्री. महेंद्र प्रल्हाद चौधरी	बी.ए. भाग - १ सर्वप्रथम	पल्लवी रविंद्र सोमंशे
२७.	श्रीमती. शांताबाई महाजन	डॉ. मुक्ता जे. महाजन	बी.ए. भाग - १ इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम	पल्लवी रविंद्र सोमंशे
२८.	कै. अँड.दादासाहेब वाय.एम. बोरोले माजी खासदार यांच्या स्मरणार्थ	अँड. श्री. सुभाष यशवंत बोरोले	बी.ए. भाग - १ इंग्रजी विषयात सर्वप्रथम	पल्लवी रविंद्र सोमंशे
२९.	श्री. वामन उखा महाजन	प्रा. डॉ. हिरालाल व्ही. चव्हाण	बी.ए. भाग - १ अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	अर्चना समाधान चौधरी
३०.	कै. निलिमा धनराज पाटील	श्री. भास्कर सदाशिव जावळे	बी.ए. भाग - १ समाजशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	शोभा रविंद्र तायडे
३१.	कै. सौ. भागिरथी श्रीपत नेहेते	श्री. हिरामण श्रीपत नेहेते	बी.ए. भाग - १ भूगोल विषयात सर्वप्रथम	मोहिनी संभाजी पाटील
३२.	कै. वसंत भगवान भामरे	प्रा. श्री. संजय वसंत भामरे	बी.ए. भाग - १ ओ.सी. अर्थशास्त्र विषयात सर्वप्रथम	प्रज्ञा संजय थुगे
३३.	कै. वसंतराव सूर्यवंशी	कै. प्रा. सुधा डी. पाटील	बी.ए. भाग - १ ओ.सी. इतिहास विषयात सर्वप्रथम	पल्लवी रविंद्र सोमंशे
३४.	कै. शिला विजय मगरे	श्री. दीपक विठ्ठलराव मगरे	बी.ए. भाग - १ बालविकास विषयात सर्वप्रथम	कविता राजू गजरे
३५.	कै. अनन्पूर्णाबाई सूर्यवंशी	कै. प्रा. सुधा डी. पाटील	बी.ए. भाग - १ एफ.सी.-२ विषयात सर्वप्रथम	पल्लवी रविंद्र सोमंशे
३६.	मातृ-पितृ स्मृती	डॉ. किसन पाटील	तेजस्विनी स्पर्धेत येणाऱ्या पहिल्या पाच विद्यार्थीना समान	वर्षा वाल्मीकी साबळे प्रज्ञा संजय थुगे पुजा राजू सोनार शालिनी रत्न पाटील योगिता सुपढू पाटील
३७.	कै. प्रा. डॉ. वासुदेव सोनवणे	डॉ. सौ. उषा रविंद्र सपकाळे जिल्हास्तीरीय निबंध स्पर्धा	हिन्दी निबंध स्पर्धेत प्रथम व द्वितीय	प्रशांत संजय पाटील नुतन विवेक सुर्यवंशी
३८.	कै. सुधा रमेश जमधाडे	डॉ. सौ. उषा रविंद्र सपकाळे जिल्हास्तीरीय निबंध स्पर्धा	स्त्री अभ्यास केंद्रातके सावित्रीबाई फुले जयंती निमित्त निबंध स्पर्धा निबंध स्पर्धेत प्रथम व द्वितीय	नुतन विवेक सुर्यवंशी कविता कैलास चौथे

विद्यार्थी कल्याण समिती अंतर्गत रोटरी क्लब तर्फे सायकल वितरण कार्यक्रमात
डॉ. काजल फिरके संस्थेचे सचिव श्री. प्रा. अ. पी. चौधरी,
प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, रोटरी क्लब सदस्य व लाभार्थी विद्यार्थीनी.

'तेजस्विनी' स्पर्धेत प्रथम क्रमांक विजेती कु. वर्षा साबळे हिचा
सत्कार करताना सौ. ज्योतस्ता बळाटे, प्रा. सौ. इंदूमती भारंबे,
प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्राध्यापक व विद्यार्थीनी

मराठी भाषा दिनानिमित्त आयोजित 'मराठी भाषा जागर' कार्यक्रमात बोलताना
डॉ. सतीश जाधव, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्रा. डॉ. सुगंधा पाटील
व प्रा. डॉ. प्रकाश काबळे.

जागतिक महिला दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात बोलताना
सौ. मंगला बारी, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, प्रा. वृषाली कोलहे
व डॉ. प्रकाश काबळे

मतदान जनजागृती अभियाना अंतर्गत 'मतदार जागर'
यावर मार्गदर्शन करताना प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे,
प्राध्यापक व विद्यार्थीनी.

महाविद्यालयात पदवी प्रमाणपत्र वितरण समारंभात उपस्थित जळगाव शहर महापालिकेच्या
महापौर सौ. सीमा भोळे, संस्थेचे अध्यक्ष श्री. जी. ई. पाटील, चेअरमन श्री. एस. डॉ. चौधरी,
सचिव श्री. प्रा. अ. पी. चौधरी, प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा. डिंपल पाटील.

माजी विद्यार्थीनी सभेअंतर्गत मंचावर उपस्थित
प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे, समिती सदस्य व मनोगत
व्यक्त करताना माजी विद्यार्थीनी.

स्त्री-अभ्यास केंद्र आयोजित 'शैक्षणिक मूल्ये, शिक्षण व्यवस्था
व आजची स्त्री' या विषयावर उपस्थित डॉ. नीलकंठ गायकवाडा,
प्राचार्या डॉ. जयश्री नेमाडे व प्रा. वृषाली कोलहे.

Printed by - **PRASHANT PUBLICATIONS**, Jalgaon

Ph.: (0257) 2235520, 2232800 | E-mail: prashantpublication.jal@gmail.com